ANUL VI. No. 30-31 — 10 Martie-10 Mai 1959

Carpații

Depósito legal: M-8.137-1958.
Director: Aron Cotruș — REVISTA CULTURALA — Redactor: Traian Popescu

1859 - 1959

CENTENARUL UNIRII PRINCIPATELOR ROMANE

POPOARE DE FRONTIERA

de Blas Piñar *

MĂ adresez în primul rând Dvs. Domnule Ambasador ca reprezentant al Ministrului Afacerilor Streine, Domniilor Voastre Domnilor Ambasadori și prietenilor Români și Spanioli.

S'ar putea să se pună întrebarea pentru ce aniversarea primului centenar al Unirii Principatelor Române să aibe loc aici la Institutul de Cultură Hispanică. După cum s'ar mai putea să se pună și altă întrebare: care mai este rostul acestei comemorări? Nu cumva este o manifestație perimată și exclusiv sentimentală astăzi, când țara românească este invadată de sovietici și sclavizată de comuniști, și ca atare devenită o entitate abstrastă, pierdută în timp și ireală? Inainte de a intra în obiectul conferinței noastre cred că este cuvenit să raspundem clar și răspicat acestor întrebări.

Comemorăm în această casă Centenarul Unirii Principatelor Române, fiindcă România este a țară hispanică, întrucât ea a fost cucerită pentru Latinitate de Ulpiu Traian, acel fiu spaniol al Italicei noastre, care fără pretenții de mare cultură, grandios și simplu în același timp, a servit idealurile Imperiului cucerind Dacia pentru Latinitate. Adevărat este că Imperiul își îndreptase săgețile către alte colțuri ale lumii, către locuri îndepărtate, dar în acele locuri opera de cucerire și de colonizare a eșuat atunci când legiunile romane s'au retras, ca și când era hărăzit ca acestea să fie formate și conduse de un hispanic, în serviciul Imperiului, pentru ca opera de cucerire și colonizare să dăinuiască. Astfel că, atunci când în 271, legiunile romane sunt retrase și pământul Daciei este lăsat în seama poporului autochton, continuă întipărită și eternă pecetea Romei și a latinității: limba, cultura, atitudinea față de misiunea și rostul în istorie.

Dar în afară de a fi o țară hispanică, România constituie semnalul care vestește opera Spaniei în lume, primul fruct din acel mănunchiu de popoare pe care mai târziu Spania le va scoate la lumină în America și Oceania. Și într'adevăr ceea ce mai bine se observă în structura românească actuală este ceea ce caracterizează actuala structură socială și culturală a popoarelor hispanice. Priviți cu ochi imparțiali aceste neamuri hispanice din Oceania și America și veți găsi cum se menține linia de continuitate și de unitate: pe deoparte continuă să rămână credincioase trăsăturii hispanice și misiunii hispanice, iar pe dealtă parte nu se închid în clanuri, și nici nu cad în orgoliu, ci iau legătura cu trecutul și cu cei băștinași, și respectându-i îi asimilează și-i depășesc. Aceasta este opera Hispanității, aceea pe care Traian și legionarii săi au împlinit-o când au ajuns în România. Ei au adunat la olaltă tot ce era sănătos și nobil în poporul autohton și, dându-i cuvenitul respect, îl incorporează, îl asimilează, îl ridică, făcându-l să rămână credincios Romei și Latinității, atunci când protecția Imperiului și al legiunilor romane dispare.

In afară de a fi o țară hispanică, fiind opera lui Traian și a legionarilor săi, România este o țară latină. O țară latină care prin fondul său hispanic, recunoaște înfrățirea cu celelalte popoare latine din Europa, atunci când apare școala latinistă din Transilvania către sfârșitul secolului al XVIII, și când intelectualii, gânditorii, scriitorii și poeții nouei Românii, în prima jumătate a secolului al XIX, iau contact cu intelectualii, gânditorii, scriitorii și poeții din Paris.

Așa cum poporul românesc este hispanic și latin, el este și creștin. Veți spune că, înafară de Biserica Unită de rit oriental, legată de Roma tot către sfârșitul secolului al XVIII, și de acele grupuri minoritare de romano-catolici (de rit latin), marea masă a poporului românesc rămâne credincioasă și alături de Biserica Ortodoxă; dar este tot așa de adevărat că niciodată Biserica Ortodoxă din România nu a avut vrăjmășiile și prejudecățile schismaticilor împotriva Bisericii Romei, și că atașamentul ei față de ortodoxie, este mai mult o atitudine patriotică și națională față de presiunea imperiului catolic austro-ungar, decât un fapt spiritual sau religios.

Și pentru că România este o țară hispanică, latină și creștină, astăzi este subjugată și încătușată de Rusia Sovietică cu mai multă patimă și strășnicie decât *celelalte popoare subjugate. Nu vom face aici o lungă și te*ribila înșiruire a tuturor suferințelor și chinurilor poporului român, a tuturor asasinatelor, deportărilor în masă și transplantărilor populației băștinașe. Este vorba de ceva mai amarnic, de prigoana ce se exercită asupra sufletului poporului român. Se încearcă să se întemnițeze sufletul întregului popor și să-l preschimbe, să-l desrădăcineze și să-l smulgă din făgașul și misiunea istorică, schimbându-i fizionomia și conștiința națională.

Dar peste toate aceste considerațiuni aniversăm aici acest Centenar pentru că România fiind, așa cum v'am spus, o țară hispanică, latină și creștină, și pentru aceea subjugată cu mai multă îndârjire de Rusia Sovietică, este o țară cu o istorie paralelă cu aceea a Spaniei. *Există țări cu misiune de avangardă și de frontarii; și această misiune de graniță și de avangardă este proprie atât României cât și Spaniei.* Istoriile noastre sunt paralele. Regii Aragonului și Castiliei se înfruntă cu mahomedanismul așa cum se înfruntau și principii

Urmează pagina 2.

Dl Blas Piñar ținându-și discursul. Pe scenă dnii Ministru N. Dimitrescu, Ambasador Prat y Soutzo, Georgel Demetrescu și Ilie Sturza.

PRIVIRI IN VIITOR

la o suta de ani dela Unirea Moldovei si Munteniei

de GRIGORE MANOILESCU

Unirea în mers

ENDINȚA spre unire, spre integrare în formații politice tot mai cuprinzătoare, pare a fi una din trăsăturile permanente ale comunităților omenești. Fără a încerca să evocăm înfățișerile cele mai vechi, tulburi și conjecturale, ale acestei tendințe de integrare, merită, cu prilejul împlinirei a o sută de ani dela unirea din 1859, să aruncăm o privire asupra evoluției ei în istoria neamului românesc.

Când românii apar în istorie, un proces de integrare politică era deja în curs. După grupările străvechi pe văi sau pe masive muntoase, simple alcătuiri de apărare locală, apar "țările". E foarte greu azi să li se determine cu precizie întinderea geografică și structura politică, dar însuși păstrarea până în zilele noastre a numelui unora din ele, Țara Oltului, Țara Bârsei, Țara Oașului, Vrancea, Țara Moților, etc., le confirmă individualitatea geopolitică într'o anumită epocă.

"Țările" străvechi românești par a fi fost în primul rând rezultatul nevoiei de rezistență față de năvălitori mai puternici. Bazate, se pare, pe o organizare populară, ele aveau limite impuse tocmai de aceste nevoi ale apărării.

Faza următoare în procesul de unire a fost caracterizată de tendința de cucerire, și deci de *unire*, a mai multora din aceste formații locale de către o căpetenie care se afirmase în luptele de apărare. Formațiile politice conduse de acești mici voevozi nu-și mai iau numele dela o realitate geografică, un râu sau un munte, ci după un om: Țara lui Gelu, Țara lui Litovoi, etc. Ele sunt la rândul lor absorbite în unități politice tot mai întinse, realizându-se astfel unirea cu arma, conform spiritului vremii.

Incă înainte de jumătatea mileniului nostru, procesul de integrare părea ajuns pe pământ românesc la un rezultat final: trei principate puternice și deajuns de întinse pentru vremea lor păreau definitiv stabilizate: Moldova, Țara Românească și Ardealul. Și într'adevăr, cu toate frământările și cu toate loviturile primite, acestea trei state se mențin distincte mai bine de cinci sute

Urmează pagina 3.

POPOARE DE FRONTIERA

Valahiei și Moldovei. Ei au avut pe Ștefan cel Mare, iar noi l-am avut pe Carol V. Și fiindcă suntem popoare cu misiune de avangardă, popoare situate pe linia de apărare a Creștinătății, noi românii și spaniolii avem psihologia oamenilor de tranșee; oamenii de frontieră, fiii de tranșee și de avangardă, avem o psihologie specială; suntem mai aproape de inamic, îl cunoaștem, îl pipăim, îl observăm, fiind obligați de el într'o apropiere fizică. Pentru aceea să fim conștienți de înălțimea misiunii. De aceea popoarele de frontieră și oamenii de avangardă, sunt popoare și oameni cari servesc cu pasiune și cu bravură idealul, în timp ce popoarele din spatele frontului, amăgite de iluzii, orbite de energia copleșitoare a celor bravi cari luptă în prima linie, au o psihologie molatecă și șovăitoare, cari le împing să vadă altfel eve-

Un aspect al sălii în timpul Conferinței.

nimentele istorice și să se târguiască cu însăși inamicul. Însă noi, românii și spaniolii, avem mirosul oamenilor de frontieră, instinctul ascuțit datorită unei experiențe seculare, care ne permite să spunem unde se găsește pericolul, care ne dă puterea să spunem cuvinte de temei, vorbe tari, încordate, șfichiuitoare ca biciul și cu ele, să stigmatizăm pe trădători și pe lași.

De aceea, prieteni români și spanioli ne putem înțelege și vorbi într'o asemenea manifestație. Și a sosit momentul ca, noi românii și spaniolii, obișnuiți să spunem aceste cuvinte aspre, să dăm când trebuie cu pumnul în masa istoriei și să strigăm lumii cuvintele tari, ca biciul, să facem examenul obiectiv fără patimă și violență al mișcărilor naționaliste care izbucnesc în Europa imediat după războiul din 1918.

Dacă analizăm obiectiv și fără patimă misiunea și influența mișcărilor naționaliste, trebuie s-o spunem (și nici un democrat nu ne poate desminți) că aceste mișcări au fost capabile să formeze o mistică națională și revoluționară, care a înflăcărat și galvanizat popoarele Europei pregătindu-le să lupte bărbătește contra comunismului. Și trebuie iar să afirmăm, că dacă mișcările naționaliste, mai ales în anumite țări mari din Europa, au comis greșeli mari, cu mult mai mari și mai transcedentale au fost greșelile puterilor învingătoare. Astfel că, angajată într'un cumplit răsboiu care a umplut de catastrofe, de moarte și de sânge, istoria Europei, pentru a salva și libera Polonia, această Polonie a căzut în robia sovietică și stepa și-a înfipt granița la câtiva kilometri de Viena; astfel că după lupta împotriva imperialismului japonez și galben, a devenit necesar să se refacă militar Japonia și să se arunce șase sute milioane de chinezi sub dictatura comunistă.

Dacă greșelile mișcărilor naționale au fost grave, mult mai mari, mai grave și mai teribile pentru istoria lumei și a civilizației, au fost cele ce au purces din politica nechibzuită a marilor puteri democratice, occidentale și învingătoare.

Așa dar, când vorbim de mișcările naționaliste cari apar în Europa după primul răsboiu mondial, și studiem mișcarea naționalistă legionară, trebuie să afirmăm că aceasta este una dintre cele mai frumoase, mai pure și mai clare, dintre toate mișcările naționaliste din Europa.

Când studiem mișcarea lui Corneliu Zelea Codreanu, a Gărzii sale de Fier și a Legiunii Arhanghelului Mihail, când vedem emblemele sale (acei arhangheli ce străpung cu spada de foc diavolul), când admirăm doctrina legionară și cu ea consemnele Căpitanului: "Vom înlocui principiul interesului cu principiul dragostei"; "nu vrem dictatură, nici democrație, vrem domnia elitelor", "spunem că în țara noastră prisosesc programele și ceea ce ne lipsesc sunt oamenii, și că aceștia trebuie să se poarte ca niște creștini", "cel ce intră în mișcare trebuie să treacă prin școala legionară, o școală în care intră om și iese erou: un erou pentru răsboiu, un erou pentru revoluție, un erou pentru muncă, un erou pentru misiunea socială, un erou pentru dreptate".

Corneliu Zelea Codreanu, se adresează alor săi, și le spune: "Când cineva se apropie de voi și cere să intre în rândurile Legiunii priviți-l în ochi, și să vedeți dacă în aceștia există vre-o ambiție personală, sau pasiuni deșarte, și dacă da, respingeți-l".

Vă mărturisesc că unul dintre cele mai frumoase daruri ce le-am primit în viața mea a fost acela pe care mi l-au făcut doi tineri din Garda de Fier, exilați în Spania, de ziua căsătoriei mele. Era un dar umil, însă în acelaș timp de o mare valoare spirituală: fotografia lui Corneliu Zelea Codreanu. Am pus-o pe masa mea de lucru și vă declar că prezența ei spirituală a fost pentru mine încurajatoare. Adeseori, în momentele de amărăciune, de restriște, priveam acei ochi nemișcați și sugestivi și le spuneam: "O Căpitane! Pentru că văd în ochii tăi limpezi, magnetici, luminați și religioși, un suflet pur și curat, pentru că nu văd în ochii tăi nici cea mai mică urmă de nimicnicie, sau de interes, eu sunt camaradul tău, Corneliu Zelea Codreanu. Și când priveam pe unii din ai mei, plini de păcate, o voce interioară îmi spunea: "voi veți fi poate contimporanii mei, conjudețenii mei, concetățenii mei, dar nu sunteți camarazii mei, sau compatrioții mei; compatrioții mei sunt acești camarazi români din Garda de Fier care luptă și vor lupta mereu pentru libertatea Patriei lor, credincioși destinului latin, hispanic, catolic și universal. (Aplauze.)

Pentru aceste motive: paralelism și convergență în acelaș timp, chiar dacă ar părea paradoxal, între români și spanioli, între Spania și România se poate explica cum, cu ce pasiune, cu ce entuziasm și cu ce curaj a fost urmărită de poporul român Cruciada și răsboiul nostru de eliberare. Nu a fost doar o simpatie care se limita la o discuție în jurul unei mese de cafenea, sau într'un cerc politic. Era o dăruire generoasă, personală și voluntară până la moarte. Mii și mii de români au fost cari ar fi venit să lupte ca voluntari în rândurile noastre, fiindcă luptând pentru Spania, luptau pentru România. Și fiindcă nu au putut veni toți, deoarece, nu se putea ca toată Legiunea să se deplaseze în bloc pentru a lupta în rândurile armatei spaniole, au venit cei mai reprezentativi șefi ai ei, din diversele circumscripții teritoriale. Au venit aici să lupte, pentru România și pentru Spania. Sângele vărsat de Ion Moța și Vasile Marin pe pământul Spaniei, lângă Madrid, la Majadahonda, constituie împreună cu ctitoria lui Traian, legătura frățească care va uni pentru totdeauna pe spanioli și pe români. (Aplauze.)

Ziarele românești urmăreau cu înfrigurare luptele și toate peripețiile Cruciadei de eliberare din Spania. Spania a fost cunoscută prin răsboiul nostru. Țăranii, femeile și copiii învățau cântecele noastre de luptă și de Cruciadă. Sătulețele spaniole, minuscule, necunoscute, pierdute pe hartă, deasemenea se făceau cunoscute în țara soră. Drapelul spaniol devenise un drapel popular, oamenii îl cunoșteau pe drumuri și pe străzi. O comunitate spirituală se stabilise. Acel popor întemeiat de Traian și de spanioli, continua după 2000 de ani să fie un popor prieten al Spaniei în luptă.

Pentru aceasta sărbătorim aici primul Centenar de la crearea României ca Stat modern. Pentru aceasta urmărim cu neliniște, pas cu pas, tragicele vicisitudini ale istoriei sale.

România este un Stat tampon, pe care Rusia imperialistă sau sovietică trebuie să-l invadeze pentru a ajunge la Mediterană. Rusia întotdeauna a năzuit să subjuge România, să-i smulgă sufletul, să-i slavizeze spiritualitatea, să o deslatinizeze și să o desromânizeze. Tragică și teribilă istoria poporului român! Pe de oparte i se acordă unitatea geografică smulgându-i în schimb libertatea politică; pe dealtă parte i se dă libertatea politică dar este atomizată și divizată istoric și geografic.

Ne amintim cu emoție de Ștefan cel Mare, de eroii

Un reprezentant al Ambasadei U. S. A. și reprezentantul Nunțiaturii la cocktail-ul ce a avut loc după Conferința.

naționali români și de Mihai Viteazul, cel care la 1601, după ce a înfrânt pe turci, se declară principe al Valahiei, Moldovei și Transilvaniei. Ne amintim deasemenea de doctrina unității țării care culminează cu Unirea Principatelor, atașată nouei filozofii liberale, filozofie care este numai un instrument condiționat de epocă și care ca atare, ca orice instrument trece, supraviețuind patrioticul, românescul și naționalul. Amintim epoca anterioară lui 1848, răscoala poporului român împotriva ungurilor și a rușilor, și epoca aspră a răsboiului Crimeii și a Tratatului de Pace dela Paris din 1856.

Acel 24 Ianuarie din 1859, cand Providența folosind omisiunile diplomatice înlesnește lui Alexandru Ion Cuza să fie ales în acelaș timp Principe al Valahiei și al Moldovei. Atunci ia naștere Statul român modern ca fruct al unirii personale, pur și simplu, există încă două Camere, două Corpuri Legislative și două Guverne. Dar sentimentul național al poporului român se înfiripează într'un mare om, un mare politic, un mare conducător, care va duce la bun sfârșit reforma agrară, rezolvând dintr'o lovitură problema unității naționale și problema revoluției sociale. România este încă în miniatură. Încă nu s'a realizat unitatea mare a poporului român; încă nu sunt cuprinse sub sceptrul politic al acestui Stat, provinciile române din jurul vechei frontiere. Pentru realizarea unității naționale totale, partidele naționaliste iau contact cu tinerimea română, cu tineretul universitar și cu țărănimea, exaltând sentimentul latin și românesc și misiunea istorică a României în Europa. Dela cele spuse de poetul precursor: "Milcov, râu mic și fără putere, de unde îți tragi oare tăria pentru a împărți Țara Românească în Valahia și Moldova?" se ajunge la preludiul din 1848, când pe Câmpia Libertății, din Transilvania, stăpânită de unguri, în fața reprezentanților tuturor mișcărilor naționaliste, Bărnuțiu adresează mesajul pentru independența României, incitând popoarele supuse să se ridice pentru unitatea lor națională.

Al aspect al sălii.

Această mișcare, în acelaș timp romantică, poetică, și naționalistă, reușește să traducă în realitate visurile ei, cu prilejul răsboiului din 1914-1918. Până la acest moment România se găsea în faza de sinteză, ca un grăunte de muștar gata să încolțească. Și a fost atunci, când armata română, nobilii țărani, dârzi, înăspriți, inteligenți, îndrăzneți s'au aruncat în luptă pentru a făuri adevăratele frontarii ale României Mari.

Redobândind Dobrogea, Transilvania, Basarabia și Bucovina, Țara realizează deplina sa întindere. Și încă mai are atâta forță, după ce a suferit toate grozăviile răsboiului și [illegible] regimul comunist al lui Bela Khun. Dar acest răgaz este scurt, 20 de ani dealtfel de pace și renaștere națională. In acest răstimp au existat anumite guverne, anumite forțe democratice cari căutau să îndulcească relațiile cu Rusia fiind dispuse chiar să livreze în rate patrimoniul cultural și teritorial al României Mari.

In aceste condițiuni vine al doilea răsboiu mondial, și cu el ciocnirea cu Rusia, invazia Țării Românești de către Soviete.

Care este actuala situație din România? Ce gândește acum care femeia română? Ce spune în acest moment țăranca plângând pentru pierderea unuia dintre copii în războiu, care are alt fiu la colhoz, și, poate, o fată deportată în îndepărtata Siberie?

Citim, spunea nu știu cine acum câtva timp, teribilele romane cari vorbesc despre comportamentul sălbatec al albilor în teritoriile coloniale și de tragediile comerțului de carne vie, dar nimeni nu se scandalizează de indiferența cu care tolerăm sclavia, suferită în tăcere, de acest popor umilit și învins, care este poporul român.

Cine sunt oare cei cari au umilit și cari au învins România? Au fost ghiarele sovietice? A fost propaganda comunistă? A fost cisma armatei roșii, sau, mai degrabă, disprețul și ironia puterilor democratice, creștine, libere și occidentale? Fiindcă aceasta este întrebarea care se pune, Domnilor (Aplauze): am pierdut oare bărbăția, sau suntem gata să credem că viața este esențialul în această lume, că viața este suprema valoare? Pe deasupra vieții noastre individuale, a noastre personale, a vieții noastre colective ca națiune, există valori mai mari, morale, spirituale, intangibile pentru apărarea și salvarea cărora trebuie să luptăm și să murim. De aceea astăzi, Spania care este un popor de fruntarii, un popor care a știut să lupte și care a știut să moară, această Spanie pe care toți o stigmatizează ca fascistă, inchizitorială, dictatorială, dură și teribilă, este alături de România. In timp ce puterile iubitoare de libertate întrețin legături, dialogând și târguindu-se cu călăii voștri. De aceea, noi popor de fruntarii, hispanic, creștin, latin și ca și voi, până ieri subjugat, suntem cu voi. Vom recunoaște mereu sufletul Țării Românești în voi, desțărați, fără casă, fără pământ, fără cămin, pentru a naște și pentru a muri. Recunoaștem și vă vom recunoaște pe voi sufletul României, un suflet pe care voi veți ști să-l îmbrăcați în carne și oase în ziua mult așteptatei voastre reînvieri și liberării atât de dorite. (Aplauze.)

Dacă cetiți poemele și legendele românești veți găsi două mari balade naționale: una se numește Miorița și alta Legenda Meșterului Manole. Balada Miorița înfățișează trei păstori români, unul din Valahia, unul din Transilvania și altul din Moldova. Umblă îmbrăcați după obiceiul vechilor legionari ai Romei: cu sandale de piele legate cu nojițe până la genunchi, un pantalon, cămașă încrețită, căciulă și glugă. Turmele lor de oi stau liniștite la poalele Carpaților. Unul dintre păstori, cel mol-

(Urmează pagina 3.)

POPOARE DE FRONTIERA

dovean, stă singur. Este probabil cel mai filozof şi mai reprezentativ pentru sufletul românesc. Ceilalţi doi, munteanul şi ungureanul stau de vorbă între ei şi schimbă impresii. Nu fac decât să critice turma moldoveanului, şi de aici naşte invidia şi hotărârea lor de a-l ucide. Intre timp păstorul modovean, singur, cu gândurile lui este străin de intrigile celor doi, străin de oameni. Dar Mioriţa, una dintre oile moldoveanului, isteaţă şi înzestrată cu un deosebit dar de a asculta, de a înţelege vorbirea oamenilor, spune stăpânului ei: "Ştii că aceştia pun la cale moartea ta? Fugi ascunde-te, scapă". Păstorul moldovean, care reprezintă adevărata Românie, în loc să fugă, să scape, să plece, răspunde că moartea nu-l sperie. Dar nu acceptă moartea cu stoicism păgân, şi nici măcar nu se gândeşte că astfel va intra în vre-o nirvană necunoscută şi panteistă, acel cioban moldovean hispanic, latin şi creştin, înfruntă moartea cu linişte evenghelică. "De ce să mă tem de moarte dacă aceasta înseamnă numai pasul pentru a ajunge la Cel ce m'a creiat? Moartea nu este decât o intrare în viaţă, primul pas spre adevarata viaţă. Povesteşte mamei mele, Mioriţo, povesteşte ţărancei care se află departe, în sat, cum a murit fiul ei. A murit liniştit într'un alai, ca cineva care lua parte la o nuntă la care veniseră păsările cerului să cânte şi chiparoşii stăteau ca nişte cavaleri de onoare şi luna, stelele şi soarele se înveseleau de frumuseţea nunţii.

Aceasta este situaţia actuală din România, şi Mioriţa s'a dus la bătrâna ţăranca cu chipul sbârcit şi îi spune: "Uite cum moare fiul tău; priveşte cum a murit România". Şi ţăranca română, care întruchipează toate virtuţile naţionale, va transmite nepoţilor ei voinţa dârză de răscoală şi de răsbunare; după cum oţelul când trece ciocanul peste el se îndoaie numai pentru ca mai târziu să se îndrepte, să se ascută şi să străpungă inamicul; tot aşa nepoţii ţărancei se vor ridica într'o zi împotriva tiranilor, fluturând steagul independenţei şi al libertăţii. (Aplauze.)

Inamicul va putea să disloce burgezia şi să otrăvească clasele muncitoreşti, industriale, dar pe ţăranul şi ţăranca lui, lipiţi de pământul Ţării Româneşti, de pământul matern al poporului vostru, pe aceştia nu-i va putea îngenunchia niciodată. Aceştia vor răbda, aceştia vor aştepta. Vă amintiţi ce spunea acel general rus (Kutuzoff) în timpul ocupaţiei Principatelor române dela începutul veacului trecut: "Vă vom lua totul, averea, casa, nevestele. Vă vom lăsa numai ochii pentru ca să învăţaţi să plângeţi". Le-au lăsat ochii, şi plâng, desigur. Dar ei adună şi păstrează în inimile lor ceea ce văd *cu aceşti ochi, şi ziua va sosi.*

*Ceea ce doreşte comunismul este să vă smulgă suflE*tul poporului vostru. In legenda Meşterului Manole, acesta însărcinat să construiască o catedrală care să depăşească fantezia şi inteligenţa sa, se dedică acestei opere cu tot avântul creator şi artistic. Vrea să facă cea mai frumoasă catedrală, cea mai mare din lume, pentru ca poporul român să îngenuncheze văzând-o, rugându-se lui Dumnezeu. Dar Meşterul Manole, atunci îşi da seama că această operă măeastră cere un mare sacrificiu, un înfiorător şi teribil sacrificiu: să-şi zidească propria-i soţie în zidurile catedralei. Dar îndată ce şi-a zidit soţia, pe care o iubeşte atâta, lucrul său sporeşte văzând cu ochii, şi astfel se termină frumoasa şi măreaţa catedrală.

Iată ce cer Sovietele poporului român: să creeze societatea comunistă şi cu ce preţ? Chiar dacă pământul României ar deveni mai bogat ca niciodată; chiar dacă numărul locomotivelor ar fi mai mare ca nicicând; chiar dacă petrolul ar fi mai bun decât al altora; chiar dacă aţi înota în paradisuri de bogăţii materiale, dacă la aceasta s'ar ajunge, preţul este sclavizarea sufletului românesc. Cea ce se cere României este să-şi smulgă inima ca Meşterul Manole, să o întemniţeze pentru totdeauna în stupida, uscata şi monotona societate comunistă.

Ne-am adunat aici, fraţilor, prieteni ai României şi ai Spaniei, pentru a comemora primul Centenar al Statului român, "popor umilit şi învins", aşa cum afirmă în "Memoriile" sale Winston Churchill. Noi continuăm să întrebăm: Invinşi, umiliţi? De cine?

Această umilinţă poporul român nu o va uita niciodată. Noi deasemenea nu o vom uita, prieteni din România. Şi dacă vreodată se va ivi prilejul ca, bărbăteşte tinerii din Occident să se ridice pentru a combate pentru Catolicitate, vă declar, că eu şi mulţi alţii ca mine, vom lua armele în mâini pentru a apăra libertatea României, aşa cum Ion Moţa şi Vasile Marin au apărat cu sângele şi cu sacrificiul lor, libertatea şi independenţa Spaniei. (Aplauze.)

Vreau să termin această conferinţă cu versurile poetului român Aron Cotruş. Ele măsoară şi scot în evidenţă frământarea, neliniştea şi nesiguranţa poporului român. *Dar mai ales înspăimântătoarea lui ură.* Cine a spus că ura este un păcat? Pasiunea nu opoate fi păcat decât când este pusă în serviciul răului, urând însă, păcatul mortal, deşi este ură, este totuşi virtute; ura împotriva comunismului, este o ură, dar este o virtute colectivă pentru un popor. Când se va cuteza oare ca aici în Europa apuseană să se vorbească răspicat şi bărbăteşte? Sau vom continua să primim Mikoyani în palatele noastre şi să-i invităm la ospeţe? *Oare nu a sosit ceasul ca un popor să se ridice şi să scuipe în faţa Lumii toată indignarea pentru nedemna părăsire în haos şi mizerie a atâtor popoare europene?* (Aplauze prelungite.)

(Urmează versurile.)

(*) Textul Conferinţei ţinute în sala Institutului de cultură hispanică, în seara de 28 Ianuarie 1959.

PRIVIRI IN VIITOR

de ani. (Episodul Mihai Viteazu are mai mult un caracter romantic decât unul politic.)

Ca să ne dăm seama cât de aspră era despărţirea dintre cele trei principate, e de ajuns să evocăm cruzimea luptelor dintre ele, prădăciunile, măcelurile şi pustiirile care era legate de fiecare expediţie armată. Faptul că, mai ales în clasa conducătoare, legăturile de familie erau dese fără să ţină seama de graniţe, sau că de multe ori oameni născuţi într'un principat serveau într'altul, nu dovedeşte existenţa unor legături politice cu caracter naţional.

Prezenţa războinicilor şi chiar a conducătorilor politici străini în slujba şi chiar în fruntea unui stat care avea la baza alt neam decât al lor, era un fenomen general al vremii. Mărginindu-ne numai la exemplele româneşti, putem evoca pe Dănilă Apostol, hatman al Cazacilor, pe Ion şi Matei Corvin conducând Ungaria, pe Cantemireşti stând la baza vieţii culturale a Rusiei sau, în sens contrar, pe Vasile Vodă Lupul, arnăutul, pe Ion Vodă cel Cumplit, armeanul, şi pe Mitropolitul Antim Ivireanul, georgian, figuri de primul plan în istoria română.

1859

CU toată aparenţa de împietrire a despărţirei pământului românesc în cele trei principate, procesul de integrare, de unire, nu era cu totul oprit. El s'a manifestat mai întâi în conştiinţa câtorva oameni aleşi. Cronicarii moldoveni exprimă deja limpede conştiinţa unităţii naţionale şi, implicit, temeiurile unirei viitoare. Istoricii ardeleni reiau ideea şi contribue puternic la difuzarea conştiinţei naţionale în câteva spirite fruntaşe. Dar nici un semn nu prevestea apropierea realizărei politice a unirei.

Până şi în 1848, în minţele conducătorilor politici ai vremii, conştiinţa deosebirilor statele, politice, era mai puternică decât acea a unităţii naţionale. Abia câţiva "tineri cu minţile stricate" gândeau altfel. Istoria a reţinut însă tocmai numele acelor tineri şi—generoasă—l-a uitat pe acel al "înţelepţilor".

De aceia, oricât de logică, de necesară, de binefăcătoare şi de naturală ni se pare astăzi ideea unirei, realizarea ei în 1859 a fost în mare parte datorită unuia din acele ceasuri rare de noroc din istoria românilor.

"Marile Puteri"—ONU al vremii!—respinseseră categoric ideea unirei. In cele două principate însăşi, ea avea atât de îndârjiţi şi de încăpăţinaţi duşmani încât în 1863 s'a putut, la Iaşi, încerca cu toată seriositatea sfărâmarea Unirei.

In 1858, "oamenii cuminţi" nu voiau să supere nici Sublima Poartă, nici Rusia, nici Austria şi—mai ales—nu voiau să-şi piardă situaţiile câştigate. Indrăzneala dela Iaşi, dela 5 Ianuarie 1859, a fost desigur o surpriză pentru toţi politicienii vremii. Dar tocmai de aceea, surprinşi la Iaşi, ei îşi luaseră toate măsurile ca să poată opera în voie la Bucureşti. Dacă socotelile le-au ieşit şi aici pe dos şi Alexandru Cuza a fost ales domn şi în Muntenia la 24 Ianuarie, aceasta s'a făcut de fapt graţie unei minorităţi conştient naţionale, sub ameninţarea mulţimei bucureştene.

Norocul cel mare al românilor a fost că Vodă Cuza avea—din întâmplare—o puternică personalitate şi mari calităţi de şef de stat, pe care nimeni nu i le bănuia în momentul alegerii. Este în afară de orice îndoială însă că norocul alegerii lui Cuza a fost abil exploatat de dânsul şi de colaboratorii lui, aşa încât numai după şapte ani de domnie a putut lăsa România cea mică temeinic alcătuită.

1918

AU urmat apoi cinzeci de ani de stabilizare a situaţiei câştigate, fără ca etapa următoare a procesului de unire—unirea tuturor românilor într'o singură ţară—să facă progrese însemnate. E adevărat că se vorbea de ea, cel puţin la 24 Ianuarie şi la 10 Mai. Imi amintesc chiar că, acum cinzeci de ani, am spus şi eu o "poezie ocazională" la serbarea şcolară dela 24 Ianuarie 1909.

Idealul unirei politice a tuturor românilor apărea însă la acea epocă ca o simplă dorinţă nerealizabilă. Nici chiar poeţii nu vedeau în el mai mult decât "un vis". Până şi păstrarea şi întărirea unităţii spirituale şi culturale se lovea de imense greutăţi. Când pentru un basarabean era un act de eroism să studieze la o universitate românească, când gazetarii şi scriitorii ardeleni făceau cunoştinţă cu închisorile maghiare pentru fiecare afirmare neplăcută Budapestei, cum putea cineva cu simţ politic imagina că se vor prăbuşi *în acelaş timp* cele două imperii a căror strânsoare ameninţa să nimicească şi România mică? Cum putea cineva, fie şi un poet, visa că se va realiza, *în acelaş an*, unirea tuturor românilor?

Şi totuşi minunea s'a făcut în ciuda înţelepţilor şi dincolo de năzuinţele acelora cari, în anii tragici ai neutralităţii, fuseseră siliţi să aleagă între eliberarea Basarabiei şi acea a Ardealului.

Atât în timpul războiului cât şi după înfăptuirea României Mari, s'a afirmat însă cu o putere nebănuită realitatea unităţii sufleteşti depline a poporului român. Când ne gândim la violenţa luptelor dintre sârbi şi croaţi sau chiar dintre cehi şi slovaci, vedem mai bine cât de sănătos unită era România Mare. In douăzeci de ani, în mai puţin de o generaţie, unirea sufletească era mai deplină decât cea dintre Muntenia şi Moldova la cinzeci de ani dela unire.

Azi.

CU înfăptuirea României Mari s'a oprit oare procesul de continuă unire şi întregire care s'a petrecut timp de o mie de ani în sânul poporului român ca şi în acel al altor naţiuni europene?

Sunt naţiunile europene menite să rămână pe vecie închistate în cadrul frontierelor din 1939 sau în acel al celor actuale?

S'a oprit brusc în lumea europeană mersul înainte al procesului de integrare numai pentrucă mai toate neamurile europene se găsiseră adunate pe teritoriul unor state naţionale proprii?

Dacă o asemenea întrebare mai putea fi pusă în 1939, ea este astăzi depăşită de realităţi. Noi forme de integrare europeană sunt în curs, atât în Apus cât şi în Răsărit. Nu pe cele mai fericite căi însă.

In Apus, pornind dela trustificarea economică şi numai ca o anexă a acesteia încercând timide adunări politice supra-naţionale, noile formaţii europene au uitat voit că orice unire e în primul rând un fenomen sufletesc. Atâta vreme cât Europa celor 6, celor 16 sau chiar a 26 de naţiuni nu va însemna decât însumarea egoismelor naţionale întru apărarea intereselor materiale, ea nu-şi va câştiga dreptul la o viaţă reală nici în faţa lui Dumnezeu, nici în Istorie.

Dar chiar dacă deocamdată integrarea europeană din Apus e o simplă afacere negustorească se poate totuşi spera că într'o zi va intra şi pe calea interdependenţei politice şi în cele din urmă, pe acea a armonizărei spirituale.

In acelaş timp, în spaţiul răsăritean, în ţările robite Kremlinului, se petrece un fenomen de apropiere reală între neamuri. Acesta nu e datorit decât în foarte mică măsură legăturilor politice obligatorii dintre guvernele comuniste şi cele corolare dintre aşa zişii "oameni de cultură" din slujba acestora. Dintre toate aspectele politicei, singură împletirea economică tot mai strânsă e menită poate să dea roade durabile. Adevărata apropiere se face *împotriva* acţiunei guvernelor, din sentimentul de solidaritate creat în faţa primejdiilor comune pe care le trăesc toate naţiunile robite, din împărtăşirea suferinţelor comune. Felul cum s'au purtat ţăranii unguri cu românii cari căutau să fugă spre Apus a făcut mai mult pentru apropierea dintre cele două popoare decât toată propaganda guvernelor comuniste.

Mâine.

APARE astăzi clar că în Europa de mâine vor exista o serie de grupări de state mai mult sau mai puţin unificate politic şi în orice caz economic.

Cum trebuie să se orienteze România în cadrul acestor integrări supra-statale care apar oarecum inevitabile în Europa de mâine, într'o Europă în care, după un viitor războiu sau după o minune politică azi imprevizibilă, fiecare naţiune va putea să-şi hotărască liber soarta?

Socotim ca un omagiu adus acelora cari au realizat unirea românilor în cursul veacurilor şi mai ales acelora cari au promovat-o conştient la 1859 şi 1918 să încercăm a răspunde la această întrebare.

Cercetarea ei poate părea prematură într'un moment politic în care mai bine de jumătate din neamurile Europei sunt supuse sclaviei. Dar nu era oare o adevărată nebunie să vorbeşti în 1859 sau chiar în 1909 de apropiata realizare a unirei tuturor românilor? In orice caz o discuţie asupra acestei probleme nu poate fi decât utilă.

O constatare preliminară e aceea că nu se poate imagina ca, într'o Europă pe cale de integrare progresivă, România singură să adopte o poziţie izolaţionistă în politică şi autarchică în economie. Ea nu se poate închide cu ziduri chinezeşti într'o concepţie de stat depăşită de vremuri. Trebue să-şi afle locul cel mai potrivit în comunitatea europeană, aşa cum va fi aceasta mâine.

Acceptând fatalitatea istorică a formaţiilor politice supra-naţionale, nu înseamnă că le socotim ca un rău; dimpotrivă socotim integrarea europeană ca un bine, cu condiţia ca ea să fie făcută în folosul naţiunilor europene şi nu împotriva lor.

Ca să poată participa la integrarea europeană, ca să poată contribui la realizarea ei, românii trebuie, mai înainte de orice, să ştie limpede ce vor. Să-şi precizeze ţelurile finale pe care le vor urmări pentru neamul lor în cadrul unei Europe unite şi principiile care e de dorit să stea la baza formaţiilor de integrare succesivă.

Ţelul e deplina viaţă naţională
a tuturor Românilor.

NAŢIUNILE nu-s rezultatul unor construcţii ideologice sau politice întâmplătoare şi trecătoare. Ele sunt realităţi biologice şi spirituale care depăşesc colectivitatea indivizilor cari le compun la un moment dat; au viaţa lor proprie, care cere de multe ori sacrificiul vieţei indivizilor, şi sunt supuse unor legi naturale şi divine, deosebite de acele care stăpânesc oamenii.

Un neam nu-i alcătuit doar de acei ce trăesc azi în cadrul lui, ci şi de strămoşii lor şi de cei ce vor veni mâine.

O naţiune nu-i rezultatul adunării aritmetice a unor oameni izolaţi sau a unor grupuri de interese, ci o realitate de sine stătătoare, al cărui conţinut şi a cărei valoare depăşesc mult acestă sumă. Ea e preexistentă oamenilor care fac parte din ea la un moment dat şi e menită să le supravieţuiască.

Oameni izolaţi se pot rupe de ea prin trădare—şi nici chiar atunci deplin!—sau pot să i se încorporeze prin dragoste. Existenţa naţiunii nu depinde însă de adeziunea conştientă a fiecăruia din membrii ei.

Naţiunea are o istorie, o tradiţie, obiceiuri şi o limbă proprie. De cele mai multe ori ea ocupă o întindere geografică definită, concretizată într'un stat.

Mai important decât toate însă este patrimoniul spiritual al naţiunii: concepţia sa despre Dumnezeu, despre omenire şi despre viaţă; cultura sa naţională, rodul frământărilor de veacuri şi a vieţii lăuntrice de azi în ce priveşte frumosul, adevărul, cinstea, dreptatea, bunătatea, sfinţenia.

Toate la un loc determină rostul fiecărei naţiuni în

Urmează pagina 4.

lume, contribuţia ei creatoare în cadrul omenirei şi serviciile pe care este în stare să le aducă lumii acum şi în viitor.

In ierarhia valorilor naţiunile se află eşezate mult deasupra Statelor.

Statele sunt alcătuiri ale minţii omeneşti, în mod necesar imperfecte. Naţiunile sun creaţii ale lui Dumnezeu capabile deci să aspire la perfecţiune.

Naţiunile vor avea de răspuns de viaţa şi faptele lor înaintea lui Dumnezeu. Statele îşi au rostul numai pe lumea aceasta; sunt doar forme de organizare a vieţii naţionale, unelte în slujba naţiunii.

Statele nu pot trăi fără frontiere şi îngrădiri; naţiunile nu pot trăi fără libertate.

Naţiunile au o viaţă atât de lungă încât pot fi socotite eterne; statele sunt esenţialmente trecătoare, în continuă prefacere.

Naţiunile pot fi şi sunt adesea creatoare de Stat; Statele nu pot crea naţiuni. (Exemplul Imperiului habsburgic şi acel al Elveţiei arată că secole de convieţuire a naţiuni diferite în cadrul unui Stat nu duc în mod necesar la crearea unei naţiuni. Exemplul Evreilor ne arată că o naţiune se poate menţine mii de ani, fără sprijinul unui Stat naţional.)

Dăruire, nu cuceriri.

STRUCTURAREA armonică a vieţei întregei omeniri, nu va putea fi realizată mâine decât pe baza colaborării forţelor spirituale, intelectuale şi materiale ale naţiunilor libere. Mult mai importantă decât tratatele între State e buna înţelegere între naţiuni.

Rezultatul cel mai rodnic al viitoarelor formaţii suprastatale va fi tocmai crearea posibilităţilor de convieţuire paşnică a unor naţiuni sau grupe de naţiuni, care vor strămuta din domeniul cuceririlor teritoriale în acel al realizărilor creatoare rivalitatea naturală dintre ele.

In faţa lui Dumnezeu şi a Istoriei un popor nu-i mare prin ceea ce poate răpi şi stăpâni din pământul şi averea naţională a altor popoare, ci prin aceea ce el este în stare *să dăruiască* omenirei prin creaţiile sale spirituale şi culturale. Grecia antică n'a dobândit locul său unic în Istorie prin isprăvile ei războinice, ci prin valorile create in folosul omenirei întregi.

Intr'o Europă liniştită, orice naţiune, cât de mică la număr, va putea ocupa un loc de frunte, dacă se va afla în stadiul de desvoltare naţională care îi va permite să dea întregului continent oameni excepţionali, idei creatoare sau avânt sufletesc.

Politica naţională a României trebuie să urmărească o puternică afirmare a geniului românesc în ştiinţă, în artă, în viaţa spirituală, o expansiune culturală ne limitată geografic, dar să se ferească de orice tendinţă de expansiune teritorială.

Pământurile luate altor popoare, chiar pe sfânta dreptate, crează focare de neînţelegere cu vecinii, ale căror consecinţe negative sunt mult mai mari decât câştigurile sau presupusele câştiguri naţionale realizate prin cuceriri.

Un prim pas: o formaţie politică dunăreană.

UNIREA bruscă a tuturor statelor europene într'o formaţie super-statală politică şi economică unitară, Statele Unite ale Europei sau aşa ceva, n'ar însemna pentru neamurile din Centrul şi Răsăritul Europei decât intensificarea şi eternizarea predominaţiei naţiunilor industriale din Apus. Cel puţin ca o fază de tranziţie, este necesar să se formeze mai multe grupări politice de state europene, în luptă economică şi chiar politică între ele, apărând fiecare concepţii şi poziţii specifice.

Au fost imaginate o serie întreagă de asemenea formaţii supra-statale în care şi-ar afla locul şi România: o grupare Nord-Sud dela Baltică la Mediterana; o grupare a statelor viitoare din jurul mării Negre, o grupare balcanică lărgită până la a cuprinde Turcia, România şi Ungaria, etc.

Cea mai probabilă şi poate mai de dorit pentru noi pare a fi însă o formaţie politică dunăreană care ar putea cuprinde, afară de români, pe unguri, slovaci, sloveni, croaţi, sârbi, bulgari şi poate chiar pe greci.

Nu putem aici nici măcar schiţa toate aspectele politice şi economice ale unei asemenea formaţii politice dunărene. Sigur este că unindu-şi puterile şi străduinţele într'o formaţie politică supra-naţională, popoarele dunărene ar scăpa cel puţin de blestemul războaielor dintre ele, putându-şi astfel închina toate forţele lor desvoltării optime a calităţilor lor naţionale specifice. In acelaş timp ar reprezenta o forţă în stare să înfrunte primejdiile comune venite din afară, ori de ce natură ar fi ele.

Nu ne scapă din vedere locul important pe care ar avea să-l ocupe într'o asemenea formaţie dunăreană naţiunile slave din Centrul şi Sudul Europei. In starea de spirit dinainte de 1944, panslavismul lor propriu sau de import putea fi o piedică importantă în calea realizării unei formaţii dunărene şi o primejdie pentru convieţuirea paşnică a popoarelor ce ar forma-o. După experienţa pe care au făcut-o aceste popoare cu privire la "protecţia" moscovită, sentimentele lor faţă de "maica Rusia" se pare că sunt astăzi cu totul altele. Panslavismul politic nu mai are astăzi nici o bază populară. Pe de altă parte, precizarea conştiinţei naţionale proprii. întărită în ţările respective prin reacţie faţă de ocupaţia sovietică şi în emigraţie prin efortul de păstrare în mijlocul altor neamuri, uşurează micilor naţiuni slave participarea sinceră la o formaţie politică din care fac parte şi popoare de altă origine.

Condiţia esenţială e ca o asemenea formaţie să garanteze păstrarea şi desvoltarea caracterelor naţionale proprii, fiind bazată în primul rând pe colaborarea naţiunilor pentru apărarea intereselor lor permanente, iar nu numai pe o înţelegere între guverne, datorită de obiceiu unor împrejurări politice trecătoare.

In acest spirit s'ar putea închega un mare spaţiu politic dunărean, cuprinzând naţiuni mult deosebite între ele, fără ca vreuna din ele să rişte a pierde vreuna din trăsăturile sale naţionale, ci dimpotrivă asigurându-şi condiţii optime de manifestare şi desvoltare a geniului său naţional.

PRIVIRI IN VIITOR

Statele ar trebui să renunţe, desigur, la unele din prerogativele lor actuale; naţiunile n'ar avea decât de câştigat.

Comunitatea de soartă a Românilor şi Maghiarilor

IN oricare din formaţiile super-statale imaginabile în Centrul şi Răsăritul Europei, intră în mod aproape obligator românii şi maghiarii, singurile naţiuni din Centrul Europei care nu sunt nici slave nici germane.

In orice caz prezenţa Ungariei şi României în ea e de esenţa unei formaţii politice dunărene. Uniţi între ei, românii şi maghiarii ar putea contrabalansa fericit tendinţele probabile de concentrare şi de predominare a naţiunilor slave în cadrul formaţiei dunărene.

Tocmai de aceea, asigurarea nu numai a convieţuirei paşnice dar şi a unei strânse colaborări politice între ei apare ca elementul primordial al oricărei uniri viitoare cuprinzând şi centrul european.

Iată de ce socotim că fericita rezolvire a problemei relaţiilor dintre noi şi maghiari este hotărâtoare pentru desvoltarea în cele mai bune condiţii a vieţii naţionale româneşti şi că merită cercetată cu sinceritate şi curaj.

In poliica externă a României s'a făcut de multe ori confuzie între stările afective ale conducătorilor şi realităţile politice. S'au confundat deasemeni relaţiile culturale dintre neamuri cu cele politice dintre State. Astfel, de pildă, influenţa culturală franceză a dictat timp de aproape un secol politica externă a României.

Cât de şubredă şi inconştient falşificată de sentimente era gândirea politică a oamenilor noştri de Stat, o dovedeşte faptul că de multe ori părerile susţinute de unii sau alţii dintre ei cu privire la raporturile politice cu Franţa şi Germania erau dictate în fond de faptul că îşi făcuseră studiile într'una sau alta din aceste ţări. Foarte rar este cazul acelora care au ştiut, în politica externă, să-şi înfrângă propriile simpatii sau ideosincrazii.

Un neam nu-şi poate permite luxul unei politice externe *conduse* de sentimente, chiar dacă acestea sunt ale unei mari părţi a opiniei publice a momentului. Politica externă se clădeşte pe o înţeleaptă prevedere pe lungă durată, verificată prin instinctul naţional. Inteligenţa singură, oricât de ascuţită, poate fi foarte primejdioasă, deoarece ea îndeamnă la folosirea exclusivă a argumentelor logice. Oameni deosebit de inteligenţi—Titulescu de pildă—au putut duce o politică externă dezastruoasă, bazată pe ficţiuni juridice şi pe construcţiuni politice existente numai pe hârtie: Liga Naţiunilor, Mica Inţelegere, Inţelegerea Balcanică, definiţia agresorului din Pactul Kellog, etc.

Un Stat poate fi adversarul politic al altui Stat—până la războiu la nevoie—deşi cele două naţiuni sunt legate printr'o strânsă prietenie. Tot aşa o duşmănie milenară—ca acea dintre noi şi Unguri—poate fi depăşită atunci când o nouă situaţie politică, *durabilă* şi *esenţială*, impune aceasta. La început ea poate fi transformată cel puţin în respect reciproc pe planul naţional şi conlucrare strânsă în politica externă, dacă interesele ambelor naţiuni o cer. Suntem convinşi că pregătirea şi realizarea acestei schimbări e datoria principală a oamenilor de Stat români şi maghiari din vremea noastră.

Sâmburele unei uniuni dunărene este în mod natural format de poporul român şi de cel maghiar. Numai printr'o strânsă şi sinceră colaborare între aceste două neamuri se poate asigura viabilitatea unei asemenea formaţii supra-statale.

Ea corespunde pe deplin intereselor de lungă durată, permanente, ale ambelor naţiuni. Şi una şi alta se află izolate, fără neamuri înrudite în apropiere, între massa slavă la Răsărit şi cea germanică la Apus.

Imprejurări istorice, al căror rezultat nu-l poate schimba nici o polemică, oricât de savantă şi savant meşteşugită, i-au aşezat pe Români şi pe Unguri adânc împletiţi geografic pe o mare întindere. Nici o graniţă, oricare ar fi ea, nu poate evita existenţa unui mare număr de Maghiari pe teritoriul român şi de Români pe cel maghiar. S'ar părea că cele două popoare, care mai ales de azi înainte au atâtea interese comune, sunt condamnate din această pricină la un etern şi insolubil conflict.

Nu există oare o cale practică de înlăturare a cauzelor conflictului însuşi, pe baza cinstirii şi respectării reciproce a fiinţei naţionale integrale a celuilalt neam, oriunde s'ar afla aşezaţi geografic fiii lui? Noi credem că da!

Condiţiile liberei desvoltări şi chiar a supravieţuirei naţionale a românilor şi maghiarilor în Centrul Europei sunt aproape identice. Primejdiile care îi pot ameninţa sunt aproape aceleaşi: expansiunea ucrainiană şi germană, tendinţa de dominaţie unificatoare a unor mari naţiuni îndepărtate, etc.

Aceste primejdii sunt, sau pot fi, atât de mari încât, în ciuda unei tradiţii milenare de vrăjmăşie, trebuesc făcute toate eforturile pentru a crea în ambele popoare *conştiinţa comunităţii lor de soartă*.

Interpenetrarea teritorială, care a fost până acum mărul discordiei, poate şi trebue să fie transformată într'un element de apropiere, de temeinică cunoaştere reciprocă şi, cu vremea, într'o strânsă şi sinceră aliantă spirituală şi politică.

Se poate

APROPIEREA dintre Români şi Maghiari este uşurată azi mult de dispariţia, şi într'un neam şi în celălalt, a conducătorilor politici pentru cari ura anti-maghiară sau anti-valahă nu era numai o tradiţie dar şi o obligaţie electorală. Chiar atunci când era sinceră, ea era întărită şi de interese de partid şi de clasă.

Nobilimea maghiară nu va mai putea niciodată recuceri puterea politică, cu atât mai mult cu cât a pierdut-o iremediabil pe cea economică. Pământurile împărţite ţăranilor nu vor mai putea fi recuperate de nobili în şesul panonic, aşa cum n'au putut fi reluate după 1940 în Ardealul de Nord. O nouă clasă conducătoare, mult mai liberă pe mişcările ei, de origină burgheză şi ţărănească, se ridică azi între Maghiari. Caracteristic e faptul că ea domină chiar şi exilul, deşi de obiceiu emigranţii sunt cu o generaţie în urmă faţă cu evoluţia politică a conaţionalilor din patrie.

Schimbări analoage, deşi nu identice, s'au produs şi mai ales se vor produce şi în România.

Conducătorii politici de mâine ai ambelor naţiuni vor putea astfel ţine seama numai de interesele de bază—actuale şi viitoare—a popoarelor lor, fără a fi legaţi de trecutul lor politic şi fără a fi obligaţi să acopere cu declamaţii patriotarde şi şoviniste interese particulare, de partid sau de clasă.

Spiritualizarea frontierelor

O formaţie politică supra-naţională dunăreană ar putea duce la atenuarea gravităţii şi chiar la înlăturarea conflictului vechiu dintre noi şi Maghiari în primul rând şi, pe aceeaşi cale, la înlăturarea tuturor conflictelor din acest spaţiu cauzate de vieţuirea unor neamuri în mijlocul altora şi în cadrul altor state decât cele în care predomină propria lor naţiune.

In cadrul unei asemenea formaţii politice, frontierele—eternul motiv de conflicte şi de războaie!—îşi pierd importanţa. Ele ne mai fiind ziduri poliţieneşti şi vamale, ci simple delimitări administrative, nu mai reprezintă acele piedici artificiale între State, mult mai greu de trecut uneori decât munţii şi apele, cu care avem de luptat astăzi. Când vei trece dintr'o ţară într'alta fără paşaport şi chiar fără să-ţi dai seama, când trenul nu se va opri la frontieră şi vameşii nu-ţi vor răscoli geamantanele, nu vei mai putea acorda frontierei însăşi importanţa de azi. Frontierele ar înceta atunci de fi o realitate tangibilă, devenind doar una simbolică. Frontierele trebuesc făcute atât de transparente încât să nu reprezinte mult mai mult decât diviziunile administrative de azi. Ele trebue, a spus cineva, "spiritualizate".

Când frontiera dintre două State ale Europei dunărene nu va mai avea decât importanţa pe care o are astăzi acea dintre două cantoane elveţiene, dintre două State din U. S. A. sau dintre două Länder germane, nimeni nu va mai face războaie pentru strămutarea ei.

Pentruca transparenţa frontierelor să poată da roade, este însă necesară o schimbare revoluţionară a mentalităţii conducătorilor politici şi chiar a însăşi concepţiei dominante asupra rostului Statului. Inrudită cu ideea de proprietate particulară, ideea de Stat a fost multă vreme influenţată de ea. Suveranul era adeseori proprietarul—cel puţin simbolic—al întregului pământ al ţării. Aşa cum dorinţa de a-şi mări moşia este caracteristică fiecărui proprietar de pământ, dorinţa de a-şi lărgi cu orice preţ graniţele a determinat politica externă a tuturor suveranilor lumii. A cuceri ţara vecină sau cel puţin a răşlui o bună bucată ajunsese astfel aproape o datorie. Foamea de pământ a plugarului străbătea în politica de cuceriri a regilor.

O ciudăţenie istorică—explicabilă de altfel, ca şi cele mai multe anachronisme—este faptul că această concepţie a Statului *cuceritor şi acaparator de pământ* s'a păstrat şi după ce *mai toate Statele au fost aşezate pe* o nouă bază, pe ideea naţională. Falsificând astfel însuşi sensul existenţei lor, statele naţionale s'au socotit datoare nu numai să cucerească pământul vecinilor, cum făceau suveranii trecutului, dar, mai rău decât ei, să distrugă prin violenţă sau asimilare desnaţionalizatoare celelalte naţiuni de pe teritoriul lor. O asemenea politică faţă de "minorităţile naţionale" era însă negarea flagrantă tocmai a principiului pe care erau ele însile zidite.

In special în Europa Centrală şi Răsăriteană, fiecare Stat invoca argumentele cele mai inconcludente pentru a justifica această concepţie exclusiv teritorială asupra posibilităţilor de afirmare a energiei şi puterei de expansiune naţională. Fiecare Stat urmărea să stabilească—bineînţeles numai în avantajul său!—frontiere fie istoric, fie etnic "juste", uitând voit că în unele regiuni cu populaţie amestecată, oricât de complicat şi de absurd economic ar fi traseul graniţei, este cu neputinţă să se rezolve, pe această cale, problemele naţionale, orice soluţie aducând cu ea alte noi suferinţe şi nedreptăţi.

Deplină viaţă naţională oriunde

ORICAT de transparente ar deveni însă frontierele, oricât s'ar micşora rolul lor politic, aceasta nu ar însemna însă decât o măsură negativă. Se elimină astfel o piedică, dar nu se construieşte nimic nou. Spiritualizarea frontierelor rămâne astfel un mijloc şi nu poate fi un scop în sine.

Scopul urmărit este ca *în cadrul fiecarui Stat component* al Europei dunărene, *toate naţiunile* care locuesc pe teritoriul său *să-şi poată duce liber viaţa lor naţională proprie,* în legătură strânsă cu toate fracţiunile aceleiaşi naţiuni, chiar dacă acestea sunt aşezate pe teritoriul altor State.

Deplina desvoltare a fiecărei naţiuni, în integritatea ei, devine astfel scopul principal al formaţiei politice supra-naţionale. Această mutare a accentului dela Stat la Naţiune în toate domeniile vieţei politice, nu poate fi rodnică decât dacă toate naţiunile ce compun noua formaţie renunţă la egoismul lor naţional materialist, bazat pe oprimarea şi exploatarea sub orice formă a altor naţiuni; la concepţia Statului proprietar absolut al bunurilor şi sufletelor dinăuntrul graniţelor lui.

Construcţia viitoare a marilor spaţii politice, cuprinzând mai multe naţiuni, nu poate avea la bază suma egoismelor lor naţionale exclusiviste.

Numai dacă s'ar putea ajunge ca naţiunile noastre dunărene să-şi plaseze idealurile şi ambiţiile nu în extinderi teritoriale şi dominarea prin forţă a altor neamuri, ci în afirmarea deplină a geniului lor naţional în faţa lumei întregi, prin creaţii ştiinţifice, artistice, culturale, economice, sociale şi spirituale, ar fi cu putinţă înfăptuirea unui mare spaţiu politic în care neamuri diferite şi până ieri învrăjbite să trăiască în pace alături unele cu altele, sau chiar intim amestecate între ele, fără a pierde prin aceasta nimic din posibilităţile lor de afirmare naţională.

In cadrul unei asemenea formaţii politice supra-sta-

(Urmează pagina 5.)

PRIVIRI IN VIITOR

tale, faptul de a trăi pe teritoriul unui alt Stat decât acel în care propria națiune este în majoritate n'ar trebui să reprezinte nici o piedică la participarea activă și deplină la viața spirituală, culturală și chiar politica a totalității propriei națiuni.

Orice individ, chiar izolat, oriunde s'ar găsi, trebuie să poată păstra liber și eficace deplina legătură cu neamul lui. Cu atât mai mult grupele naționale.

Pentru a asigura viața națională deplină a celor locuind pe teritoriul altor State decât Statul lor național, sistemul autonomiilor locale nu este fericit și în orice caz nu este suficient. El strămută doar problema insolubilă a determinării granițelor etnice, dar nu o rezolvă.

Noi credem că în cadrul unei formații politice dunărene întreaga organizare a vieții spirituale și culturale, și în oarecare măsură chiar și a celei politice comune tuturor națiunilor participante, se poate întemeia pe bază națională și nu pe bază teritorială, statală.

Iată o exemplificare practică a consecințelor acestei concepții:

Interesele comune ale întregei formații politice dunărene ar putea fi încredințate unui parlament alcătuit din două corpuri legiuitoare. Unul din ele ar fi bazat pe diviziunea teritorială în State; celălalt pe reprezentarea unitară a tuturor membrilor unei națiuni, indiferent de Statul în cadrul căruia își duc viața. Astfel un Român din Ungaria sau un Maghiar din România ar fi reprezentat pe două căi în conducerea comună: odată pe calea votului dat în cadrul Statului în care locuiește și a doua oară pe calea votului dat împreună cu întreagă națiune căreia îi aparține.

Unitatea politică națională, imposibil de realizat pentru unele fragmente naționale pe calea repartițiilor teritoriale, s'ar realiza astfel vizibil în aceste alegeri făcute pe baza apartenenței etnice.

Mai mult decât atât, se poate imagina o viață culturală și politică proprie în cadrul acestei formații dunărene și pentru acele națiuni care, deși reprezentate în mai multe din Statele componente, nu formează majoritatea creatoare de Stat în nici unul din ele. Este în primul rând cazul Germanilor și Evreilor născuți aici. Votând pe calea unui colegiu național propriu, ei ar fi siguri că interesele lor specifice vor fi representate în parlamentul comun cel puțin pe calea deputaților aleși în colegiul lor național.

Fiecare națiune, oricât de redusă ca număr, ar lua astfel parte *ca națiune* la conducere, fiind *direct* alcătuitoare a formației dunărene.

Pe acestă cale ar dispare nu numai numele, dar și mentalitatea,—în ambele sensuri răufăcătoare—de "națiune minoritară".

Ca să ajungem aici e necesar să se creeze nu numai în legi, ci mai ales în mințile oamenilor, o distincție cât mai precisă între cetățenie și naționalitate. Și una și cealaltă implică drepturi și datorii, *care nu e numai decât nevoie să fie guvernate de legile aceluiași Stat.* Se poate foarte bine imagina ca o parte sau chiar totalitatea drepturilor și datoriilor resultate din apartenența individului la națiunea sa *să fie administrate de un alt organism politic decât acel al Statului în care locuiește.* Acest organism poate fi alt Stat, sau o autoritate națională independentă pentru acei ce nu ar avea Stat național în formația dunăreană.

Se poate imagina ca o mare parte a vieței naționale a Maghiarilor din România să fie legal dirijată dela Budapesta și îndreptată spre Ungaria, așa cum la rândul ei viața națională a Românilor din Ungaria, ca și acea a românilor din Serbia și Bulgaria, ar fi legal dirijată dela București. Invățământul, de pildă, și toate celelalte manifestații culturale a maghiarilor din România ar fi direct conduse de ministerele respective ale guvernului dela Budapesta, așa cum cele ale românilor din Ungaria ar fi conduse dela București.

O asemenea organizare ar însemna recunoașterea legală a dreptului spiritualității naționale de a fi prelungită liber, pretutindeni unde trăesc oameni aparținând aceluiași neam.

Că așa ceva e cu putință fără să se pună în primejdie "ideea de Stat", ne-o dovedește, între altele, exemplul Bisericei Catolice care dirijează viața spirituală a credincioșilor ei din zeci de state, făcând astfel să depindă de Roma și nu de Statul național respectiv una din cele mai esențiale activități omenești.

LA o mie de ani dela începutul procesului de unificare politică a românilor, la o sută de ani dela unirea lui Cuza și abia la patruzeci de ani dela unirea cea mare, se pune astăzi problema felului în care poate fi optim realizată pentru neamul românesc faza viitoare de integrare, aceea a unirei într'o formație politică ce va cuprinde unele din neamurile vecine.

Se poate ca părerile expuse aici să "indigneze" pe acei cari în 1959 nu sunt în stare să-și schimbe câtuși de puțin un fel de a gândi tradițional, bun și îndreptățit în 1859 și în 1918, dar depășit acum de împrejurări. Sigur este că azi nu se mai pune problema *dacă* România se va încadra sau nu în procesul de integrare europeană, ci numai *cum* e cuminte să o facă.

Chiar dacă ar fi ca unele din părerile expuse aici să fie greșite, este sigur că nu negând problemele zilei de mâine ne vom arăta vrednici urmași ai acelora cari au făcut unirea neamului românesc, ci cercetând gândind și pregătind cu grije și cu îndrăzneală viitorul, așa ca și noua fază de integrare politică să fie încheiată spre binele și mărirea neamului. Se va face atunci dovada că națiunea latină dela Dunăre este vrednică să ocupe un loc de cinste și în lumea de mâine, spre ridicarea ei, pentru binele Europei și întru mărirea lui Dumnezeu.

Sóller (Mallorca), 24 Ianuarie 1959.

SUFLETUL ARMATEI ROMANE INTR'UN SECOL DE LA UNIRE

de General Platon Chirnoaga

DUPĂ căderea Principatelor române sub domnia fanariotă, puterea lor militară a dispărut cu desăvârșire.

Prea multe înfrângeri suferiseră Turcii dela armatele române, pentruca atunci când aceste Principate au intrat sub suzeranitatea sultanilor, aceștia să mai permită existența cel puțin a unui sâmbure militar românesc.

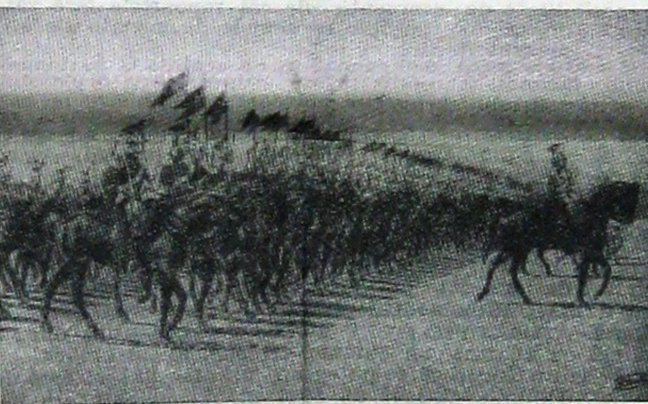
Deaceia în tot secolul al 18—lea și în sec. al 19—lea, până la Unire, cele două Principate n'au mai prezentat nici o valoare din punct de vedere militar. Se poate afirma că Turcii au aplicat încă de atunci, țărilor române, principiul neutralizării militare, dar nu în scopul de a crea un tampon între ei și Ruși, ci pentru a înlătura din calea lor o putere armată, care în repetate rânduri s'a dovedit a fi periculoasă.

Prima încercare de organizare militară o găsim după 1830, prin aplicarea Regulamentului Organic; dar acesta nu prevedea umități luptătoare în războiu, ci unități de miliție, care să fie întrebuințate pentru nevoile interne și mai ales pentru executarea poruncilor domnești și strângerea birurilor. Astfel, în 1832 existau deja câte două batalioane în fiecare din cele două țări, iar la Unire, în fiecare principat se aflau câte 6 batalioane.

Organizarea unui început de putere militară, în scopul de a lupta în contra inamicilor din afară, apare odată cu domnia lui Cuza Vodă.

In Congresul de la Paris din 1856 s'a admis ca în Principate să existe o forța armată națională, care să mențină ordinea internă și să asigure inviolabilitatea frontierelor; iar în Conferința Ambasadorilor Marilor Puteri europene din 1858 s'a decis să fie aceiași organizare militară în ambele țări, însă drapelele să fie diferite. Dacă în anumite înprejurări unirea celor două forțe va fi necesară, drapelele vor primi o cravată de aceiași culoare (Xenopol, vol. IV, pag. 278).

Pe baza acestor hotărîri, Cuza a pus prima piatră la temelia viitoarei armate române și atunci au apărut

Unitate de cavalerie în timpul Domnitorului Cuza.

rând pe rând regimentele de linie, dorobanți și vânători, precum și escadroanele și divizioanele de cavalerie. Mai târziu s'a trecut și la organizarea primelor baterii de artilerie.

Aceste începuturi n'au fost deloc ușoare. In timp ce în Austria, Rusia și țările occidentale existau State majoare, comandamente, sericii de recrutare și administrație, care asigurau prezentarea contigentelor și instruirea și întreținerea trupelor, în Principate nu exista nimic. Totul trebuia luat dela început. In afară de aceasta, cum serviciul sub arme dura 7 ani, tinerii cărora le venea rândul la recrutare se ascundeau, așa că agenții însărcinați cu executarea recrutărilor, trebuiau să-i prindă cu arcanul, prin surprindere.

Cu timpul însă s'au făcut legi speciale și poporul a început să-și dea seama de necesitatea serviciului militar obligator. In acelaș timp Vodă Cuza devenise foarte popular prin măsurile luate pentru îndreptarea situației țăranilor și aceștia se duceau la armată, pentrucă așa era porunca lui Vodă.

Se poate spune că în seara aceia de 3 Ianuarie 1859, când deputați partidului național, adunați în casa lui C. Rolla, obosiți de lungi și zadarnice discuții și sub impresia gestului dramatic al deputatului Pisoschi, s'au unit cu toții spontan în jurul numelui colonelului Alexandru Cuza, au ales soluția cea mai fericită. Desigur că și alții cari au fost propuși—Costache Negri, Vasile Alexandri, Scarlat Rosetti—erau mari patrioți, iar numele lor erau mult mai cunoscute decât al colonelului Cuza; deci ar fi fost oarecum natural ca alegerea să se fi oprit asupra unuia dintre aceștia. Totuși numai Cuza a realizat unanimitatea, poate—nu numai pentrucă era cunoscut ca un naționalist intransigent și cu idei liberale dar—pentrucă era și colonel. *In orice caz, la această alegere nu s'a ținut seama de nici un alt considerent, în afară de acela al satisfacerii interesului suprem al națiunii; care impunea să fie ales domnitor cel mai bun dintre acei cari puteau fi aleși.*

In ședința solemnă a instalării pe tronul "Principatelor Unite", Mihail Kogălniceanu a adresat primului Domnitor al Românilor uniți o urare plină de înțelepciune și avânt patriotic. Intre altele, el a spus: "O Doamne! Mare și frumoasă îți este misiunea. Constituția din 7 August ne însemnează o epocă nouă și Măria Ta ești chemat s'o deschizi. Fii dar omul epocei; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul, fă ca legea să fie tare, iar Tu, Măria Ta, ca Domn fii bun, fii blând; fii bun mai ales cu acei pentru cari mai toți Domnii trecuți au fost nepăsători sau răi".

Și așa a fost. Alexandru Ioan Cuza a fost drept, generos și bun. Urechea lui a fost întotdeauna aplecată la suferințele poporului și era gata să găsească cuvântul împăciuitor. A știut dela început să se așeze deasupra luptelor politice și prin câteva măsuri cu caracter social (secularizarea averilor mânăstirești, împroprietărirea țăranilor, desființarea sclaviei țiganilor și organizarea învățământului public obligator) nu numai că și-a atras iubirea țăranilor, dar a devenit una din marile figuri ale istoriei noastre.

Din punct de vedere militar, este fondatorul armatei române contemporane.

Această armată a fost ridicată pe câteva principii sănătoase: o disciplină aspră, dragostea de țară și tron și jertfa vieții pentru apărarea hotarelor și libertății.

In acele începuturi nu se făcea multă carte. Știutorii de carte erau rari. Aceasta însă n'a fost o piedică ca tânăra armată să capete în scurt timp un suflet viguros și să-și facă o concepție destre rolul și importanța ei în cadrul națiunii.

Incetul cu încetul s'a creiat spiritul de corp și nici nu se putea să fie altfel; când serviciul militar sub arme dura 7 ani, ostașul care se întorcea acasă după eliberare, aducea cu el o seamă de amintiri, de prietenii camaraderești și de întâmplări, cari îl legau pentru totdeauna de unitatea lui. In legătură cu această atmosferă militară, spiritul anecdotic românesc a creiat acea figură de neuitat a căpitanului Moș Teacă, care fiind om cu puțină știință de carte dar cu suflet mare și ostaș dintr'o bucată, oridecâte ori avea vreo supărare la cazarmă, spunea: "d'aia nu merge treaba bine, pentrucă armata se recrutează din civili". Oricât s'ar părea de naivă această afirmație a lui Moș Teacă, ea conține totuși un sâmbure de adevăr. Există în realitate o deosebire de mentalitate și de purtare în viață între un ostaș de carieră și un ostaș rezervist. Nu este locul să arătăm aici în ce constă această deosebire, dar se poate afirma că ea dispare numai în timpul războiului, când sub focul inamicului și greutatea suferințelor și a lipsurilor de tot felul, devin toți ostași adevărați.

Cu toată stăruința pe care a depus-o Cuza ca să-și creieze o armată demnă și puternică, n'a reușit totuși, —în scurtul timp de 7 ani—să-și facă din conducătorii ei oameni de credință. Sub îndemnul fruntașilor politici, adversari ai liberalismului social al lui Cuza, o echipă de ofițeri intră în palatul domnesc în noaptea de 11/12 Februarie 1866 și-l obligă pe Cuza să semneze actul de abdicare.

După plecarea lui în exil, Domnitorul Carol a continuat să se îngrijească în mod deosebit de armată, astfel că la 1877, România a putut să intervină în ajutorul Rușilor cu 4 divizii de infanterie și două brigăzi de cavalerie. Această putere militară nu era mare, dar intervenția ei a fost hotărîtoare și a făcut să atârne balanța victoriei în favoarea armatelor rusești. După mai bine de un secol și jumătate de letargie militară, Românii au avut ocazia să arate că vechile virtuți ostășești nu s'au pierdut și că dacă sunt conduși de șefi capabili, pot să înfrângă inamici mai puternici.

Faptele vitejești ale ostașilor români din acest războiu au fost adunate și publicate de Gh. Coșbuc în "Povestea unei coroane de oțel" și "Războiul nostru pentru neatârnare", iar în "Rugămintea din urmă" ridică pe culmile cele mai înalte ale poeziei, sentimentul de priete-

Urmează pagina 6.

BUCHENWALD

de ION TOLESCU

Lanțuri,
Zăngănit de cătușă
Sub zorii de brumă și de cenușă
Se năruie'n șanțuri...

Din ochiul scrijelat în rană
Sub sfichiul cnutului de fier
S'a scurs pe geană
Un strop
De viață,
Un strop
De cer!
Trop!... Trop!...
Coloana cu saboți de lemn se pierde'n ceață...

Vorba e freamăt, pas umidă,
Privirea de doruri și scole roasă
Incearcă prin neguri porți să deschidă...
Și-alături stă moartea cu mâna pe coasă!

Toți duc ca păienjeni în spate
Câte-o cruce de sânge pe haine vărgate.

SUFLETUL ARMATEI ROMANE

nie şi camaraderie ostăşească, îmbinat cu dragostea de mamă, de casă şi de sat. Deasemeni V. Alecsandri în "Peneş Curcanul", "Sergentul" şi "Odă ostaşilor români", a cântat faptele de vitejie ale luptătorilor, scoţând în evidenţă valoarea poetică a patriotismului.

După terminarea războiului din 1887/78 a urmat o lungă perioadă de pace, în care timp armata s'a desvoltat în raport cu numărul tot mai mare al populaţiei şi cu posibilităţile financiare ale Statului. In 1908 se dotează întreaga artilerie română cu tunuri Krupp 75 m/m., cu tragere repede şi ochire indirectă iar la infanterie apare pentru prima oară mitraliera, ceiace însemna un mare progres în puterea de foc a unităţilor.

Războiul din 1913 care pentru noi a fost aproape numai o plimbare a trupelor române pe urmele foştilor luptători din războiul pentru independenţă, a dat posibilitatea comandamentului suprem român să verifice condiţiile de prezentare la mobilizare a efectivelor dela vatră şi să constate lipsurile de care sufereau unităţile. Astfel, când în 1914 a isbucnit primul războiu mondial, România a putut să completeze o parte din aceste lipsuri, în perioada de neutralitate; în special s'au organizat 5 regimente de obuziere de 105 m/m. (câte unul de fiecare corp de armată) şi prin concentrări succesive şi masive s'a putut da unităţilor o pregătire temeinică atât în întrebuinţarea lor tactică cât şi în privinţa moralului, cunoscând fiecare scopul războiului pe care urma să-l facem. Este foarte interesant de remarcat că deşi nu se ştia de care parte vom intra în războiu, totuşi la regimente se explica soldaţilor că vom lupta contra Austro-germanilor pentru a elibera Transilvania, Banatul, Crişana şi Bucovina. Era instinctul naţiei, care de sus şi până jos s'a manifestat la fel de viguros.

Starea de spirit cu care au intrat în războiu cele circa 24 divizii de infanterie şi 5 brigăzi de cavalerie, era excelentă. Dreptatea cauzei noastre nu putea fi pusă la îndoială şi ni se părea că nu putea să fie alt rezultat decât acela de a fi învingători. Desigur că la acest entusiasm a contribuit mult şi promisiunea regală pentru împroprietărirea după sfârşitul războiului şi dreptul de vot universal. Reforma agrară constituia de multă vreme o problemă a politicei interne în România. După exilarea Prinţului Cuza, conducătorii politici n'au urmat calea deschisă de fostul Domnitor, pentru a uşura viaţa ţărănimii. Condiţiile de traiu ale acestora erau din cele mai grele, din cauza lipsei de pământ proprietate şi a exploatării muncii ţărăneşti de către o bună parte din marii proprietari şi arendaşii moşiilor boiereşti. Revoluţia din 1907 a arătat că se impuneau grabnic măsuri radicale, dar nu s'a ajuns decât la legea islazurilor comunale, care era departe de a satisface nevoile ţărănimii. Numai după 1914, sub presiunea evenimentelor externe, conducătorii politici români şi-au dat seama că nu mai pot amâna o soluţie definitivă în favoarea ţăranilor, dacă voiau ca aceştia să se lupte cu toată convingerea în războiul care se apropia şi pentru noi. Această soluţie a fost anunţată prin cuvântul regelui Ferdinand, ca un angajament solemn faţă de viitorul ţării.

Nu voiu intra aici în descrierea războiului, ci numai voiu anunţa că după primele succese din Transilvania au venit un şir de înfrângeri, Turtucaia, insuccesul manevrei dela Flămânda, retragerea din Transilvania şi Dobrogea, luptele crâncene pentru apărarea munţilor, terminate cu ruperea frontului în Oltenia şi cu marea retragere din Muntenia până în Moldova, ne-au pus în faţa unei cumplite realităţi. Pierdusem două treimi din ţară şi o mare parte din trupele luptătoare erau măcinate. Ceiace ne mai rămânea era, parte pe front, parte în refacere prin satele Moldovei. Peste toate greutăţile a mai venit în iarna aceia din 1916/917 un tifos exantematic foarte virulent, care a secerat o bună parte din ostaşii care se pregăteau să reintre din nou pe front în primăvara viitoare.

Totuşi moralul n'a scăzut şi în vara lui 1917,15 divizii reorganizate şi cu armament de infanterie venit din Franţa, cu o dotaţie de mitraliere mult mai bogată decât la începutul războiului, au dat memorabilele bătălii dela Mărăşti şi Mărăşeşti, în care trupele au dovedit un puternic spirit ofensiv şi o mare capacitate de rezistenţă. Cu toată dârzenia ostaşului român, soarta a vrut încă să ne mai încerce. Armata rusă, influenţată de virusul revoltei comuniste, a părăsit frontul şi România a fost obligată să ceară armistiţiu. In aceste împrejurări soldatul român a dat dovadă de o tărie de caracter extraordinară. El a fost total imun faţă de revoluţia rusească şi nu a avut decât compătimire şi dispreţ pentru această armată ai cărei soldaţi îşi aruncau armele, îşi degradau ofiţerii şi se transformau în bande de jefuitori. Până la urmă numeroasele trupe ruseşti intrate în descompunere au fost conduse de câteva unităţi româneşti până la frontieră şi trecute în Rusia. La 11 Noembrie 1818 prăbuşindu-se puterea militară germano-austriacă, armata română a intrat din nou în Transilvania entusiastă şi de astă dată înfrăţită cu Vechiul regat, a sdrobit în vara anului 1919 ofensiva comunistă a lui Bela Kuhn şi a ocupat Budapesta.

In toată această lungă epopee, armatele române au sângerat mult şi aproape nu există colţ de ţară care să nu fi fost martor al vitejiei româneşti. *Cu moralul neînfrânt şi cu o excepţională capacitate de resistenţă la oboseli şi lipsuri, ostaşul român sa ridicat prin curaj, dispreţ de moarte, la înălţimea luptătorilor din gloriusul nostru trecut istoric.*

Ar fi trebuit ca după sfârşitul războiului să se pună o deosebită grijă în reorganizarea şi întreţinerea armatei de pace. Datorită acestei armate s'a căpătat independenţa şi tot datorită ei s'a realizat marea unire din 1918. De două ori s'a dovedit că armata este un factor determinant în istoria poporului român şi că existenţa noastră ca natiune liberă este strâns legată de valoarea armatei. Totuşi nu s'au tras concluziile logice şi începând din 1920 până în 1933, armata română a trecut printr'o fază întunecată. Sub motivul că trebuiau făcute economii budgetare, soldatul în termen făcea numai 5 luni sub arme iar restul îl petrecea acasă şi la munci agricole. Consumul de muniţie la tragerile de instrucţie —adică partea principală a instrucţiei soldatului—era ridicol de mic (5 gloanţe de soldat), iar armamentul a rămas neschimbat. In plus, un vânt antimilitar a început să sufle prin liceele noastre, aşa că la şcolile militare pregătitoare de ofiţeri se prezentau aproape numai acei elevi cari socoteau că n'aveau nici o şansă să parcurgă cu succes examenele unei facultăţi. Intreţinerea trupei era redusă la minimum, iar când trupa pleca în concediu, erau ordine severe să fie îmbrăcată cu ce este mai reformat în cazarmă, ca să se păstreze echipamentul bun. Ne dădeam seama că această metodă umileşte soldatul întors acasă într'o haină ruptă, dar n'aveam nici o posibilitate de intervenţie, de cât rapoartele fără răspuns. Nici nu mai vorbesc de soldele de mizerie ale ofiţerilor şi subofiţerilor.

S'a ajuns până acolo încât într'o şedinţă a parlamentului, făcându-se o interpelare asupra stării deplorabile a armamentului, generalul Mărdărăscu, ministru de războiu—cred, în 1926—, în răspunsul la interpelare a făcut această afirmaţie cutremurătoare prin inconştienţa ei, că ostaşul român se poate bate şi cu pieptul; aceasta, în timpul când un câmp de bătaie însemna mitraliere, tunuri, tancuri şi alte arme ucigătoare.

După 1933 s'au făcut comenzi de armament atât în ţară cât şi în străinătate, astfel că în 1939, când a isbucnit războiul germano-polonez, am avut armament destul de bun, corespunzător fabricaţiilor de atunci, dar ne-a lipsit armamentul anticar şi n'am avut care de luptă. Armamentul nostru anticar era constituit dintr'o sticlă cu benzină, un şumuioc de paie şi un chibrit, cu care se pretindea că se putea opri un atac dat cu care de luptă. Tunerile anticar de 2747 m/m., cu care am intrat în războiu şi care a fost nenorocirea noastră în Cotul Donului, nu aveau nici un efect asupra carelor de luptă cu care s'a făcut al doilea războiu mondial.

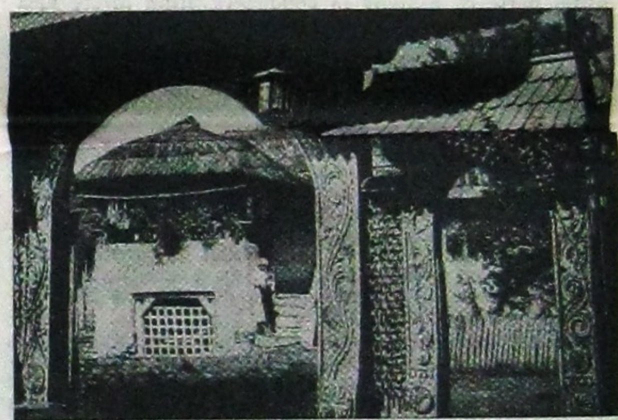
Soldaţii erau tot aşa de plini de avânt ca şi părinţii lor din primul războiu mondial. Victoriile câştigate în Bucovina, Basarabia, Transnistria, Crimeia şi Ucraina sunt mărturii nedesminţite a hotărîrii în luptă, a curajului şi spiritului de jertfă a acestor soldaţi, cari n'au fost înfrânţi decât atunci când inamicul a venit cu o sdrobitoare superioritate numerică şi mecanică. In bătălia din Cotul Donului s'au făcut nenumărate acte de vitejie cari au atins sublimul prin spiritul de sacrificiu al luptătorilor din linia de luptă, dar toate au fost zadarnice, căci monştrii de oţel au trecut peste gropile lor individuale amestecându-i cu pământul şi s'au rostogolit peste tunurile ale căror proiectile nu aveau nici un efect, turtindu-le la un loc cu servanţii cari au tras până'n ultima clipă.

De aici, din Cotul Donului şi până la capitularea dela 23 August 1944, războiul n'a fost decât o cumplită sbatere cu un duşman mult mai puternic, prins de gât. *După această dată, pentruca tragedia armatei să fie întreagă, a fost obligată să lupte alături de acest neînduplecat duşman—care nu va putea niciodată să ne fie prieten—în contra fostului aliat, ajutând astfel—conştient de ceiace se întâmplă—dar din ordin, la aruncarea neamului românesc în sclavia rusească.*

In timp însă ce această armată îngenunchiată şi umilită îşi purta singură crucea pe Golgota, zece mii de soldaţi, în jurul guvernului dela Viena, reprezentând ceia ce mai rămăsese din armata română liberă, conştienţi de misiunea care le revenea, au manifestat încă odată spiritul de jertfă totală pentru apărarea ţării, isbucnind ca o flacără care s'a ridicat în înaltul cerului şi tăind întunericul de de-asupra ţării, a luminat pentru o clipă până peste crestele Carpaţilor. Acesta a fost ultimul act de înalt patriotism al acestei armate române, care şi-a primit sufletul din strălucirea domniei lui Alex. Ioan I Cuza şi din naţionalismul celor care au făurit Principatele Unite.

Acum, la o sută de ani dela înfiinţarea armatei române, acest soldat cuminte, tăcut, răbdător, care se mulţumeşte cu puţin şi dă în schimb tot, poartă uniformă rusească; dar comandamentul rus îşi dă seama că portul uniformei n'a schimbat sufletul i că în eventualitatea unui războiu sau a unei revoluţii, aceşti soldaţi îmbrăcaţi ruseşte, vor lupta pentru eliberarea ţării româneşti.

Inchin aceste rânduri acestui soldat, care timp de aproape un secol a fost paznicul credincios şi viteaz al intereselor supreme ale neamului românesc şi care în ceasul care va să vie, va isgoni stăpânirea străină din ţară şi va sta din nou strajă pe Nistru întru apărarea ţării şi libertăţii poporului român.

LUPTATORUL

Erai fruntaş în sat la tine
Ca atâţi alţi în satul lor;
Un gospodar cinstit şi harnic
Supus poruncii legilor.

In aşezarea casei tale
Aveai trei vaci şi'n stână oi
Şi doi fugari negri ca corbul
Cu cari duceai cele nevoi.

Aveai livadă lângă casă
Şi'n câmp, pământ ales, de frunte
Şi-o iarbă moale ca mătasa
Intr'o poiană peste munte.

Munceai cu drag şi cu nădejde
C'aveai acasă trei feciori
Şi după ei două codane
Care-ţi dădeau puteri să zbori.

Erau micuţi cârlanii tatei,
Aşa cum îţi plăcea să spui,
Când despre ei vorbeai cu alţii
Intrând pe poarta satului.

Dar uite-acum au fost cârlanii
Braţe de muncă la pământ
Şi-ţi străluceau ochii văzându-i
Cum plugu'n brazdă îl împlânt.

Cu trei voinici cu tine-alături
Şi două fete la nevastă
Ii scoate—o tu-ai zis—la capăt
Chiar dac'o fi ori ce năpastă.

* * *

Când a bătut răsboiu'n ţară,
Te-ai dus şi tu la datorie,
Tu şi feciorul cel mai mare
S'apăraţi neamul de urgie.

Şi v'aţi tot dus până departe
Mereu înspre răsare soare,
Păstrând în inimă căsuţa
Şi cei rămaşi stâlp la ogoare.

Purtat-aţi braţul vitejeşte
Şi v'aţi ţinut de legământ,
Tăind în duşmani brazde crunte,
Cum tăiaţi brazdele'n pământ.

Dar într'o zi cu vreme aspră,
Pe-un mal de râpă blestemat,
Ţi-a fost căzut fecioru'n luptă
De-un glonţ mişelnic fulgerat.

Cun'n scrâşnet ţi-ai închis durerea
Şi cu'n oftat stins în adânc,
Luat-ai iar calea cea lungă
Cu trupul frânt peste oblânc.

Nu mult trecut-a după asta
Când fiara încălcând hotarul,
A răbufnit în trupul ţării
Aducând jalea şi amarul.

Acum războiul se sfârşise;
In mână arma ţi s'a rupt
Şi te-ai întors l'ai tăi acasă
Posomorât, cu-obrazul supt.

De-a vrut aşa soarta să fie
Tu n'ai avut cum s'o opreşti;
Şi-ai pus din nou plugul în brazdă
Ogorul să-l desţeleneşti.

* * *

Era tăcere grea în casă,
Că nici nevasta nu vorbea,
Şi nici vecinii n'aveau vreme
La vorbă lângă gard să stea.

O altă stăpânire'n ţară
A'nchis hotarele şi cerul.
Domnia Intunericul ori unde,
Teroarea roşie şi ferul.

De îndrăsneai un glas mai tare,
Te ridicau în miez de noapte,
Lăsând în urmă şir de lacrimi
Şi la icoane rugi în şoapte.

Ogorul care-ţi dădea pâinea
Ţi l-au luat într'un colhoz,
De ţi-a rămas în tinda casei
Doar sărăcie şi moloz.

Dar ţi-a rămas încă putere
In braţul care-a mai luptat,
Şi când răbdarea ţi-a fost frântă
Ai smuls un par din gard, şi-ai dat.

Ai dat cu setea desnădejdii
De au trosnit şi cap şi par,
Pân'ce ţi-a uşurat obida
Din sufletul negru de-amar.

Apoi privind cu scârbă'n urmă,
O cruce mare-ai închinat
Şi ai luat calea spre codru
Cu pasul greu şi apăsat.

Acolo te-aşteptau prieteni
Cu fruntea'ntunecată, cruntii;
Cu fapta dăruită ţării
Şi inimile mari cât munţii.

Acuma eşti haiduc, voinice,
Eşti strigătul spre libertate
Ai unui neam legat în lanţuri,
Cu răni adânci în trup săpate.

Eşti cel care-a sfărmat în ţăndări
Zăbrelele şi ferul cuştii,
Şi care'mparte azi dreptate
Cu legea scrisă'n ţeava puştii.

Pe capul tău au pus călăii
Un preţ plătit ca de trădare,
Dar pentru tine se închină
Popor şi preoţi în altare.

Haiducule cioplit din piatră,
Tu nu lupţi singur cu noianul,
Căci ai alăturea de tine
O ţară'ntreagă şi tot neamul.

P. C.

CUZA VODA, DOMNITORUL TARANILOR

de N. S. GOVORA

NTRE 1718 și 1739, adică între pacea dela Pasarowitz și cea dela Belgrad, Oltenia a fost sub stăpânirea austriacă. In acest scurt timp, Austriacii au făcut o profundă anchetă asupra situației din această provincie românească. Din această anchetă reiese că în afară de impozitul diret—capitația—, poporul de jos, deci țăranii, plăteau încă 11 impozite indirecte. Ele sunt cunoscute și dacă nu pe toate, orice Român ar putea, făcând apel la memorie, să citeze câteva: văcăritul, vădrăritul, ierbăritul, oieritul, fumăritul, etc. Cum țăranii nu știau carte, perceptorii, toți greci, luau impozitul nu odată sau de două ori, ci de trei și chiar de patru ori.

"Se înțelege că cu un asemenea număr de impozite, contribuabilul nu mai putea respira. Perceptorii, ținându-se mereu după ei, ei abia sfârșiseră să scape de un impozit că un altul venea puțin după aceia. Cum nu se dădea niciodată chitanță pentru suma încasată, perceptorul putea cu ușurință să i-o ceară a doua oară; dacă se întâmpla ca o persoană să fie recunoscută ca complect insolvabilă în urma loviturilor și a torturii care i se aplicau, se punea mâna pe primul venit care poseda ceva și îl forța să plătească datoria celui care nu avea nimic. Deaceia țăranii își dădeau aparența cea mai săracă și-și ascundeau averea, adică vitele, în coclaurii cei mai îndepărtați ai munților. Ei își stabileau locuințele la marginile pădurilor pentru a fugi deîndată ce vedeau pe cineva apropiindu-se: căci cel ce se apropia nu putea fi decât un perceptor". (Xenopol.)

Aceasta este situația pe care unii istorici, majoritatea, numiți de către dl Șeicaru în ultima dsale carte, "romantici", caută s'o coloreze în roz iar literații români, tot majoritatea, caută s'o acopere cu văluri bucolice.

Este vorba de prima jumătate a secolului al XVIII-lea, dar nu s'a schimbat cu venirea celui de al XIX-lea și contra acestei înspăimântătoare situații s'a ridicat Tudor Vladimirescu în 1821. Este clar că la început gorjanul Tudor nu s'a ridicat numai contra boerilor greci ci contra tuturor "bărboșilor" cum avea să-i numească cu un deceniu mai târziu Rusul Pavel Kiselef.

Deslânata și neverosimila revoluție a olteanului avea să aducă un rezultat neașteptat: isgonirea domnitorilor greci și odată cu ei a tuturor lipitorilor fanariote care îi însoțeau, dar țăranul român nu avea să scape de celelalte lipitori autohtone: bărboșii români.

Cum puterea boerilor—chiar în timpul domniei fanariote—nu era de disprețuit, ei știau fără îndoială să se aranjeze cu domnitorii care, pentru a nu le provoca duș-
mănia, le restituiau de multe ori impozitele sub diferite
forme. Și apoi, în nici într'un [illegible]
că perceptorii greci încasau impozitul de mai multe ori
și dela boeri. Greutatea impozitelor cădea deci pe veș-
nic obiditul țăran român. Dar boerii nu erau mulțumiți
cu această situație privilegiată și în 1827, isbutesc să
transforme starea de fapt în stare de drept, smulgându-i
lui Ioniță Sandu Sturza un hrisov prin care boerii erau
scutiți de toate dările.
In 1828 Principatele române sunt ocupate de trupele
rusești și, conform stipulațiilor păcii dela Adrianopol
(1829), această ocupație avea să se prelungească până
în 1834, adică până atunci când Turcii au putut să plă-
tească cei 10.000.000 de galbeni (ducați) despăgubiri de
război. Prin această pace se stipulează o marcată des-
prindere de Poartă a Principatelor:
Domnitorii vor fi aleși de aici înainte pe viață; cetă-
țile fortificate turcești vor fi restituite Munteniei; *ad-*
ministrația internă a principatelor devine independen-
tă; se vor putea stabili cordoane și carantine dealun-
gul Dunării; se vor putea întreține gărzi armate pentru
a se asigura liniștea în interior și paza frontierelor;
Porții i se va plăti tributul convenit dar nu se vor mai
furniza provizii în natură, nici cadouri sau dajdii.
O urmare a acestor dispoziții—plină de consecințe—:
Principatele vor putea face comerț cu cine vor voi, nu
vor mai fi obligate ca până acum să-și vândă produsele
lor numai Turcilor. Aceste stipulații favorabile Princi-
patelor le-a obținut Rusia cu scopul ascuns de a le
cuceri cu metode blânde, diferite de cele de până acum.
Planul rusesc era de lungă durată și în timpul celor
șase ani de ocupație Rușii au căutat atât printr'o bună
administrație, cât și prin instituirea unor legi bazice
—Regulamentul organic—, să-și desăvârșească opera de
captare. Impăratul rusesc Nicolae a avut o mână feri-
cită în alegerea omului care trebuia să aducă la în-
deplinire acest plan. Acest om a fost contele Pavel Ki-
selef. Oricât antirusism am nutri, oricât de clar este
planul rusesc de a pune mâna pe Principate cu metode
ce se deosebesc de cele anterioare, este imposibil ca ci-
neva să nu recunoască că România modernă îi dato-
rește enorm de mult contelui rus Pavel Kiselef. In su-
biectul ce mi-am propus să tratez, voiu trece repede
peste munca titanică depusă de Kiselef pentru a scoate
Principatele din haosul în care le lăsase o sută și ceva
de ani de domnie fanariotă, peste eroismul arătat de
el în timpul epidemiei de holeră când a rămas la postul
lui chiar după ce au fugit toți medicii și mă voiu opri
la legea făcută în timpul lui, la Regulamentul organic.
Regulamentul organic cuprinde două părți: prima po-
litică, care nu-i aparține lui Kiselef, ea era deja redac-
tată înainte de venirea lui, înainte chiar de terminarea
războiului, și a doua de ordin administrativ, opera
acestui om pe care am putea să-l numim o unealtă a
providenței.
In partea care ne interesează, vom constata cu sur-
prindere că ne găsim în fața unui fapt de domeniul
neverosimilului: *Rusul* Pavel Kiselef a avut pentru bie-
tul țăran român mai multă milă decât *bărboșii români*.
Lupta dusă de Kiselef cu boerii români—Români doar
pentru faptul că din solul românesc își scoteau averi-

le—pare de necrezut. Toți boerii erau la fel. "Ticăloșiți și bicisnici rodeau fiecare osul pe care îl căpătase; milă de Țară nu aveau nici atunci când nu erau Greci și descindeau din strămoși care muriseră la Valea Albă" (Pamfil Șeicaru). In redactarea Regulamentului organic, Kiselef a luptat pas cu pas și, dacă nu a reușit în ceiace a vrut să facă, cauza sunt boerii. In Principate Kiselef avea o mare putere, în Rusia se bucura de încrederea și sprijinul împăratului Nicolae, dar legile care se elaborau în Principate trebuiau să suporte la

Cuza Vodă, Domnitorul țăranilor.

PSALM ROMANESC

de ARON COTRUS

Tatăl nostru carele eștiîn cer,
dă-ne puteri din nepătunsul Tău mister!

Sfințească-se în veci nmele Tău,
peste bine și pese rău!
Facă-se în grabă voia T de neînfrânt,
precum în cer, așa și p pământ!

Vină așteptata Ta împrăție
și pestea această robitRomânie!...
Și alungă-i cu fulgere derbedei
de pe trupul și inima

Pâinea noastră, tot marară și amară,
ca pe-o mană cerească, ă-ne-o Tu iară!
Să-ți putem aștepta, în drepți, Judecata,
între hoți și nemernici u pistoalele gata.
Și'ntre grași cărturari, de sătui pufăesc,
din truda flămândului eu Neam românesc!

Păcatele toate ni le iai deavalma!
Iartă-ne furia și iartă- sudalma,
ce scapă din năpârcile 'n noi se ascund,
ca haiduci fulgeratici păduri fără fund!

Tărie dă-ne și răbdare clintită
dela noi să alungăm oe ispită
și orice cutremule groază:
să nu poată alianul în nunchi să ne vază!

Din muscăleasca iobăgi din furtună,
inima fă-ne-o să fie moună
și'n țara schimbată în rbă închisoare
neamul să crească mairz și mai tare...
Și ziduri să zidească declintit,
între noi și între Răsă

Din Carpați de'ntunerușor ca un fulg,
spre Tine, o, Doamne, vrea să mă smulg,
după ce mi-oiu duce, n printre străini,
pentru-ai mei, păn'la ăt, coroana de spini!...

La Canadialifornia, 27 Nov. 1958.

sfârșit cenzura rusească. Și Rușii aveau interes să mențină privilegiile boerești din mai multe motive: 1) pentru a nu creia diferențe defavorabile țăranului rus, 2) pentru a nu-și atrage dușmănia boerilor, singura clasă care avea o conștiință politică—redusă fără îndoială—și care era mai ușor de cumpărat și 3) pentru a întreține luptele dintre boeri, ceiace făcea ca Principatele să fie la picioarele lor.

Zadarnică a fost frământarea lui Kiselef, zadarnic a tunat și fulgerat contra "bărboșilor moldoveni cari sunt desigur cei mai turbulenți intriganți dintre toți bărboșii care umplu pământul". In zadar scria lui Butenief și lui Neselrode, recunoscând delicatețea misiunii sale, trebuind "să apere pe țărani contra unei oligarhii lacome și tubate", aceste personalități rusești—ultimul ministru de externe—aveau exact acest interes: boerii români să fie puternici, să se certe între ei pentru domnie, să poată fi cumpărați.

Deci, contra voinței lui Kiselef, bărboșii români obțin ca în Regulamentul organic să fie menținută dispoziția din hrisovul lui Sturza: boerii sunt scutiți de dări.

Dar partea cea mai gravă pentru bietul țăran român este micșorarea întinderii de pământ pe care boerul era obligat, conform unui hrisov din 1805, s'o dea țăranului pentru nevoile lui și ale familiei sale. Pacea dela Adrianopol aducea, cum am spus mai înainte, un mare bine pentru Țările românești: libertatea de a vinde produsele solului și subsolului cui se va crede de cuviință. Până atunci totul se vindea Turcilor și deaceia pământul care se cultiva era redus. Cum de aici înainte se vor ivi noi cumpărători cu care se va putea trata—prețurile nu vor mai fi impuse de Turci după bunul lor plac—, boerii români au văzut, pe bună dreptate, posibilitatea unor mari surse de venituri. Și așa s'a întamplat. Țările apusene aveau să cumpere cerealele din Principate, făcând să intre aur și boerii să se îmbogățească. Ca întotdeauna, această binefacere pentru Principate, avea nu numai să se reverse exclusiv asupra boerilor, dar să fie o nouă nenorocire pentru țăran. Boerii vor căuta de aici înainte să cultive cât mai mult pământ, să restrângă pășunile și, acest pământ de unde avea să-l ia boerimea dacă nu din acel pe care era obligat să-l dea țăranului? Până la Regulamentul organic, boerul era obligat să dea țăranilor între 10 și 20 de fălcii de pământ pentru ei și pentru vitele lor. Ei obțin deci prin mari presiuni ca Regulamentul organic să restrângă aceste întinderi de pământ date în folosință țăranilor, la următoarele cifre: celor care aveau cel puțin 16 vite cornute, li se dădea 6 hectare, celor care aveau între 12 și 16 capete de vită 4 hectare, iar celor ce aveau 4 vite cornute, 3 hectare. In schimbul acestui pământ, țăranul trebuia să lucreze boerilor 12 zile pe an. Cifra nu pare ridicată dar lăcomia și șmecheria boerească au făcut ca această cifră să rămână o pură ficțiune, țăranul lucrând în realitate 53 de zile pe an. In regulamentul organic se prevedea și lucrul care trebuia efectuat în cele 12 zile și acest lucru nu putea fi efectuat în mai puțin de 53 de zile pe an. Dacă se face socoteala zilelor de iarnă, toamnă sau primăvară ploioasă, sărbătorile de peste an, se va vedea că puține zile îi rămâneau țăranului pentru a-și lucra și pământul lui (al lui doar spre folosință). Cum scrie dl Șeicaru, boierii români căutau să obțină lucrarea pământurilor lor pe gratis și adaog eu, îi transmormaseră pe țărani în niște sclavi, neputând găsi alt cuvânt pentru bietul om care este obligat să muncească pe gratis.

După hrisovul lui Moruzi, țăranul trebuia să lucreze numai 45 de zile pentru boier. Deci o înrăutățire a situației țăranilor. Oare nu aflaseră nimic bărboșii români de Revoluția franceză, de războaiele lui Napoleon? Ba aflaseră dar, din nefericire, peste tot în lume bărboșii sunt lacomi și nu vor să se gândească la cei sărmani decât atunci când e prea târziu, adică atunci când ghilotina le scurtează trupurile sau li se vâră cuțitul în coaste. Și dacă aceste lucruri se întâmplă peste tot, cu atât mai mult ele se întâmplă în Țara noastră unde bărboșii sau neobărboșii sunt "cei mai turbulenți intriganți de sub bolta cerului".

Deci în 1834 când trupele rusești se retrag, țăranul român era mai obidit decât înainte, cu toate eforturile depuse de un străin, *Rusul* Pavel Kiselef, de a li se da și lor un semn de milă din partea boerilor.

Intre 1834 și 1848, Principatele au avut norocul să fie conduse de domnitori buni, dar toată bunăvoința lor s'a isbit de îndărătnicia boerilor și, iarăși de necrezut, și de îndărătnicia neoboierilor, adică a exponenților unei noi clase ce lua naștere în Principate: burghezia. Burghezia n'a avut pentru țărani o atitudine mai omenoasă ca a boerilor.

Pe boieri îi nemulțumea o stipulație favorabilă țărilor românești, din pacea dela Adrianopol: domnia pe viață. Fiecare voia să ajungă domnitor și li se părea lung timpul de așteptare până la moartea celui înscăunat. Deaceia domnia celor doi înscăunați pe viață, în special a lui George Bibescu a fost turburată de agitațiile boierilor. Dar vorbeam de o nouă clasă: burghezia. Burghezia era formată din fiii oamenilor înstăriți, în special negustori, care studiaseră în Apus, din tinerii ce studiaseră la școala lui Gheorghe Lazăr sau a lui Asachi și în școlile înființate de înșiși noii domnitori, care formau ramura luminată și din negustorii și meseriașii care nu studiaseră nimic dar aveau o situație materială acceptabilă.

Nu exista însă o conștiință de clasă burgheză. Ea avea să vină mai târziu și teoreticianul ei avea să fie Ion Brătianu. La începuturi deci se formează o grupare politică care este cunoscută în istorie sub numele de partida națională. In ea intrau în afară de tineri "burghezi" care studiaseră la Paris și tinerii boeri care-și făcuseră studiile în Apus, tineri cari veniseră în contact cu ideile

(*Urmează pagina* 8.)

CUZA VODA

Revoluției franceze. Ei erau antiruși dar antiruși erau și boerii care nu erau domnitori, cari erau dornici de a deveni domnitori sau în anturajul domnitorilor. O cauză în plus pentru crearea acestui curent antirus a fost și amestecul nerușinat al consulilor ruși dela Iași și București care se amestecau în treburile interne și care, de fapt, conduceau Principatele. Majoritatea celor ce se interesau de chestiunile politice în Principate devine în această perioadă antirusă. Dar nu pare deloc că patriotismul era la baza acestui antirusism. Dacă în ceiace-i priveste pe boieri, dl Șeicaru, în cartea la care ne-am referit mai înainte scrie că ei voiau plecarea Rușilor și îndepărtarea Regulamentului organic dar nu și ștergerea privilegiilor prevăzute de regulament, deci voiau pur și simplu o mărire a puterii, partida națională care nu avea privilegii voia și ea acelaș lucru: putere. Voința de putere era comună boerilor și tinerilor "burghezi" și deaceia ei au hărțuit tot timpul pe George Bibescu care era departe de a fi filorus și lipsit de patriotism. Și unii și alții au sabotat cei mai rodnică domnie pământeană în Muntenia, după sumbra perioadă fanariotă.

Intrucât boerimea este în afară de orice discuție, să încercăm a descifra în parte ce este și ce a făcut partida națională. Istoria oficială ne-a învățat până acuma că această partidă a fost "generoasă", că "voia binele Țării", că "era adăpată la noile idei apusene". Indiscutabil că între cei ce au făcua parte din partida națională vom găsi figuri care ar putea sta alături de "sfinții pământeni" ai istoriei noastre: Nicolae Bălcescu, mort în străinătate, Costache Negri care și-a cheltuit toată averea pentru cauza națională, Alexandru Ion Cuza despre care vom vorbi pe larg mai departe, etc.

Un lucru este cert că această partidă a fost de un antirusism intransigent. Dacă din cauza acestui antirusism au săvârșit mari erori în timpul revoluției pe care au declanșat-o, dacă aceste erori se datoresc numai unui romantism cum crede dl Pamfil Șeicaru, desigur că nu am avea ce să le reproșăm. Revoluționarii au săvârșit erori pretutindeni și nu am avea motive să ne înverșunăm contra erorilor comise de niște tineri entusiaști, în niște țărișoare care pot fi asemănate cu niște pomișori cărora abia încep să le iasă primii muguri. S'ar putea spune că în înverșunarea lor contra lui Bibescu s'au înșelat, că nu i-au cunoscut adevăratele intenții, că realmente l-au crezut înfeodat Rușilor. Dar istoria conține un document turburător: după declanșarea revoluției, Omer Pașa trece Dunărea iar Suleiman Pașa face cunoscut guvernului provizoriu că Poarta cerea retragerea acestui guvern și înlocuirea lui cu o locotenență domnească. Partida națională cere pașalei turcești ca această locotenență să fie formată din mai multe persoane, intrând în ea toți membrii guvernului provizoriu. Este oare în această cerere numai o lăudabilă dorință de a păcăli pe Turci sau se poate descifra și acea dorință de putere cu orice preț, dorință de putere care avea să producă mult rău, carea avea să ducă la isgonirea lui Cuza Vodă și la... 23 August 1944?

In sprijinul acestei din urmă păreri intervine un document care nu poate fi contestat: înainte de acceptarea turcească, membrii guvernului provizoriu se transformă în membrii locotenenței domnești și dau o proclamație. Iată textul acestei proclamații: "Guvernul provizoriu a încetat de a mai exista; a fost înlocuit cu o locotenență domnească compusă din 6 membri. *Noile legi nu vor intra în vigoare decât după aprobarea și confirmarea Majestății Sale Sultanul, grațiosul nostru suveran*". Ce însemna această aprobare a Majestății Sale Sultanul? Pur și simplu o întoarcere a istoriei noastre cu 25 de ani înapoi. Prin Regulamentul organic, consecință a tratatului dela Adrianopol, Tările românești căpătaseră o autonomie, legiuirile interne nu aveau nevoie de aprobarea nimănui. Când Rusia a încercat să știrbească această autonomie prin introducerea faimosului "articol adițional", partida națională se opusese cu înverșunare iar acuma renunța la ea, făcând Turcilor un cadou neașteptat. Nu cumva se opuseseră Rușilor pentrucă nu erau la putere și ofereau un drept cu mare greutate câștigat Turcilor pentru a se menține la putere, pentru a fi locotenenți domnești? Istoricii de mâine vor trebui să coboare adânc în studierea documentelor acelor vremuri și să dea la o parte tot ceiace este fals, tot ceiace anumite interese au făcut să devină monedă curentă. Istoricii de mâine, eliberați de anumite obstacole puse de unele familii interesate, vor trebui să cerceteze dacă nu este cazul ca istoria să fie revizuită și să repună adevărul în locul falsului.

Dar să vedem care era atitudinea partidei naționale față de problema capitală, față de țărănime. La acea vreme țărănimea făcea mai mult de 90 % din populația țării și o a desconsidera, necum de a lua măsuri contra ei, de a o oropsi cum făcuseră atâtea secole boerii, era departe de a constitui o atitudine "generoasă", o atitudine "națională", o atitudine "românească".

In Memoriul prezentat de partida națională moldovenească domnitorului Mihail Sturza, se cerea o îmbunătățire a situației țăranilor, dar această cerere este mai mult decât vagă: "se cereau măsuri urgente pentru a îmbunătăți soarta țăranilor". Partida națională din Muntenia cobora la fapte precise și cerea "emanciparea clăcașilor cărora trebuia să li se dea pământ, în schimbul unei îndemnități". Grație acestui punct din programul partidei naționale muntente, la întrunirea dela Islaz a alergat și țărănimea care, din nefericire era departe de a avea o conștiință politică, nivelul lor de înțelegere era atât de scăzut încât Constituție pentru ei însemna darea de pământ. Deaceia când s'au văzut înșelați în așteptările lor, au rămas supărați pe... Constituție. Desigur, acest punct din program a fost un mare neajuns pentru partida națională deoarece și-a atras dușmănia boierilor, dar întrebarea care se pune este: In ceiace ce privea emanciparea clăcașilor, era partida națională sinceră sau, cum s'a văzut până la 1917, acest punct era o pură demagogie, care nu avea de scop decât să producă agitații neurmate de fapte pozitive?

Dar ce era partida națională și ce a devenit ea mai târziu? Dacă a dispărut denumirea, a dispărut și constituția ei, au dispărut oamenii, s'au pierdut în neant sau s'au transformat, s'au strâns într'o altă grupare, schimbând doar eticheta? Partida națională nu a dispărut în neant, ea s'a transformat în partidul liberal din timpul lui Vodă Cuza, a regelui Carol I și din timpurile noastre. Producerea dovezii că în partidul liberal au figurat și boieri, nu răstoarnă afirmația de mai sus. Partidul liberal a fost exponentul burgheziei și exponentul acestei clase a rămas până la 1940, ori clasa burgheză ia naștere după 1834, după retragerea trupelor rusești din Principate. Șefi succesivi ai partidei naționale în aceste vremuri de început au fost mai mulți, dar sufletul ei, adevăratul șef și, ca să întrebuințăm o expresie a vremurilor actuale, *secretarul general*, a fost totdeauna Ion Brătianu. Element eminamente burghez, toată atenția lui Ion Brătianu s'a îndreptat totdeauna spre burghezie, țărănimea neintrînd în cercul preocupărilor lui. Ion Brătianu, prin punctul proțărănist din programul partidei naționale, voia numai să creeze din țărănime un element de agitație, un element demagogic, toată cariera politică a lui sprijinindu-se pe agitație și demagogie. Când a venit la București trimisul lui Suleiman pașa, Tinghir effendi, partida națională a provocat o reuniune populară la care cel ce a luat cuvântul a fost tocmai Ion Brătianu. In cuvântarea lui a afirmat că Poarta recunoștea că era în interesul ei ca Muntenii să fie liberi și puternici, că Franța, Italia, Germania, Anglia, Ungurii și Românii din Transilvania, Banat, Bucovina, Moldova și chiar cei din Basarabia vor susține cauza munteană. Pură demagogie. Nici una din aceste afirmații nu era adevărată.

Revoluția din 1848 în Muntenia a eșuat. Domnul Pamfil Șeicaru socotește că revoluționarii dela 1848, deci membrii partidei naționale au fost niște romantici. Este evident că această denumire implică lipsă de experiență, avânt pueril dar implică în mod categoric buna credință. Dacă în lupta nejustificată contra lui George Bibescu e greu de descoperit reaua credință, dacă afirmațiile demagogice la care mă refer mai sus pot fi atribuite și ele unui avânt pueril, proclamația prin care se dărâma cu atâta ușurință autonomia internă a Munteniei și se revenea la starea dinaintea păcii dela Adrianopol, mă pune în situația de a mă declara incapabil să încadrez această incalificabilă faptă în sfera noțiunii "romantic".

ESTE clar că alegerea ca domnitor în ambele principate a lui Alexandru Ion Cuza este în întregime opera partidei naționale. Această partidă națională a avut de dus o aprigă luptă contra boerilor, în special în Moldova. Și de data aceasta, ca în tot trecutul istoric, boerimea s'a arătat dispusă să se facă unealta Turcilor, a Rușilor, a Austriacilo: pe rând sau odată a tuturor.

Domnitorul Cuza, însoțit de D. Davilla vizitând cartierul Tabaci, inunat în 1862.

Frământările, neînțelegerile discuțiile aprinse, lucrăturile chiar care au avut loc ıtre membrii partidei naționale, pot fi socotite inerete în luptele politice, în orice vremuri. Dacă au fostneînțelegeri de multe ori condamnabile, tot partida nıonală a dat si, într'adevăr, romantica figură a lui Boschi care, printr'un gest patetic, a reușit să facă să spară toate neînțelegerile și să se găsească unitatea nesară. Este drept că după isgonirea lui Cuza, romanticı—rămas romantic până la moarte—dispare, se retrage lproprietatea lui și moare uitat pe când ceilalți fac cu tul alte lucruri.

Deci la 1859 Alexandru Ic Cuza devine domnitor și în Muntenia și în Moldova ıcest rezultat, în afară de cel al producerii de interes ıtru cauza noastră în capitalele apusene, rămâne ı punct important—după părerea mea, cel mai importt—la activul partidei naționale. Numai că odată indat, în contra lui Cuza, exact ca cu un deceniu mai ainte contra lui Bibescu, partida națională deschide fıcu toate bateriile disponibile. Domnia atât de scurtı lui Cuza a fost o neîntreruptă hărțuială, o neîntrıtă sbatere, un neîntrerupt chin pentru luminosul ınitor. Este dovedit fără ca să fie posibilă nici cea mtimidă încercare de contrazicere că Alexandru Ion I ıst total lipsit de ambiție. Și dacă a resistat șapte ani ıu s'a retras dela domnie, este o dovadă în plus a marı patriotism de care era animat.

După instalarea lui Cuza, s'ează două partide: partidul conservator sau al albilıi partidul liberal sau al roșilor. Partidul conservator rezenta boeria posesoare de pământ iar cel liberal rızenta burghezia ce lua naștere. Indiscutabil că a exı o interpenetrație și că se vor găsi nume de boieri ıartidul liberal și nume de burghezi în cel conservatıar în linii mari, aceasta era osatura celor două partidoieri în partidul conservator, burghezi în cel libersistemul electoral instituit de Convenția dela Paris ea avantagii boerilor și deaceia ciocnirea a avut loc na dată între domnitorul Cuza și conservatori. Cuoia să facă o serie de reforme printre care, aceia ı-i stătea mai mult la inimă, era împroprietărirea nilor. Conservatorii își apărau privilegiile cu disperare și cum Camera, grație sistemului electoral, era în mâinile conservatorilor, domnitorul avea de întâmpinat mari obstacole. Cum era de așteptat, liberalii—partida națională deci—, fiind "generoși", "adăpați la ideile noi apusene", "patrioți", etc., ar fi trebuit să-l susțină pe domnitor. Intre 1859 și 1862, Cuza a trebuit să domnească peste două țări cu Camere diferite. Domnitorul Cuza trebuia să dizolve Camerile elective și să procedeze la noui alegeri dar, din cauza sistemului electoral, victoria conservatorilor era sigură și atunci Cuza a transformat adunările elective în adunări ordinare. A încercat să facă un guvern de fuziune dar curând domnitorul a constatat că nu se putea nimic obține cu ele și că se pierdea timpul în discuții zadarnice. Ministerul Ion Ghica a procedat deci la disolvarea Camerelor și la noi alegeri care, așa cum era logic, au dat majorități conservatoare. Conservatorii au răsturnat imediat guvernul care este înlocuit tot cu un guvern liberal și anume guvernul N. Golescu. După cum se vede, domnitorul Cuza căuta sprijinul liberalilor, al "generoșilor" pentru îndeplinirea programului lui de reforme. Dar și acest guvern este răsturnat numai după o lună formându-se un guvern Iepureanu—acesta era format din liberali și conservatori—. Acest guvern a fost nevoit să disolve camerele, răsturnat de data aceasta de... liberali. Noua adunare a fost și mai ostilă guvernului Iepureanu, pe care îl răstoarnă, silind pe domnitor să accepte primul cabinet conservator sub președenția lui Barbu Catargi. Barbu Catargi a cerut domnitorului întreaga putere ceiace domnitorul Cuza i-a refuzat, știind că dacă i se acordă ce cerea, Barbu Catargi va aduce în discuție și vota legea rurală, conform concepțiilor conservatoare, exact contrarii concepțiilor lui Vodă Cuza. Neprimind satisfacție, Barbu Catargi demisionează și se formează un nou guvern condus de Ștefan Golescu. Dar nici acest guvern nu avea să aibă viață lungă, Camera îi dă un vot de blam și din nou domnitorul este silit să dea puterea unui conservator, prințul Dimitrie Ghica. Insfârșit, Cuza Vodă, după o călătorie la Constantinopol unde a fost primit cu mari onoruri, se întoarce cu recunoașterea Unirii Principatelor, deci toate îngrădirile puse de Convenția dela Paris cad; comisiunea centrală dela Focșani a fost suprimată, Bucureștii devin capitala României și cele două Camere devin una singură. Cele două ministere demisionează și Cuza, desigur silit, dă puterea lui Barbu Catargi. Barbu Catargi care era un om inteligent și cultivat, având acum puterea întreagă în mâini, majorități parlamentare, voiește să treacă la votarea unor legi printre care cea mai importantă era regularea raporturilor dintre proprietari și țărani. Atunci liberalii din Moldova și Muntenia se unesc pentru a se opune acestui proiect. După multe scărmănări legea rurală vine în discuția Camerei la 29 Martie/10 Aprilie 1863.

Alexandru Cuza a încercat din 1859 până în 1863 să se opună din toate puterile unei legi rurale conservatoare care ar fi fost o nouă aservire a clasei celei mai numeroase și mai oropsită: țărănimea. Conservatorii aveau o concepție cu totul înapoiată asupra proprietății. Barbu Catargi spunea că "proprietatea resultă fie dintr'o donație primitivă [...] învoială între proprietarul primitiv și cel actual. Deci pământul aparține acestui proprietar secund exact în acelaș fel în care orice lucru cumpărat aparține cumpărătorullui."

In ceiace-i privește pe țărani, conservatorii îi considerau "liberi ca și pe ei. Boierii dispun de pământurile lor, țăranii dispun de brațele lor. Proprietarii au nevoie de brațe pentru a-și lucra pământurile, țăranii au nevoie de boieri pentru a-și câștiga pâinea zilnică muncind pe moșia boerului. Să fie deci lăsați în pace ca singuri să încheie prin bună învoială contractele, fără intervenția Statului".

Domnitorul Cuza și liberalii răspundeau că originea proprietății nu este nici simplă, nici absolută. Proprietatea a fost în Principate întotdeauna condiționată și dovada o avem în faptul că în toate timpurile au existat legi cari au regulat raporturile dintre proprietari și țărani. Donațiile sau vânzările de care vorbesc conservatorii s'au făcut sub imperiul acestor legi. Deci conservatorii nu aveau dreptul să ia acum în deplină proprietate ceiace n'au avut niciodată decât condiționat.

Deci în 1863, boierii Români voiau să obțină mai mult decât reusiseră să obțină dela Pavel Kiselef în 1834. Și când ne gândim că mai există istorici sau poeți, sau nuveliști sau romancieri români, cari vor să ne convingă că boerii români au fost oameni tare cum se cade!

Care era situația țăranului român în momentul în care cabinetul conservator al lui Barbu Catargi depunea pe biuroul Camerei României, prima lege care avea să stabilească care sunt raporturile între proprietari și țărani, lege care avea să fie cunoscută sub numele de legea rurală? Un jurisconsul român, Vasile Boerescu, o rezuma în acești termeni:

"Ce este deci un țăran român? Este un om liber? Este un șerb? un embaticar, un arendaș, un usufructuar, un colon paritar? Problema este greu de rezolvat. Este, toate la un loc și nimic din fiecare. Este o abstracție pestrița, creată de Regulamentul organic.

Intr'adevăr țăranul este un om liber căci el este stăpân pe persoana și averea sa; el poate merge unde vrea; el transmite moștenitorilor casa, dependințele, grădini și plantații. Dar, în acelaș timp nu este un om liber căci el este dator proprietarului cu o muncă perpetuă și acesta și nu Statul este acel care moștenește casa și grădinile sale în cazul că nu are moștenitori.

El este șerb în sensul că proprietarul îl moștenește în parte ab intestat și este vândut odată cu proprietatea; restricțiile ce-i sunt făcute în ceiace privește mutarea lui de pe o moșie pe alta, îl face să fie în situația a fi aproape legat de pământ. Dar pe de altă parte nu este nici șerb căci el este acel ce figurează în raporturile directe cu Statul, și poate părăsi moșia dacă îndeplinește anumite condițiuni care se cer.

Este embaticar căci concesiunea pământului de către boier este perpetuă și culege fructele în schimbul unei redevențe anuale. Dar el nu este embaticar în mod absolut căci (a): în afară de redevență, el este obligat să presteze o muncă personală; (b) el nu poate transmite

(*Urmează în pagina* 11.)

MOTA SI MARIN

de J. L. GOMEZ TELLO

DUMNEZEUL bătăliilor pentru adevăr şi dreptate îşi întinde astăzi mâna asupra acestui colţ de pământ ruginiu cu faţa spre orizontul Castiliei, în care au căzut acum 22 de ani legionarii români Ion Moţa şi Vasile Marin. Ion, Comandantul Bunei Vestiri şi Vasile, avocatul Legiunii Arhanghelul Mihail au alergat în Spania pentru a lupta împotriva inamicului comun. Dacă câteodată apa mâloasă a oboselii ne ajunge până la gură, să ne aducem aminte de mesagiul lui Moţa: "Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Christos! Se clătina aşezarea creştină a lumii. Puteam noi să stăm nepăsători?". Acelor care uneori uită pe cei cari au căzut, le reamintim aceste cuvinte: "De împlinirea datoriei noastre în acest ceas depinde dacă viitoarele generaţii, fiii, nepoţii şi strănepoţii noştri se vor bucura sau vor plânge în ziua de Crăciun. Să nu le lăsăm o Patrie fără Biserică, fără icoane şi fără ocrotirea mâinii lui Dumnezeu. Să nu lăsăm fiilor noştri o viaţă în care vor pierde pe Christos."

Astăzi România este imaginea acelui întuneric şi singurătăţi pe care le-au profetizat aceşti doi oameni cari au căzut la Majadahonda. Şi cu ea o jumătate din Europa s'a transformat într'o vastă tabără a Mongolilor. Acest lucru a devenit posibil, înainte de toate şi peste toate, din cauză că a fost predată în cursul unor vesele banchete pe care toată lumea le ştie—, fiind împărţită în cinice procentaje între unii şi alţii—, de acei care nu fuseseră incendiaţi de înalta flacără de eroism a acestor sacrificaţi ai Gărzii de fier a lui Codreanu şi ai atâtor alte batalioane sacre, care au înţeles să moară apărând patrimoniul civilizaţiei noastre. Şi să nu le pronunţăm numele, pentrucă este mai bine ca ele să fie murmurate în tăcere: numele acelor care au fost scoşi din lagărele de refugiaţi şi predaţi celor fără Dumnezeu, numele celor împuşcaţi în zorile livide ale "libertăţii", numele celor spânzuraţi, ale celor arşi şi a căror cenuşă a fost aruncată în râuri, în împlinirea unor rituri barbare. Toţi aceştia formează cohorta morţilor de care într'o zi Europa va trebui să-şi aducă aminte.

Moţa şi Marin au venit din Dacia legiunilor asturiene şi leonese, ca să se întâlnească după două mii de ani cu descendenţii strămoşilor lor, într'o luptă asemănătoare cu aceia de demult, pentru civilizaţie. Această misterioasă coincidenţă aruncă o lumină suficientă asupra pretinsului fatalism al interpretării marxiste a istoriei. Au venit să cadă în îngheţata glie castellană în Ianuarie 1937, atunci când războiul nostru se deschidea frumos, ca o rodie, ca şi cum ar fi avut presentimentul tragediei care avea să se abată 7 ani mai târziu peste minunatele coline ale Transilvaniei, peste bisericuţele de munte aplecate pe marginile râurilor româneşti, şi că ei aveau să constituie în această parte a Europei, în acest bastion care nu se predă, baza de plecare de unde se va porni într'o zi pentru cucerirea poziţiilor pierdute. Din nou va trebui să se pornească cu legiunile romane şi europene spre Răsărit, şi atunci cruciaţii vor trebui să se împărtăşească cu nou elan, din veselul cântec al Gărzii de fier pe care l-au cântat Moţa şi Marin sub stelele clare ale cerului spaniol: "Cei ce-au căzut de gloanţele duşmane, Păşesc în rând cu cei ce au rămas".

Nu ştiu dacă lumea actuală îşi dă seama de diferenţa care există de luptă şi sacrificiu al unei splendide generaţii, recoltă a celor mai buni din câţi au fost, şi egoismul şi orbirea atâtor altora. Traversăm o teribilă etapă: se pactează şi se fac tranzacţii cu atâtea şi atâtea lucruri, care ajung să-şi piardă profilurile clare ale adevărurilor eterne şi imutabile, ce contureazǎ faţa Europei. Ar fi o eroare desigur să se creadă că s'au pierdut toate posibilităţile de restaurare a valorilor graţie cărora omul nu este animalul materialist, amestecătură hibridă demomarxistă, impusă pe ruinile unei victorii pe care, pe scară mondială, putem s'o numim ca şi José Antonio: "victorie fără aripi".

Aceste nume sunt holocauste secrete pentru justiţie şi credinţă, în jurul cărora trebuie să se aşeze taberele bătăliilor de mâine şi de totdeauna. Sunt oameni cari şi-au dat sângele cu anticipaţie, pentru ca Europa să nu fie total pierdută. Şi nu s'a pierdut. Nici chiar acele regiuni întunecate, pe unde astăzi calcă hidra bolşevică. Fiţi siguri că în România eternă, România pământ de cruci şi soldaţi, ceiace înfricoşează pe comunişti nu sunt declaraţiile făcute asupra conferinţelor şi acordurilor, ci înspăimântătoarea tăcere cu care ţăranii cari auzit de Codreanu şi studenţii cari i-au urmat steagul privesc munţii din care aşteaptă să apară umbrele lui Moţa şi ale camarazilor lui.

Şi într'o zi vor sosi cu spada Justiţiei şi a Libertăţii!

Arriba

Madrid, martes 13 de enero de 1959

NOTA INTERNACIONAL

MOTA Y MARIN

El Dios de las batallas por la verdad y la justicia tienda hoy su mano sobre ese cuadrado de tierra parda, cara al horizonte de Castilla, en que cayeron hace veintidós años los legionarios rumanos Ion Mota y Vasile Marin. Ion, el comandante de la Buna Vestire, de la Buena Nueva, y Vasile, el abogado de la Legión de San Miguel Arcángel, acudieron a España para combatir contra el enemigo comunista. Si alguna vez la ceniza del cansancio nos cubre hasta la boca, recordemos el mensaje de Mota: "¡Se ametralla el rostro de Cristo! Se bambolea el fundamento cristiano del mundo. ¿Podíamos nosotros permanecer impasibles?" Si alguna vez a alguien le sobreviene la hora de la desmemoria y el olvido de cuantos cayeron, recordemos estas palabras: "Del cumplimiento de nuestro deber en esta hora depende el hecho de que las futuras generaciones de hombres, hijos, nietos y biznietos nuestros se alegren o lloren en el día de Navidad. No les dejemos una Patria sin Iglesia, sin imágenes, sin la protección de la mano de Dios. No dejemos a nuestros hijos una vida en la que se perderán para Cristo!"

Hoy la patria rumana es la imagen de aquella soledad y tinieblas que parecían profetizar estos dos hombres que cayeron combatiendo en Majadahonda. Y con ella, es media Europa un campamento de mogoles. Pero lo es, ante todo y sobre todo, porque la entregaron, en las alegres [illegible] democomunistas que todos sabemos —a un tanto por ciento de botín entre los unos y los otros—, quienes no estaban animados por la alta llama del heroísmo de estos sacrificados de la Guardia de Hierro de Codreanu y de tantos otros batallones sagrados que se hicieron matar defendiendo las Marcas de nuestra civilización. Y no digamos sus nombres, porque es mejor murmurarlos en silencio: los nombres de aquellos que fueron entregados en los campamentos de refugiados, los fusilados en los lívidos amaneceres de la "libertad", los ahorcados, los quemados y sus cenizas arrojadas al río en un rito bárbaro. Todos ellos forman la cadena de muertos sobre cuya memoria habrá algún día que rescatar Europa.

Ion Mota

Mota y Marin vinieron de la Dacia de las legiones astures y leonesas de Trajano a encontrarse al cabo de dos mil años con los descendientes de sus antepasados en una lucha, igual a aquella, por la civilización. Esta misteriosa coincidencia ilumina bastante sobre el pretendido fatalismo de la interpretación marxista de la Historia. Vinieron a caer en la helada tierra castellana del enero de 1937, cuando nuestra guerra se abría hermosa como una granada, como si tuvieran el presentimiento de la tragedia que se abatiría, siete años después, sobre las maravillosas comarcas de la Transilvania, de las cristianas capillas montañesas de colores sobre las márgenes de los ríos rumanos, y que ellos tendrían que dejar en este lado de Europa, en este bastión que no se rinde, la huella de donde partir para la reconquista. Otra vez habrá que marchar con las legiones romanas y europeas hacia el Este, y entonces habrá que tomar impulso del canto alegre de combate de la Guardia de Hierro que cantaron Mota y Marin bajo las [illegible] españolas: "Los que cayeron antes por las balas enemigas marchan paso junto con los que quedaron."

No sé si el mundo actual puede medir la diferencia que media entre el espíritu de lucha y sacrificio de una generación espléndida, la cosecha de los mejores que se fueron, y el egoísmo y ceguera de tantos otros. E una mala etapa: se pacta y se transige con tantas cosas que acaban por perderse los limpios perfiles de las verdades inmutables y eternas que configuran el rostro de Europa. Sería un error, sin embargo, creer que se han perdido todas las posibilidades de rescate de los valores gracias a los cuales el hombre no es el animal materialista, la híbrida mezcla demomarxista impuesta sobre las ruinas de una victoria que, a escala mundial, podríamos llamar con José Antonio "victoria sin alas". Están estos nombres, secretos holocaustos por la justicia y la fe, en torno a los cuales hay que formar los campamentos de las batallas de mañana y de todos los días. Son hombres que dieron su sangre con anticipación, para que Europa no se perdiera del todo. Y no se ha perdido. Ni siquiera esa comarca en sombras sobre la que hoy patea la horda bolchevique. Estad seguros que hoy, en la Rumania eterna de cruces y soldados, lo que temen los comunistas no es la algarabía de declaraciones sobre conferencias y tratados, sino el tremendo silencio en que los campesinos que oyeron hablar de Codreanu y los estudiantes que siguieron su bandera contemplan las montañas en que aguardan aparecer las sombras de Mota y Marin y sus compañeros. Y algún día llegarán con la espada de la justicia y la libertad.

J. L. [illegible]EZ TELLO

Vicesecretarul Falangei ţinându-şi discursul, în ziua de 13-1-1959, pe locul unde au căzut pentru Cruce Ion Moţa şi Vasile Marin.

(*) "Arriba", Marţi 13 Ianuarie 1959.

LIBERTATE ROMANIEI

MICA Europă occidentală—cum este chemată din ce în ce mai curent—şi-a croit drum atât ca ideie politică pentru viitorul bătrânului continent, cât şi în masa colecţionarilor de timbre postale, constituind la ora actuală cea mai atractivă temă a filateliei.

Alături de emisiunile ţărilor care compun Mica Europă (Belgia, Franţa, Germania occidentală, Italia, Luxemburg şi Olanda), care în cadrul convenţiilor semnate la Strasbourg, unde este sediul nouei comunităţi europene, s'au obligat să emită anual o serie de timbre reprezentând acelaş desen în toate ţările semnatare şi din doi în doi ani câte o serie de timbre cu subiect la libera alegere a fiecărei ţari dar care să fie în legătură cu ideia federativă europeană, se adaogă acuma şi timbrele emise de ţările semnatare ale pactului de apărare a Europei, pact cunoscut sub numele de Tratatul Atlanticului de Nord (O. T. A. N.).

Pornind dela constatarea că pentru crearea acestei Europe materialiste ţările occidentale sunt dispuse să arunce peste bord formule care au fost bune numai pentru anii 1939-1945, iar libertatea Poloniei pentru care s'a pretins că s'a făcut războiul, este astăzi o noţiune de care nu-şi mai aminteşte nimeni nici măcar la zilele festive iar pactizarea cu comunismul este o realitate, Comunitatea Românilor din Spania şi luptătorii români din exil, apreciind imensa importanţă a propagandei prin filatelie, la a 3-a emisiune a Micei Europe au răspuns eficace, reproducând desenul aprobat pentru ţările Europei *strasburgiene* şi anume, litera E, deasupra căreia îşi fâlfâie aripile un porumbel ce simbolizează pacea eternă (!), introducând în acest idilic şi fals desen trista realitate, şi anume şarpele sovietic care, după ce a înghiţit partea Europei pentru care *s'a pretins* că s'a făcut cel de al doilea războiu mondial, se ridică insidios spre porumbel, cu intenţii ce nu sunt greu de bănuit.

Pentru ca cititorii noştri să poată aprecia admirabila ideie de a prezenta atât de simplu şi sugestiv drama Europei de Est, reproducem alăturat cartonul de prezentare a acestei emisiuni de vignete, completată cu traducerea textului din clişeul al doilea de sus, prima coloană: "Au trecut trei ani decând Mica Europă luptă pentru a deschide drumul spre marea frăţie spirituală şi economică a vechiului continent.

Toate sforţările şi sacrificiile făcute vor fi inutile dacă cheia noului edificiu va rămâne în mâinile duşmanului... căci în multe ocazii până acuma, s'a putut constata că ţările din estul european, lăsate pradă în ghiarele Kremlinului, sunt o poartă deschisă pentru agresiunea comunistă.

Ca un şarpe, coexistenţialismul sufocă Europa şi ameninţă lumea liberă.

A libera ţările subjugate din dosul cortinei de fier este un act de justiţie pe care Occidentul îl datorează acestor ţări de milenară tradiţie şi în acelaş timp un gest necesar propriei sale apărări".

Comunitatea Românilor din Spania.

EUROPEOS TODOS UNIDOS
DENTRO DE LAS FRONTERAS
DE DICIEMBRE DE 1918

¡SI!

COEXISTENCIALISMO
CON EL COMUNISMO
A ESPALDAS DE LOS PUEBLOS
DE
ALBANIA, ALEMANIA ORIENTAL, BULGARIA, CHECOSLOVAQUIA, CROACIA, ESTONIA, HUNGRIA, LETONIA, LITUANIA, POLONIA, RUMANIA Y SERVIA

¡NO!

MADRID
1958

Han pasado tres años desde que la Pequeña Europa está luchando para abrir el camino a la gran hermandad espiritual y económica del viejo continente.

Todos los esfuerzos y los sacrificios hechos serán inútiles si la llave del nuevo edificio quedara entregada en manos enemigas... pues en muchas ocasiones, hasta la fecha, se ha podido comprobar que los países del este europeo, abandonados en las garras del Kremlin, son la puerta abierta a la agresión comunista.

Como una serpiente, el coexistencialismo está sofocando Europa y amenaza el mundo libre.

Liberar a los países sojuzgados detrás del telón de acero es un acto de justicia que el Occidente debe a estos países de milenaria tradición, es al mismo tiempo un gesto necesario para su propia defensa.

La Comunidad de los Rumanos en España

Succesul obţinut în ţările ce aparţin Europei strasburgiene a fost enorm, pentrucă evidenţia primejdiile ce stau la baza oricărui compromis cu Rusia sovietică.

Cu prilejul comemorării centenarului Unirii Principatelor române, din aceleaşi considerente, a fost emisă o serie de vignete şi o coliţă comemorativă, cu portretele Domnitorului Alexandru Ion Cuza şi a primului său sfetnic, marele Român Mihail Kogălniceanu, al cărui clişeu şi text îl reproducem în coloana din dreapta.

Această emisie de vignete este un respectuos omagiu adus înfăptuitorilor României moderne şi, alături de altele, o umilă făclie care să lumineze drumul adevăratei istorii, ce va lua locul celei falsificate în care s'a făcut educaţia poporului român aproape o sută de ani.

Domnitorul Cuza a fost mare; figura sa este de proporţii pe care poporul român a fost împiedicat până acuma să le cunoască. Le va cunoaşte şi Cuza Vodă, într'o Românie eliberată, va fi pentru toţi Românii ceiace a fost doar pentru o categorie: pentru ţărani. Cuza Vodă nu a fost "ţărănist", Cuza Vodă nu a făcut demagogie, Cuza Vodă a riscat totul pentru a face un mnim de bine ţărănimii, convins fiind că ţărănimeaeste pilonul cel mai puternic pe care se poate prijini România. Cuza Vodă a murit departe de ţară, deşi s'ar fi putut întoarce oricând. Din Sfâtul lui patriotism trebuie să se împărtăşească : se va împărtăşi orice Român în viitoarea Romăie. Un modest omagiu au încercat să aducă prin misiunea acestor vignete Comunitatea Românilordin Madrid şi *Românii luptători din exil*, acei Ronni al căror patriotism, cu un trecut de suferinţe şdureri, nu a fost şi nu va fi niciodată tarifat. Ia textul de prezentare —în traducere—a vigneteli "La 24 Ianuarie 1959 s'au împlinit primii o sută ani dela apariţia Statului român în Istoria Eupei, prin unirea vechilor principate ale Moldovei Munteniei, sub sceptrul Domnitorului Alexand Ion Cuza.

Lupta de secole pentrupărarea Europei, dela invaziile barbare până la aa a Ruşilor, a fost recunoscută în acele vremurie Puterile Occidentului european, care, având viziune justă a crescândului pericol al impeiismului moscovit, au sprijinit formarea Statuluromân, ca o apărare naturală şi vie a frontiereisăritene a Europei.

Nu s'au înşelat. In 191omânia a salvat centrul Europei de stăpânireomunistă, alimentată de consecinţele sociale alcimului războiu mondial.

LIBERTATE ROMANIEI
LIBERTAD PARA RUMANIA
LIBERTY FOR ROUMANIA
ROMANIA
EUROPA

La Yalta, în anul 1944, oamenii politici ai aceloraşi puteri au desconsiderat acest act de dreptate făcut României, şi, trădându-şi propriile interese, au predat-o, cu celelalte ţări ale Estului european Rusiei sovietice, care le-a transformat, fără să piardă timp, în cap de pod pentru asaltul definitiv contra lumii libere.

Astăzi, la aniversarea centenarului creării Statului modern al României, Românii exilaţi cer dreptate şi libertate pentru poporul lor. Lumea liberă, care aplaudă cu entusiasm eliberarea nu importă cărui popor de culoare din Africa sau din Asia, nu poate permite ca, în insuşi leagănul civilizaţiei, ţări de milenară tradiţie să continuie a fi pradă celei mai inumane sclavii".

Comunitatea Românilor din Spania.

Odată cu vignetele de care a fost vorba mai sus, s'au făcut şi plicuri ce fac parte integrantă din emisiunile descrise. Pe ele e scris în limbile de circulaţie universală: LIBERTATE ROMANIEI. Şi pe această cale filatelică, circulă astăzi în lumea întreagă strigătul de disperare al unui popor ce nu vrea să moară: LIBERTATE ROMANIEI, LIBERTAD PARA RUMANIA, LIBERTY FOR ROUMANIA!

1859-1959

CENTENARIO DE LA UNIFICACION DE LOS PRINCIPADOS RUMANOS
DE
MOLDAVIA Y VALAQUIA

bajo el cetro del príncipe Alejandro Ion Cuza
en 24 de enero de 1859

MADRID
1959

El 24 de enero de 1959 se cumplieron los primeros cien años de la aparición del Estado de Rumania en la historia de Europa, por la unificación de los antiguos Principados de Moldavia y Valaquia, bajo el cetro del príncipe Alejandro Ion Cuza.

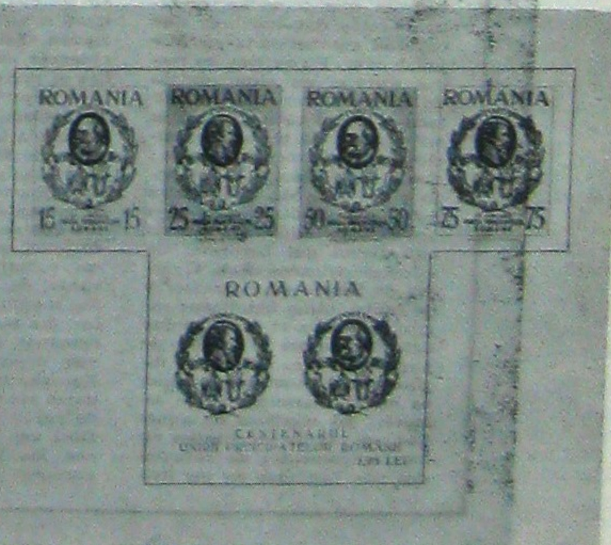
La lucha de siglos por la defensa de Europa, desde las invasiones de los bárbaros hasta las de los rusos, fué reconocida en aquel entonces por las potencias del Occidente europeo, las cuales, teniendo una visión exacta del creciente peligro del imperialismo moscovita, apoyaron la formación del Estado rumano, como defensa natural y viva de la frontera Este de Europa.

No se equivocaron. En 1919, Rumania salvó al Centro de Europa de la dominación del comunismo, alimentado por las consecuencias sociales de la primera guerra mundial.

En Yalta, en el año 1944, los hombres políticos de las mismas potencias desestimaron este acto de justicia hecho a Rumania, y traicionando sus propios intereses, la entregaron, con los demás países del este de Europa, a la Rusia soviética, que los transformó, sin pérdida de tiempo, en cabeza de puente para el definitivo asalto contra el mundo libre.

Hoy día, en el aniversario del centenario de la creación del Estado moderno de Rumania, los rumanos desterrados piden justicia y libertad para su pueblo. El mundo libre, que aplaude con entusiasmo la libertad de cualquier rincón de color, de Africa o de Asia, no puede permitir que, en la misma cuna de la civilización, países de milenaria tradición sigan entregados a la más inhumana esclavitud.

La Comunidad de los Rumanos en España

ab intestat decât o parte din pământurile sale, adică grădinile, etc.; (c) înstrăinările între vii sunt absolut interzise; (d) proprietarul poate face să înceteze drepturile sale, deși țăranul a plătit redevența.

Este arendaș cum vrea legea din 1851 din cauza marei ușurinți cu care proprietarul poate să-l expulzeze de pe moșia lui. Dar altfel el nu prezintă nici una din caracteristicile arendașului căci: (a) profesiunea lui nu este nici provizorie și nici voluntară, ci perpetuă și necesară; (b) redevența nu este numai în bani ci și în natură; (c) proprietarul nu este obligat să întrețină lucrul în stare să servească întrebuințării pentru care a fost arendat; (d) țăranul transmite o parte din drepturile sale moștenitorilor săi", etc.

Vasile Boerescu devedește deci pe bază de principii de drept că boierii obținuseră în 1834 să facă din țăranul român o specie care nu putea intre în nici una din formele de libertate sau iobăgie din lumea întreagă.

Proiectul de lege conservator stipula ca satele ce se găseau pe moșiile boierești, ale mânăstirilor sau ale Statului să constituie *comune*. Boierul, Statul sau mânăstirea vor da țăranilor odată pentru totdeauna, un hectar și jumătate de familie în câmpie, un hectar în regiunile de dealuri și 3/4 de hectar la munte. Proiectul mai stipula că Statul sau mânăstirile erau autorizați să vândă porțiuni de teren țăranilor stabiliți pe moșiile lor.

Discuția acestui proiect de lege a fost extrem de furtunoasă. Opoziția (liberalii) dându-și seama că partida va fi câștigată de către conservatori, au provocat demonstrații de stradă. Pentru ziua de 11/23 Iunie—aniversarea revoluției din 1848—Roșii au proiectat o mare adunare populară. In ziua de 8/20 Iunie, un conservator, a făcut o interpelare, cerând interzicerea acestei adunări. Moțiunea votată a fost interzicerea adunării, pe motiv că ziua de 11/23 Iunie nu a fost declarată sărbătoare națională, deci guvernul va întrebuința toate mijloacele pentru a împiedica manifestația. După acest vot, ședința Camerei a luat sfârșit. Barbu Catargi a cerut să-i vină trăsura, dar trăsura nu se găsea acolo unde de găsea deobiceiu. Prefectul de poliție s'a oferit să-l ducă acasă cu trăsura lui. Trăsura a traversat curtea Mitropoliei dar când a ajuns sub bolta care servea de poartă de ieșire, s'a auzit o detunătură. Barbu Catargi fusese împușcat cu un glonț în ceafă. Nu s'a aflat niciodată cine a fost asasinul. S'a început o anchetă, s'au făcut arestări, Ion Brătianu și C. A. Rosetti au fost citați de către procurorul Curții criminale pentru a fi interogați. Dar după puțin timp cercetările au fost părăsite. Uciderea lui Barbu Catargi a rămas înconjurată de mister. S'a insinuat că domnitorul Cuza nu ar fi fost străin de această asasinare. In sprijinul acestei insinuări se aduc în sprijin două fapte: Anghel Demetrescu a afirmat că după citarea lui Brătianu și a lui Barbu Catargi, acesta din urmă ar fi amenințat pe domnitor că dacă nu-l lasă în pace, el va denunța Țării și Europei pe veritabilul asasin, lăsând să se înțeleagă că domnitorul nu era străin de crimă. Al doilea fapt pare a ieși din domeniul *"se zice"*. In ședința Camerii din ziua de 11/23 Februarie (aniversare a isgonirii domnitorului Cuza) 1866, [illegible] Brătianu, prim ministru a pronunțat următoarele cuvinte ce sunt consemnate în procesul verbal: "Barbu Catargi n'a fost asasinat de un Român, dl Kogălniceanu știe sigur acest lucru". Kogălniceanu răspunzând că nu știe despre ce este vorba, Brătianu a adăogat: "Există cineva care trăiește, care știe bine cine este asasinul și care ar putea să vi-l spună și Dvoastră".

Personal nu cred că Domnitorul a avut vreun amestec în uciderea lui Catargi. In sprijinul acestei păreri intervin mai multe fapte. Cuza nu a fost un om violent ci din contra. Fugea de complicații, părând că voiește să îndepărteze tot ce ar putea asmuța opinia publică, ceiace îl interesa erau realizările concrete: faptele. Când în lipsa lui, după lovitura de Stat, s'au produs turburări și când inamicii lui erau arestați (Brătianu, Roseti, Carada), putând să facă să fie condamnați, Cuza îi amnistiază. El *știa* că nu va putea resista multă vreme *coaliției monstruoase* și era grăbit să-și realizeze reformele plănuite. Indepărta din cale tot ce era secundar, în urmărirea principalului. Nici o clipă, după isgonire, nu a încercat să facă dificultăți noului domnitor și nici chiar inamicilor lui. Nu a voit să vină în Țară, cu toate că —așa cum se va vedea mai departe—, putea s'o facă.

Dar după moartea lui Barbu Catargi, Camera a votat proiectul conservator al legii rurale. Cuza nu a promulgat această lege niciodată, așteptând momentul în care să poată face el legea care să dea dreptate și bietului țăran.

La 12/24 Octombrie 1863, Cuza socotește că a venit momentul să treacă la acțiune. Indepărtează pe conservatori dela putere și încredințează puterea lui Mihail Kogălniceanu, omul cu care pregătise toate legiuirile necesare Țării. Acesta a fost semnul că Domnitorul s'a hotărît să treacă peste Roșii și Albi pentru a-și pune în aplicare planul de reforme. Și atunci s'a produs faptul care a înmărmurit pe toată lumea: Roșii și Albii s'au aruncat unul în brațele celuilalt, dând naștere a ceiace opinia publică scandalizată a numit *monstruoasa coaliție*.

Și ceiace era pe linia ambelor grupe, a conservatorilor care secole întregi se adresaseră—*contra Domnitorului*—Sublimei Porți, ceiace nu era străin nici Roșilor (proclamația prin care se sfărâma autonomia cerând Sultanului să-și reia drepturile pierdute cu singura condiție ca ei să rămână locotenenți domnești), s'a produs din nou. Și Roșii și Albii au plecat în căutarea unei Noi Sublime Porți. Această nouă Sublimă Poartă nu putea fi decât curtea Franței. S'au adresat deci lui Napoleon, cerându-i răsturnarea lui Vodă Cuza. Cum relațiile dintre curtea rusească și cea franceză se răciseră, fierul în care trebuiau să bată uniți și Albii și Roșii era o pretinsă aruncare a Domnitorului Cuza în brațele Rusiei. S'a scris deci un Memoriu, un membru al partidului liberal trebuia să meargă cu el în străinătate. Neavând bani pentru această întreprindere, s'a lansat o listă de subscripție și printre subscriitori a fost și... Alexandru Ion Cuza cu 300 de galbeni.

Luând puterea, Kogălniceanu a depus pe biroul Camerei o serie de proiecte de lege care trebuiau să transforme România: legea secularizării averilor mânăstirești, codul civil, legea instrucției publice, legea rurală, etc.

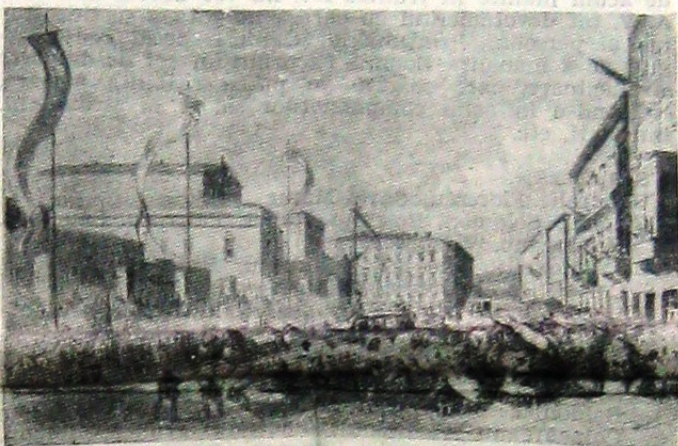
CUZA VODA

Printr'un decret, Cuza Vodă a ordonat secularizarea tuturor averilor mânăstirești și a expulzat pe egumeni. Acest îndrăzneț act ar fi trebuit să producă recunoștința tuturor și a conservatorilor și, în special, a liberalilor, a "generoșilor", "patrioților", etc., care pretindeau că nu luptă decât pentru binele Țării. Dar s'a întâmplat exact contrariul. Acest extraordinar fapt a provocat mărirea urii și strângerea legăturilor dintre Albi și Roșii. S'au unit conservatorii cu liberalii pentru a face să eșueze toate proiectele de lege prezentate de către Kogălniceanu. In ziua de 13/25 Aprilie 1854, Camera dă un vot de blam și Kogălniceanu este silit să-și dea demisia dar Domnitorul n'o aceptă și trimite Camera în vacanță până la 2/14 Mai. La redeschiderea Camerei, Kogălniceanu a citit mesajul domnesc prin care se limitau lucrările Adunării la legea alectorală și votarea creditelor până la 15 August când se vor face noi alegeri. Au urmat discuții violente și Kogălniceanu scoate decretul de disolvare a Camerei, decret pe care îl avea pregătit. Imediat un batalion de infanterie intră în sală și evacuiază pe deputați.

Lovitura de Stat era dată. In aceiași zi Domnitorul chema Țara să se pronunțe asupra Statutului care avea să înlocuiască legiuirile de bază de până atunci, adică Convenția dela Paris și asupra Legii electorale. Statutul desvolta Convenția dela Paris, dând inițiativa legilor numai Domnitorului care le va pregăti cu un Consiliu de Stat. Creează două corpuri legiuitoare, Camera și Senatul, Camera aleasă, Senatul numit de Domnitor.

S'a procedat la un plebiscit care a dat următorul rezultat: 682.621 de voturi pro, 1.307 contra.

Insfârșit, la 14/26 August 1864, Cuza promulga legea rurală pe care o contrasemna Mihail Kogălniceanu. Prin această lege se dădea în deplină proprietate clăcașilor

Calea Victoriei la 1862. Cortegiul Domnitorului Cuza la deschiderea Camerei.

pământul pe care îl aveau până atunci numai în posesie, adică 6 hectare celor ce au patru boi, 3 hectare și jumătate celor ce aveau boi și 2 hectare și jumătate celor ce nu aveau nici unul.

Timp de 30 de ani cei împroprietăriți nu puteau să-și înstrăineze proprietatea câștigată în baza legii rurale. Sunt suprimate pentru totdeauna claca, dijma, transportul gratuit în favoarea proprietarului, transportul lemnelor de foc și orice altă sarcină sau plată fie în bani fie în natură.

Apoi s'a tradus codul civil francez care, cu puține modificări, a fost introdus în România. Codul de comert francez care era aplicat în Moldova din 1840 a fost extins și în Muntenia; deasemeni s'a făcut un cod penal.

Prin legea rurală, Cuza-a atras blestemele boierilor dar și-a câștigat pentru totdeauna recunoștința țăranilor. Numai că, din punct de vedere politic, țărănimea nu reprezenta nimic și, ele, boierimea și burghezia, l-au isgonit.

In afară de legea rurală altă lege cu profunde urmări, care avea să fie o piatră de temelie la baza edificiului României moderne a fost legea instrucției publice. Invățătura devenea gratuită și obligatorie în școlile primare, gratuită în celelalte școli. Ultimul țăran putea să iasă din satul lui să studieze la orice scoală, să facă Universitatea și să ajungă în Stat, ceiace calitățile și norocul îi permit. Școlile s'au umplut repede, se dădeau burse celor merituoși, cărți celor săraci și o mulțime de instituții de binefacere plăteau burse în străinătate. Țăranii au fost recunoscători Domnitorului Cuza, mai târziu, căci în acele momente nu puteau să aprecieze binefacerile acestei legi, *lege pe care până în 1900 nici un alt Stat din Europa n'o adoptase*. O umilă dovadă de recunoștință pentru această lege o pot da din familia mea de țărani, nu clăcași, căci satul meu era un sat de vechi răzeși. Școala primară din satul meu se numea Mihail Kogălniceanu, deși nu Kogălniceanu o făcuse și acest nume fusese dat la intervenția bunicului meu, țăran care deși nu fusese beneficiar direct al legii rurale, ținea portretul lui Cuza Vodă alături de icoană iar la înmormântarea lui Cuza se dusese din județul Tecuci până la Ruginoasa, cu căruța cu boii.

Dar adversarii lui Cuza și ai țăranilor au căutat prin căi întortochiate să lipsească de efect această lege: "Până în 1893, din nefericire, *obligativitatea învățământului a rămas un cuvânt lipsit de conținut*" *spune* un istoric francez, iar eu îmi iau permisiunea să afirm că situația nu se schimbase deloc în 1942.

Dar dacă până acuma domnia lui Cuza fusese grea, de aici înainte ea se transformă în infern. Pentru monstruoasa coaliție, nici o armă, oricât de murdară ar fi fost, nu este lăsată neîntrebuințată. Și toate, bineînțeles, pentru "binele Țării".

O conspirație este pusă la cale și, surprinzător, inițiatorii erau liberalii. Tot surprinzător este faptul că unii dintre conservatori se raliaseră în mod sincer Domnitorului. Printre acești conservatori deveniți cuziști se pot cita numele generalului Florescu și a boerului Nicolae Krețulescu. Cei mai înverșunați erau liberalii care s'au așezat la lucru pentru a-l face să piardă prietenia *noului Sultan*, Napoleon al III-lea. In fața lui Napoleon, Roșii îl prezentau pe domnitor nici mai mult nici mai puțin decât ca un agent al Rușilor. Pentru a-l doborî mai repede, au pus la cale revolte populare. Ocazia s'a prezentat în luna August când Kogălniceanu nu mai era primministru iar Domnitorul se găsea în străinătate pentru a-și căuta sănătatea. Pretextul a fost crearea monopolului tutunului și o ordonanță municipală care reglementa vânzarea fructelor. La 3/15 August bande au împânzit orașul iar în piață s'a tras un foc de pistol. Primăria a fost luată cu asalt. A intervenit armata și rezultatul a fost un număr de morți și răniți de ambele părți. Domnitorul s'a întors repede în Țară și, măsura luată a fost punerea în libertate a celor arestați precum și amnistierea tuturor care participaseră la această încercare de revoluție. Gestul cuminte al Domnitorului a fost considerat slăbiciune. Monstruoasa coaliție nu înceta un moment lupta ei de săpare a popularității Domnitorului răspândind svonuri, căutându-i vini în toate actele sale. Un motiv de denigrare îl constituia prezența în anturajul Domnitorului a unui Belgian, Librecht, care era aghiotant al Domnitorului iar apoi director general al poștelor și telegrafelor precum și a Francezului Carol Davila, pus în fruntea serviciilor medicale. Aveau dreptate să se agite conservatorii și roșii? Nicidecum. Dacă despre Librecht nu se știe prea mare lucru, numele lui Carol Davila este cunoscut de toți Românii. Dealtfel, după isgonirea lui Vodă Cuza, competența Doctorului Davila a fost folosită de Roșii și de conservatori—spre binele Țarii dealtfel—până la moartea acestuia în 1884. Cât despre Librecht, arestat după 11 Februarie 1866 i se înscenează un proces pentru delapidare și este condamnat de către Curtea de Apel din București, dar Curtea de Casație casează sentința iar la o nouă judecare de către Curtea de Apel din Craiova, este pur și simplu achitat.

După înăbușirea revoltei din 3/11 August, monstruoasa coaliție strânge și mai mult legăturile și, dându-și seama că nu vor putea face nimic contra Domnitorului atâta timp cât nu au armata de partea lor, au început să caute pe ofițerii care s'ar ralia planurilor lor. Și au intensificat acțiunea de denigrare în străinătate. Ion Brătianu este trimis în Franța unde publică o ignobilă broșură. In ea Cuza era prezentat ca un om lipsit de autoritate, *care nu făcuse niciodată parte din armată* și gradul de colonel îl căpătase grație favorurilor lui Vogorides, al cărui partizan fusese (?). Cuza era o personalitate mediocră, de o imensă vanitate (!). Legea electorală din 1864 era rea iar legea rurală o *jonglerie*. Cuza făcuse, pretindea broșura lui *Ion Brătianu, din România, o locotenență a Curții din Petersburg*.

Nu se poate invoca bunacredință, nu se poate susține că în focul luptelor politice, Ion Brătianu se putuse înșela, deoarece exact în acest timp, la curtea din Petersburg se făcea propaganda contrarie: *Cuza era agentul Francezilor*.

In conspirație au fost atrași următorii ofițeri: Coloneii Haralamb, Krețulescu, Călinescu, Gheorghiu și Berindei, maiorul Lecca și căpitanii Lipoianu, Handoca, Candiano-Popescu, Mălinescu și căpitanul Pilat, acesta din urmă ginere al lui C. A. Rossetti.

Lovitura s'a dat în noaptea de 11/23 Februarie 1836. In acea noapte erau de gardă vânătorii maiorului Lecca, un ofițer la care Domnitorul ținea foarte mult. Un tânăr s'a prezentat în seara fatală la Palat și a cerut să fie primit de către Domnitor. Cum domnitorul era foarte ușor de apropiat, cum notează istoricul francez Frédéric Damé, a fost repede primit. "Măria Ta, în noaptea aceasta va isbucni revoluția". Dar, din nefericire, Domnitorul nu l-a crezut. Orașul era liniștit, Țara era liniștită și *armata era sigură*. In plus, în noaptea aceia erau de gardă vânătorii maiorului Lecca, protejatul Domnitorului.

La ora 4 dimineață, pe când Domnitorul dormea, au năvălit în camera lui de culcare ofițerul de gardă Mălinescu urmat de căpitanii Pilat și Costescu precum și de câțiva civili. Cuza a înțeles situația și nu a opus nici o resistență. A semnat actul de abdicare ce i se prezenta pe spatele unuia dintre conjurați. L-au condus apoi la o ușă a palatului care dădea într'o stradă lăturalnică, l-au urcat într'o trăsură care l-a dus în casa unui comerciant, Chiriță, prieten al lui C .A. Rosetti, apoi în casa unui oarecare Ciocârlan care l-a păzit până seara. In aceiași seară, o trăsură cu perdelele trase conducea peste frontieră pe Cuza Vodă, Domnitorul țăranilor.

CEA mai rodnică, cea mai înțeleaptă domnie a Romaniei moderne se termină cu cea mai rușinoasă isgonire.

Ion Brătianu, cel care trăsese toate ițele celei mai rușinoase conspirații, se pregătea să tragă foloasele. El se aranjează ca să fie trimis în Germania pentru a obține acceptarea tronului din partea prințului Carol de Hohenzollern.

Primii ani ai domniei lui Carol I au fost o reeditare a domniei lui Cuza. Roșii, cu Brătianu în cap, nu erau mulțumiți decât atunci când erau la putere. Atunci totul era excelent, totul mergea bine în Țară și domnitorul era "Măria Sa". Când cădeau dela guvern, totul mergea rău, nimic nu mulțumea pe Brătianu și Carol devenea *Neamțul*. In 1871, *Neamțul* a fost la un pas de abdicare. Cine l-au convins să rămână au fost... conservatorii. Un fost conspirator dela 11 Februarie, proclamă republica dela Ploești (!).

Dar care a fost atitudinea isgonitului? La alegerile efectuate la 8/20 Aprilie 1870, țăranii din Mehedinți aleg deputat pe Alexandru Ion Cuza. Ușor de înțeles că nu Cuza își pusese candidatura. Ceiace este mai curios este că deputații validează alegerea punând pe domnitorul Carol în grea situație. Intr'adevăr, Carol nu are altceva

(*Urmează pagina* 12.)

CUZA VODA

de făcut decât să-i scrie personal lui Cuza și să-și exprime dorința de a-l vedea intrat în România. Deputații validaseră alegerea lui Cuza ca o amenințare la adresa *Neamțului*. Dar nobilul Domnitor refuză să se întoarcă. El voia, ca totdeauna, binele Țarii. Reintrarea sa în Țară ar fi dat naștere la turburări și nu aceasta voia El. Puțin timp înainte, ambasadorul francez la Viena, ducele de Grammont, întâlnise pe Cuza la Doebling și-i dăduse să înțeleagă că Franța ar fi dorit să se debaraseze de prințul Carol și să-l ajute pe Cuza să-și reia tronul. Răspunsul a fost pe linia nobilă și demnă a fostului Domnitor: "Nu va consimți niciodată să reintre în Țară grație unei intervenții străine".

Alexandru Ion Cuza a murit în 1873. Corpul lui a fost adus în Țară și înmormântat la moșia lui Ruginoasa. Au alergat țăranii din toate colțurile Țarii pentru a prezenta omagiul lor Domnitorului care—și riscase tronul și viața pentru binele lor. In fața mormântului deschis, credinciosul lui sfetnic, Mihail Kogălniceanu a spus printre altele: "El era gata să-și sacrifice tronul, persoana sa, numai să-și apere Țara de orice pericol, pentrucă el era credincios Națiunii Române"... "dar a căzut silnic, și România și-a întrerupt cariera sa... A! Iertați-mă. Aici, în fața unui mormânt deschis, în fața acestei figuri care va fi pururea glorioasă, nu ne este permis să facem polemică, dar suntem datori s'o spunem că *nu greșalele Lui L-au răsturnat, ci faptele cele mari*. Odată cu exilul a expirat emanciparea poporului român, *odată cu exilul vechile societăți retrograde și demagoge s'au aflat;* și când zic aceasta fraților, că să vedeți dacă este așa, uitați-vă la cei 7 ani de exil care au trecut. Apoi *care Domn a fost mai demn în exilul Său, care Domn a apărat Țara sa mai mult, pe acea Țară care permisese de a-I închide porțile?* Țara a mărturisit și chiar mărturisește; *mărturisesc mulți din acei care L-au răsturnat, că mai demn nu s'a purtat alt Domn;* pentrucă nu ne înșelăm, fraților, Domnul Cuza Alexandru Ioan I, *oricând voia, putea să fie Domnitor*".

Și acuma, alt citat:

"El (Cuza) și-a sfârșit zilele fără să-și revadă Țara. Dar, înainte de a muri, a avut această amară bucurie de a auzi pe cei care îl criticaseră atât, în timpul domniei, exaltându-i faptele, făcându-și drapel din numele său pentru a-i combate succesorul, și declarând că și de această dată poporul se înșelase în alegerea celui care fusese chemat în fruntea Țării. Când cosciugul lui a trecut frontiera în mijlocul drapelelor tremurânde, a soldaților de toate armele, a mulțimii respectoase, a țăranilor care alergaseră din toate părțile să-l întâmpine și când o lungă aclamație a urcat spre cer, tinerele generații s'au mirat și s'au întrebat dacă nu li s'a ascuns o întreagă parte a Istoriei Românilor. "Domnitorul Cuza a fost atât de mare, a strigat un alt Român (Ionescu) în discursul său, încât au trebuit să treacă 7 ani pentru ca Românii să-și dea seama de toată grandoarea faptelor sale". Rândurile de mai sus nu le-a scris Mihail Kogălniceanu și nici vreun cuzist întârziat, ci un istoric francez și nu în 1866 și nici chiar în 1873 ci în 1900, adică la 34 de ani dela isgonirea Sa și la 27 de ani de la înmormântarea dela Ruginoasa.

Istoria oficială, aceia care se învață în școli, aceia în care se face educația Națiunii, a fost altfel scrisă. Conform acestei istorii, Cuza a fost *detronat* numai și numai pentru a se îndeplini ultimul punct din dorințele exprimate în divanurile ad-hoc: aducerea pe tron a unui prinț străin.

Adevărul este că Domnitorul Cuza a fost isgonit pentrucă el declarase războiu în acelaș timp și boierimii și burgheziei. La urcarea lui pe tron și până târziu de tot, numai aceste două clase aveau o oarecare conștiință politică. Țărănimea nu exista din acest punct de vedere. Cuza s'ar fi putut menține dacă s'ar fi raliat conservatorilor sau liberalilor. Dar dacă ar fi făcut-o, dacă ar fi domnit 48 de ani, ar mai fi fost oare așa de mare? Cuza a luat partea celei de a treia clasă, inexistentă din punct de vedere politic, dar existentă din punct de vedere istoric. Ea exista, ea forma marea majoritate a populației, circa 90 %. Ea, țărănimea, resistase tuturor vitregiilor, ea rămăsese lipită de pământ, ea nu se vânduse nici unui adus de vânturi. Dacă la urcarea lui pe tron exista Țară românească, aceasta se datora acestei clase umile, acestei inexistente clase din punct de vedere politic și nu boerimii și cu atât mai puțin burgheziei. Cuza Vodă—ce viziune politică măreață, ce neștiută hereditate, ce voință divină l-au împins oare la actele pe care le-a făcut?—a luat partea țărănimii. Pentru ea a jertfit totul și liniște, și sănătate și viață. Pentru ea a luat drumul exilului, pentru ea a reintrat în Patrie numai pe catafalc.

Dar ce l-a împins pe Brătianu să-l urmărească cu atâta înverșunare, ce l-a făcut pe Brătianu să-i voiască pieirea? Este stabilit că personal, Brătianu a fost corect în ceiace privește mânuirea banilor publici, că nu a voit puterea pentru a-și crea avere. Atunci care este cauza urii lui contra Marelui Domnitor? Dacă boierii, conservatorii, i-au voit pieirea, e logic. Ei își apărau latifundiile și exproprierea a lovit în interesele lor. Dar Brătianu? Rămâne o singură explicație: *voința de putere*. Omul acesta, când nu era la putere, nu era liniștit, nu putea fi liniștit. Așa cum a hărțuit pe Cuza a hărțuit și pe Carol I și numai atunci când era la putere era om ca toți oamenii. Face impresia că atunci când era în opoziție era dement. Ca și contra lui Cuza, și contra lui Carol utiliza orice armă, murdăria armelor neconstituind nici o opreliște. Agita Țara, provoca revolte, făcea apel la noile Porți, orice era permis să întrebuințeze când era trecut în opoziție.

Ion Brătianu este creatorul burgheziei românești. Pe ea a căutat să se sprijine ca să-și astâmpere setea de putere. In dauna cui? In dauna țărănimii. Țărănimea nu l-a interesat nici pe el și nici partidul liberal.

S'a afirmat și se afirmă că Brătianu și Roșii erau contra lui Vodă Cuza pentrucă ei ar fi voit reforme mult mai largi, mai complete. Pe ce se sprijină această afirmație? După isgonirea lui Vodă Cuza, liberalii au fost la putere în repetate rânduri, cu majorități sdrobitoare—fabricate bineînțeles—dar oricum majorități sdrobitoare și servile, și nu a făcut nimic pentru țărănime. Toată viața politică din 1866 și până la 1940 a fost o continuă hărțuială, o continuă luptă pentru putere cu orice preț, o demagogie pentru care socotesc că termenul *balcanică* este impropriu, cel de *demagogie românească* pur și simplu este cel mai apropiat de adevăr.

Brătianu și liberalii au falsificat nu numai viața, ci și sufletul Țării. Și nici nu putea fi altfel, de moment ce toată arhitectura avea la bază o *trădare*.

Brătianu a amestecat armata în luptele politice, la baza armatei române rămânând trădarea din noaptea de 11 Februarie 1866. La câteva zile după venirea lui Carol I în Țară, o parte a armatei a reactionat viguros. 103 ofițeri au făcut lui Carol I un raport prin care cereau îndepărtarea din armată a militarilor care participaseră la isgonirea lui Vodă Cuza. Iată textul ai:

"Maria Ta,

Oricât de dureroasă ar fi datoria pe care subsemnații ofițeri îndrăznesc a o îndeplini față de Alteța Voastră, oricâtă temere ar putea să simtă că fac această pornire hazardată, cu toate acestea ei nu ezită un singur minut a îndeplini această misiune, căci onoarea militară a vorbit și orice altă considerație trebuie să dispară în fața acestei legi supreme.

Cu prilejul evenimentelor ce s'au produs la noi la 11 Febuarie, mai mulți ofițeri au nesocotit onoarea militară și datoriile lor cele mai sfinte.

Subsemnații, atât în numele lor propriu, cât și în numele celor care lipsesc din București, roagă cu stăruință pe A. V. de a binevoi să examineze prin Ea însăși această gravă chestiune, *care cuprinde în ea tot viitorul armatei noastre* și de a nu tolera ca mișelia câtorva să planeze ca o pată neștearsă pe întreaga noastră armată, care respinge o asemenea solidaritate, protestează și-și afirmă nevinovăția ei.

In această zi solemnă, când A. V., pentru fericirea țării noastre a primit coroana României și când ea a adus în mijlocul nostru o inimă curată și un sentiment adânc al onoarei militare, pe care ea le-a moștenit de la iluștrii ei strămoși, ofițerii subsemnați și cu ei armata întreagă, fericiți de Augustul lor șef pe care îl vor avea de acum înainte în fruntea lor, nu vor dovedi mai bine A. V. tot devotamentul cu care sunt gata a susține tronul și persoana Prințului lor Carol I, decât conjurându-l de a inaugura Domnia sa printr'un act de dreptate strălucitoare, care singură va putea reabilita armata, ridicând-o în ochii compatrioților săi și ai străinilor".

Binevoiți, etc.

Semnează:

Generali: Florescu; Savel Manu.

Colonei: Solomon, Boteanu, Ranet, Petrescu, Păucescu, Roznovanu, Viespescu.

Lt. Coloneli: Gheorghe Catargiu, Brăescu, Racovită, Coresi, Herct, Donici, Holban.

Maiori: Ciudin, Arion, Ciupagea, Algiu, Gheorghe Scheleti, Pălanu, Slăniceanu, Dimitrescu, Munteanu, Costescu, Galitzi.

Căpitani: Ghenovici, Popovici, Luchian, Guriță, Cuciuc, Polizu, Armășescu, Agarici, Crăescu, Poenaru, Niculescu, Scheleti, Vârnav, Teleman (cavalerie), Baldonici, Teleman (infanterie), Singurof, Rotescu, Cojacăreanu, Vasilescu, Bălăceanu, Pruncu, Holban, Silion, Drăgulinescu, Bârsescu, Bănescu, Popescu, Periețeanu, Hâncu, Ghidionescu, Scheleti, Nicolau, Gheorge Popescu.

Locotenenți: Alexandru Catargiu, Anghelescu, Deriviliu, Baldovici, Berlescu, Nicolaide, Lipan, Macri, Drugănescu, Georgescu, *Valter Mărăcineanu*, Chirițescu, G. C. Lipan, Ionescu, Sobieschi, Catakatz, Nuțescu, Munteanu, Orășeanu, Homoriceanu, Irimia, Ghika, Pleșoianu, Lupu, Teodoru, Orezeanu, Petrescu, Algiu, Bossie, Leca, Papopolu, Gheorghiu, Veropol, Petrov, Tereuzescu, Ivan, Herescu, Tudoriu, Astrovanu.

Sublocotenenți: Chirculescu Caracostea, Veltz, Nestor, Economu, Gugulescu, Alexandrescu, Bogdan, A. Nanu, Costescu, Dimitrescu, Gamba, Vintilă, Paulescu, Sebastian, Chiulescu, Tristianu, Dunca Arăpescu, Carapancea, Lăzărescu, Boulescu, Macrodin, Măicănescu, Teleman, Niculescu, Plesnilă, Popescu, Cănceanu Ștefan Hale, Gună, Dumitrescu, Notara, Neuman, Verghi, Bela, Macarvici, Vasilescu.

Acest document a fost publicat de A. D. Xenopol, dar Istoria Românilor a lui A. D. Xenopol avea 14 volume, deci era accesibilă numai specialiștilor. Bineînțeles că domnitorul Carol nu putea să îndepărteze din armată pe conspiratori, căci în acest caz s'ar fi dat un blam lui Brătianu care-l adusese la tron.

Dar ramânerea lor în armată a făcut ca această armată românească să aibă baza putredă. Dacă putreziciunea a putut fi stăvilită în timpul domniei lui Carol I, un domnitor și apoi rege excepțional, ea a putut să se întindă în voie când coroana a trecut din mâinile puternice ale lui Carol I în cele slabe ale urmașului său, Ferdinand I, și apoi ale dementului Carol II.

S'a constatat că în acele vremuri armata își pierduse virtuțile, jurământul de credință era o formalitate, onoarea se reducea doar la salutul obligator: am onoarea să vă salut. Au existat ofițeri care s'au lăsat plătiți pentru ca voința poporului să fie mistificată, au fost ofițeri cari au intrat direct în luptele politice, executând ordine demente, execuție dela care îi oprea în mod expres Codul Justiției militare.

Armata a intrat din nou în conjurație în 1944, a răsturnat pe șeful căruia îi jurase credință, a călcat cuvântul de onoare pe care implicit îl dăduse unui aliat, pentru a trece de partea inamicului de moarte al Țării.

Trebuieşte făcută remarca, oricâtă nepăcere ne-ar face, că sentimentul onoarei care a împjins pe cei 103 semnatari să facă cererea de mai sus, nu mai exista în 1944 și, oricare ar fi fost întorsătura pe care ar fi luat-o evenimentele, nu s'ar mai fi găsit 103 semnături ofițerești pentru a cere, ca în 1866 îndepătarea din armată a conjuraților.

Cei ce se vor întoarce în Țară, vor avea misiunea ca să pună armata pe bazele pe care o lăsase Vodă Cuza, adică, s'ar putea spune în acest domeniu: Inapoi la Cuza Vodă!

Dar să ne înapoiem la subiect: la țărănime. Brătianu și liberalii au făcut mai mult decât a lăsa în uitare țărănimea: au prigonit-o, așa cum o prigoniseră boerii. In tot timpul domniei lui Carol I s'au mai împărțit țăranilor puține întinderi de pământ, dar nu din latifundiile boierilor, ci din moșiile Statului și împărțirile au fost făcute de... conservatori. Situația țăranilor s'a înrăutățit din nou, boierii găsind alte mijloace pentru a-i readuce pe țărani la sapă de lemn. Dar în afară de boieri, la înrăutățirea situației țărănimii a contribuit burghezia, adică partidul liberal. Partidul liberal a creat o industrie parazitară a cărei cheltuieli le suportau celelalte clase, dar ca întotdeauna, cei care nu știau să se aranjeze, care nu știau să-și recapete banii pierduți pe alte căi (în timpul fanarioților boierii își reprimeau impozitele plătite, sub formă de gratificații), și în fond care constituiau marea majoritate, erau țăranii.

Și în 1907, țăranii s'au revoltat. Țara s'a aprins dela un capăt la altul. Revoluția a fost înecată în sânge. A curs multe sânge țărănesc. Și în acel an și cei ce au urmat, umbra lui Vodă Cuza Domnitorul țăranilor s'a întins peste Țară, acuzatoare pentru Brătianu, amenințătoare pentru Carol I.

Istoria a fost falsificată pentrucă două familii erau interesate în această falsificare: familia Brătianu și familia Hohenzollern. Istoricii de mâine vor trebui să se întrebuințeze în restaurarea adevărului istoric.

Undeva, dl Pamfil Șeicaru scria că după un cutremur, după o inundație, se începe reclădirea. Dar înainte de a se trece la reclădire, se examinează ce material a resistat și ce material a fost slab. Peste Țara noastră a venit un cutremur. De pe acuma se știe că din edificiul vechei Românii, materialul care a resistat, a fost cel țărănesc. Ca și în timpul năvălirilor, ca și în timpul fanarioților, ca în toată istoria noastră, materialul care s'a dovedit resistent a fost țărănimea. Nu au comis o crimă de lese Patrie cel sau acei ce au neglijat materialul resistent și au întărit alte materiale care s'au dovedit bicisnice?

Cei ce se vor întoarce în Țară vor trebui să înceapă reclădirea punând la bază elementul rezistent: pe țăran. Deci și în acest domeniu, înapoi la Vodă Cuza, înapoi la Domnitorul țăranilor!

DOINA

de ION TOLESCU

Doină, doină, spune-mi tu
Câtă negură căzu
De demult de când pe-aici
S'or stins codrii tăi voinici.
Spune-mi doină, spune-mi tu
De-atuncea și pân'acu
Câtă lacrimă lăsară
Mamele când se rugară,
De-atuncea și până azi
Câtă cetină de brazi!
Că ne-a bântuit străinul
Cum bântuie floarea spinul
Si'n ocări ne-a aruncat
Traiul nost îndătinat.
Ne furară numele
Ca să-și piardă urmele,
Ne furară umbletul
Să ne piardă sufletul.
Ai! cum se sbătură munții
Și cum văile gemură
Cu răsufletul la gură!
Pieri tulnicul pădurii
Cu mistreții și bourii
Și pe bolta schitului
Floarea răsăritului
Chipul domnitorilor
Subt povara norilor.
Frunză'n mugur pe-o mlădiță
Prinsă'n trunchiuri de troiță,
Cine să se mai închine
In genunche lângă tine
Și cin'să te mai audă
De-atât jug, de-atâta trudă?
Rădăcină de gorun
Prinsă'n criptă de străbun
Prinde-ți-ar mugurii'n rod
Duhul vreunui voevod
Fruntea lui de subt pământ
Să-ți fie coroană'n vânt,
Brațul creangă, ochii floare,
Trupul umbră de cărare
Și din frunza ta domoală
Crească chiot de răscoală
Din hotară în hotară
Pentru biata noastră țară
Mult prea blânda Românie.
Slavă ei și slavă ție
Doină, spune-mi doină tu
Câtă negură căzu
De demult de când pe-aici
S'or stins codrii tăi voinici!

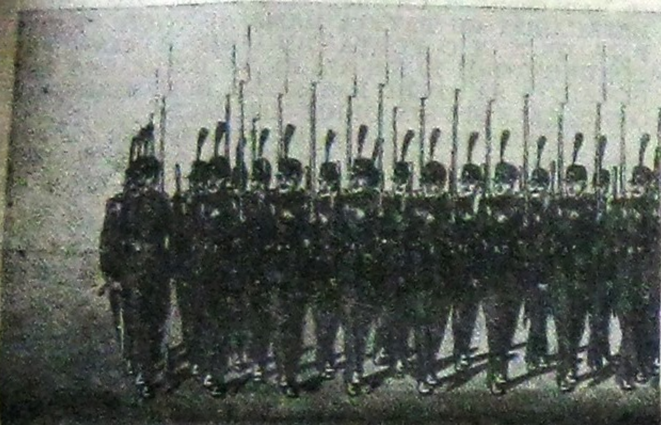
OASTEA ROMANIEI SUB CUZA VODA

de ION V. EMILIAN

N Moldova, de dincolo şi de dincoace de Prut, în satele care au fost întemeiate de străjeri (grănicieri), de panţiri sau de "călărimea de margine", numele de *Cuza* (*Cuzea, Cuze*) este destul de răspândit. In judeţul Dorohoi, în apropiere de Rădăuţi—care s'a chemat odată *Călăraşi* şi care a fost garnizoană principală a călărimei de margine—la vreo 2 km spre Vest de Horodiştea există satul *Cuzalau*, întemeiat de călăraşii Cuzei.

Strămoşii Cuzeştilor au purtat pe semne zale, de unde şi numele *Cu-zea, Cu-za, Cu-ze*. Purtătorii aceştia de zale nu erau ostaşi de rând, ci căpitani de steaguri şi comandanţi de cete; cei din urmă s'au numit mai târziu zapcii (erau câte 3 zapcii la un steag de călăraşi). Cu alte cuvinte, *Cuza* înseamnă şef militar, comandant de unitate, aşa cum au fost toţi înaintaşii Colonelului care, la 5 Ianuarie 1859, a fost ales Domnitor al Moldovei. La 1701, sub Duca-Vodă, un Cuza era spătar; Dumitraşcu *Cuze* era vel-spătar pe vremea lui Antioh-Vodă Cantemir (1705), iar Sandu Cuza era spătar în timpul domniei lui Mihai Racoviţă-Vodă (1717). Pe Ioniţă Cuza, biv vel spătar, îl aflăm în fruntea boerilor pământeni care se hotărîseră să izgonească pe fanariotul Constantin Moruzi. Cu ajutor dela Poartă, Moruzi reuşeşte să reprime răscoala. Mulţi boeri sunt arestaţi şi trimişi în surghiun la mânăstiri; trei din ei însă, consideraţi capi ai mişcării, sunt condamnaţi la moarte. La 29 August 1778 sunt decapitaţi numai doi: Ioniţă Cuza şi Manolache Bogdan, paharnicul Dărmănescu fiind graţiat

Batalionul de Geniu (*Inalt Ordin de zi No.* 19 *din* 17 *Ianuarie* 1861).

în ultimul moment. Amănunt interesant: Dărmănescu era francmason, ca şi Moruzi... La acest Ioniţă Cuza s'a gândit Mihail Kogălniceanu când a spus, în discursul ţinut la 5 Ianuarie 1859: "Alegându-Te de capul său, *neamul nostru a voit să îndeplinească o veche datorie către familia Ta, a voit să răsplătească sângele strămoşilor Tăi, vărsat pentru libertăţile publice*".

Alegerea lui Cuza n'a fost însă numai un act de recunoştinţă faţă de o familie care pătimise atât de mult sub fanarioţi. Luptătorii unionişti, fruntaşii "partidei naţionale" nu considerau unirea celor două principate decât o etapă spre o Românie care trebuia să cuprindă în graniţele ei toate teritoriile locuite de Români.

In "Amintiri" (p. 687), Ion Ghica vorbeşte despre înţelegerea stabilită la 1848 ("Indată ce se ivise ideea de a se aduna la Blaj") între comitetul revoluţionar muntean şi cel ardelean în vederea unei acţiuni comune. Potrivit acestei înţelegeri, Transilvania urma să devină succesiv: loc de retragere pentru toţi revoluţionarii români, reduit de rezistenţă la adăpostul căruia s'ar fi organizat miliţiile româneşti şi apoi baza unor operaţii militare carea aveau drept scop eliberarea întregului teritoriu naţional, în acest teritoriu fiind cuprinsă şi Basarabia. Se căzuse de acord şi asupra punctului de pătrundere în Muntenia: trecătoarea Bran. După sdrobirea Revoluţiei Românilor, într'o scrisoare adresată lui Ion Ghica la 4 Martie 1850, Nicolae Bălcescu expune limpede întregul său plan: "Chestiunea unităţii naţionale a făcut mari progrese. Ro-Unirea Moldovei şi a Valahiei este un fapt statornic. mânii din Austria cer cu stăruinţă a fi constituiţi într'un singur corp de naţie de 3 1/2 milioane şi când două mari grupe de 4 milioane şi de 3 1/2 milioane de Români vor sta unul lângă altul, cine le va putea împiedica de a se uni! România noastră deci există; orb e acel ce nu o vede!" (I. Ghica, *Amintiri din Pribegie*, p. 470). Pentru îndeplinirea unităţii naţionale şi pentru dobândirea neatârnării scrisese Bălcescu "Puterea armată şi arta militară de la întemeerea principatului Valahiei până acum", adevărat îndreptar pentru unionişti care nu aşteptau totul dela "prieteni puternici"... Alegându-l pe Colonelul Alexandru Ioan Cuza, deputaţii dela 1859 s'au gândit, în primul rând, că cel desemnat de ei era întruchiparea tradiţiei noastre militare. Alături de Nicolae Bălcescu, de Vasile Alexandri, de Gheorghe Sion şi de credinciosul său prieten Costache Negri, Cuza participase dealtfel la adunarea de pe Câmpia Libertăţii, la 15 Mai 1848, la Blaj; cunoscuse acolo pe Avram Iancu şi ascultase discursul lui Simeon Bărnuţiu... Cuza nu i-a uitat pe Românii din Transilvania, după cum nu i-a uitat nici pe cei din Macedonia şi nici pe cei din Basarabia aflată sub stăpânirea rusească. Şi pentrucă s'a gândit mereu la *toţi* Românii şi la o singură Românie, Cuza a fost izgonit şi a trebuit să moară departe de ţară...

Despre tot ce a înfăptuit Cuza în cei 7 ani de domnie s'a scris destul. In cele din urmă, chiar şi adversarii lui cei mai aprigi, cu excepţia lui Dimitrie A. Sturza care a rămas detractor constant şi s'a opus până şi la ridicarea monumentului din Piaţa Unirii din Iaşi, i-au recunoscut meritele. Un singur lucru n'a fost spus, sau a fost spus pe ocolite, anume că Alexandru Ioan I. Cuza a creiat Armata Română.

Cu tot respectul ce datorăm memoriei lui Carol I, cu toată recunoştinţa ce trebue să păstrăm primului nostru rege, îndrăznim s'o spunem, astăzi la o sută de ani dela Unire, că unităţile noastre care s'au bătut la Plevna, la Rahova şi la Smârdan, prin vrednicia cărora am dobândit independenţa, fuseseră înfiinţate şi organizate de Cuza-Vodă. El pregătise cadrele şi reuşise să dea Oştirii un suflu nou: dorinţa ei de a se bate, împotriva oricui, pentru neatârnare şi pentru unitatea naţională. Dealtfel această oştire nu putuse lua fiinţă, în noua ei alcătuire, decât *după ce fuseseră desfiinţate privilegiile* (Legea din 1860), reformă pe care Carol I, ca străin, n'ar fi putut s'o înfăptuiască, după cum n'ar fi putut să înfăptuiască nici împropietărirea ţăranilor clăcaşi (pontaşi), nici să secularizeze averile mânăstireşti şi nici să scoată Biserica de sub autoritatea patriarhului grec din Constantinopol şi să proclame autocefalia ei.

Când a fost ales Domnitor de reprezentanţii celor două ţări surori, Alexandru Ioan Cuza găsise de fapt o armată care luase fiinţă potrivit Regulamentului Organic, armată organizată după modelul rusesc, cu uniforme şi arme ruseşti, cu cea mai mare parte dintre ofiţeri instruiţi în Rusia, dispunând doar de câteva tunuri şi având drept misiune să asigure serviciul carantinelor, să facă paza interioară şi să servească, eventual, ca trupă auxiliară în campaniile Ruşilor. Cu unităţile dezarmate în bună parte la plecarea Ruşilor din Principate (1854), această armată însemna totuşi ceva: participase la câteva acţiuni militare, prin şcoala ei trecuseră mulţi dintre luptătorii unionişti, ea era păstrătoarea tradiţiilor noastre ostăşeşti, era o nădejde şi simbolul uniăţii noastre naţionale.

Cum luase fiinţă şi din ce elemente se compunea această armată?

In Muntenia

Grigore Ghica a pus temelia armatei româneşti organizând, la 1822, *Corpul de Panduri* care, la rândul lor fuseseră organizaţi de Tudor Vladimirescu din *haiducii* olteni ai căror căpitani se chemau Frunte Lată, Nespălatul, Vijelie, Micu, Fulga, Stângă, Herea, Haită, Bujor, Muşcu...

De fapt, Corpul pandurilor olteni exista încă din anul 1635 şi a avut caracter de trupă permanentă. Printre cei mai vestiţi căpitani de panduri, primii în oştirea noastră care au purtat numele de comandant de companie, a fost (Căpitan de panduri la 1760). Acesta din urmă a avut 2 fii, pe Barbu şi pe Ion, ambii căpitani de panduri. Barbu Solomon a participat la canpania din 1806 şi a căzut, luptând împotriva Turcilor. Ion, care comanda o companie din batalionul lui Drăgt Mehedinţeanu a fost grav rănit în lupta dela Bregova în Bulgaria (1808). Avea 17 ani atunci. La Braniştea Rhovei, în 1810, unde pierderile pandurilor au fost de pste 700 de oameni, Ion Solomon este iarăşi rănit. Infir în 1811, luptând alături de Tudor Vladimirescu la Ciuprceni-Dolj-Solomon este rănit a treaia oară. Incărcat donoruri, îmbrăcat cu caftan, înălţat la rangul de cîrc—rdar pe 5 judeţe, Solomon este trimis de Şuţu (1821) npotriva lui Tudor Vladimirescu care se afla la Tismia împreună cu cei 2 vestiţi căpitani: Vasile Crăpatul şiumitru Buştean. Solomon se înţelege însă cu Tudor şi luă alături de acesta împotriva asupritorilor greci. După mrtea lui Tudor, Solomon se refugiază în Austria. Revinn ţară abia în 1826, Grigore Ghica îi dă iarăşi comandieste mai multe căpitănii de panduri din Dolj şi din Goiar în 1828 Solomon are cocanda întregului corp ronesc, de 3.500 panduri, care luptă alături de Ruşi împova Turcilor. Comandanţi de batalioane în acest Corp denduri erau: Mihalache Ciupagea, Nicolae Verbiceanu, n Rioşanu, Tudor Mehedinţeanu, Ienache CacaleţeanComandantul Artileriei lui Tudor Vladimirescu la 1821 Stancu Grecescu. Pandurii participă la toate luptele cau loc în imprejurimile Calafatului şi la Şimian. La Bşti, Ruşii obţin victoria numai datorită intervenţiei bonului Ciupagea. In primăvara anului 1829, Solomoşte rănit—pentru a patra oară—în lupta dela Cireşiar nu părăseşte unitatea şi învinge pe Turci; îi atapoi din nou la Ciuperceni şi la schela Cladovei (8 emvrie 1829, îi zdrobeşte şi le ia şi steagul. Pentrotele sale de arme, Solomon a primit dela Ruşi t decoraţiile lor de război (Sf. Ana, Sf. Vladimir, Sf.uislas, etc.), sabie de aur, inel cu briliant (dela Ţargradul de Maior. Turcii, care ştiau să cinstească iteji chiar când le erau duşmani, i-au dat comsa ordinului "Nişam-Iftihar".

Am crezut necesar să sp toate acestea pentrucă Solomon, care a refuzat să intre în armata rusească, este de fapt primanizator al Oştirii noastre naţionale.

Intr'adevăr, in 1830, cău fiinţă cele trei regimente valahe îngăduite culamentul Organic, Solomon a primit însărcinal recruteze din foştii săi panduri cadrele necesare.irii au răspuns la apel, *dar i-au cerut să jure căentele acestea nu vor fi niciodată oaste rusească.* regiment a primit câte 300 de panduri, nucleul noastre moderne fiind astfel alcătuit numai din olteni. Două din cele trei regimente au fost dorganizate pe pământul Olteniei:

Regimentul I la Craiova,manda Colonelului Băleanu;

Regimentul II la Bucureşti, sub comanda Colonelului Constantin Ghica şi

Regimentul III la Coţofeni-Dolj, sub comanda Maiorului Ioan Solomon.

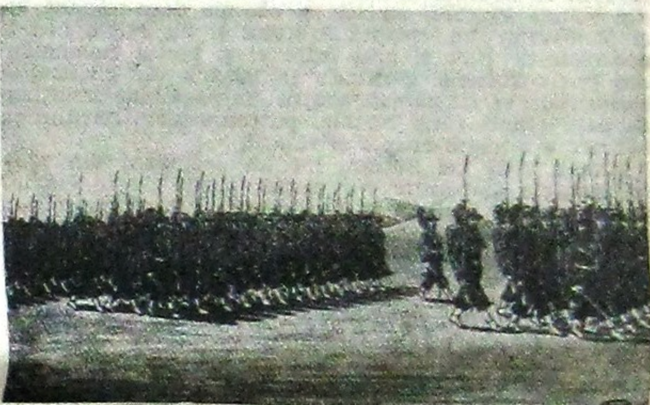
Timp de 22 de ani, Solomon, primul ofiţer care a îmbrăcat noua uniformă a armatei noastre permanente, avea să rămână comandantul acestui regiment cunoscut, până în zilele noastre, sub numele de Regimentul III "Dâmboviţa" Nrul 22. Reorganizat imediat după Unire, acesta a fost primul regiment muntean care a trecut în Moldova, din ordinul lui Cuza-Vodă. Nicolae Bălcescu, Hristache Tell, Cezar Boliac, Odobescu, Câmpineanu, Vasile Cârlova, Budişteanu, Poroineanu, Cătuneni, Fărcăşeni, Hereşti, Scărişoreni au fost ofiţeri sau cadeţi în acest regiment.

Este locul să amintim că celelalte două regimente au fost, până la robirea României prin înscăunarea regimului comunist:

Regimentul I "Mehedinţi" Nrul 17 şi

Regimentul II "Romanaţi" Nrul 19, unităţi care s'au distins în cele trei războaie şi care au avut, şi ele, înscrişi în controalele lor o sumă de tineri care au devenit fruntaşi ai "partidei naţionale": Goleşti, Brătieni, Fălcoieni, Marghilomani, Creţuleşti, Orăşeni, Pleşoieni, Racoviceni ş. a. m. d.

La început cele trei regimente au fost mixte, fiecare regiment dispunând de 2 escadroane de cavalerie. Cei dintâi comandanţi de escadroane au fost căpitanii Filipescu, Creţulescu, Enghel, Dumitru Brătăşanu, Teodor Brătianu şi Maiorul Fochianu. In 1837, escadroanele sunt întrunite într'un singur regiment sub comanda Colonelului Scarlat Creţulescu. In 1841, regimentul se desfiinţează şi mai mare peste călăreţi este Maiorul Ioan Gigârtu.

Batalionul de Vânători. (*Inalt Ordin de zi No.* 64 *din* 5.I., *No.* 77 *din Martie şi No.* 91 *din* 15 *Aprilie* 1861.)

In 1843, sub Gheorghe Bibescu, Infanteria numără aproape 5.000 de oameni. Tot sub Gheorghe Bibescu se construesc căzărmi, pichete de grănicieri şi tabere, se organizează Flotila de Dunăre (3 şalupe la 1845, cu 3 ofiţeri, 3 feldfebeli, 7 unterofiţiri de şalupă, 3 toboşari şi 104 soldaţi şalupari) şi se începe, la Craiova, organizarea unei secţii de artilerie, cu două tunuri găsite întâmplător, Şeful acestei secţii de artilerie este un infanterist: Locotenenul Alexandru Macedonschi. După ce Sultanul a dăruit lui Bibescu 4 tunuri (1846), Muntenia are înfine o baterie, acum la Bucureşti, dar comandată de un rus: Căpitanul Lentz. Cadrele acestei baterii sunt trimise în Rusia, la Aleschty pe Nipru, pentru instruire.

La 13 Iunie 1847, Bibescu înfiinţează "Şcoala ostăşească de Iuncări-, cu 16 cadeţi, în nouclădită cazarma "Sfântul Gheorghe" (Malmaison). Comandantul şcoalei este tot un rus: Polcovnicul Banov.

La 23 Aprilie 1848, toate escadroanele de cavalerie se întrunesc într'un singur regiment care ia numele de "Regimentul de Ulani", sub comanda lui Nicu Bibescu, înaintat Colonel în aceeaşi zi. Pe lângă lănci şi săbii, fiecare pluton de cavalerie este dotat cu 4 carabine (muschetoane) purtate de călăreţii din flancurile plutonului, călăreţi care iau numele de "Carabinieri". Aceasta este ultima transformare pe care Gheorghe Bibescu o mai poate îndeplini. Cu trei zile înainte, el semnase următoarea "Poroncă domnească Nr. 27": "Pe praporcicul din artilerie Ion Brătianu carele nu este în fiinţă, noi îl slobozim din slujbă".

(va urma)

BASARABIA MARTIRA

La o suta de ani dela Unirea Principatelor

de E. M. DOMITRIU

FIU al Moldovei, din Ţara de sus, adică din Basarabia, sufletul mi se strânge de durere când mă gândesc la suta de ani de soartă vitregă şi la asupririle neomenoase ale unui stăpânitor lacom şi duşmănos.

Din nenorocire suntem în al 15-lea an de când din nou cei 44.000 de klm. patraţi şi o populaţie de circa 3 milioane de suflete-la ora aceasta mai mult de jumătate au fost transplantaţi şi înlocuiţi cu mongoli din Kazakstan-îndură necazul greu şi cine ştie câţi vor mai supravieţui acestei groaznice despământeniri.

Din fericire sunt încă mulţi cărora li se frânge inima de durere dar pumnul revoltei legitime se sfarmă de zidul neputinţii, acum la aniversarea Centenarului Unirii Principatelor şi la 40 de ani dela Unirea tuturor Românilor sub un singur Steag, cel al aspiraţiilor milenare. Să unim cu această ocazie, cel puţin gândurile noastre pioase şi să le îndreptăm spre părinţii, fraţii şi copiii noştri abandonaţi în robie şi sărutămu-le fruntea obosită, mâinile tremurânde de foame şi genunchii însângeraţi de cazne.

Iar pentru cei ce nu cunosc încă problema Unirii Basarabiei, precum şi pentru cei ce-au uitat-o, să încercăm să le aducem aminte că Basarabia cu Moldovenii din stânga Prutului au aceiaşi obârşie daco-romană ca şi Moldovenii din dreapta Prutului şi nu există nici o deosebire de port şi grai între ei şi restul Românilor din Dacia Traiană. Sentinele la Răsărit ale civilizaţiei occidentale, ei îşi găseau adăpost în văgăunile munţilor Carpaţi, atunci când nu mai puteau rezista năvălirilor barbare din miază-noapte şi răsărit.

Mircea Vodă cel Bătrân, într'un document din 1387 se numeşte stăpânitor nu numai peste Ungro-Vlahia, peste Amlaş şi Făgăraş şi peste Banatul Severinului, dar şi Domn al părţilor tătărăşti şi al amândoror malurilor Dunării, până la Marea cea Mare.

Această stăpânire a lui Mircea şi a urmaşilor săi din familia Basarabilor asupra Ţării dela Nordul gurilor Dunării a fost atât de puternică şi solidă încât Turcii, Polonezii şi alţi străini şi chiar Moldovenii numeau acest teritoriu BASARABIA, după numele Domnilor din familia Basarabilor.

Statul moldovean, care s'a format în urma Statului valah din Muntenia, cuprinzând şi Bucovina şi Moldova de miază-noapte, se întinse repede în jos pe văile Prutului şi Nistrului, Moldovenii pornind războiu împotriva Basarabilor din Muntenia şi punând stăpânire pe cetăţile comerciale Cetatea Albă (Asprocastros, Akkerman) şi Chilia (Gura Lupului). Astfel, în anul 1408 documentele ne arată stăpânitor al acestei Basarabii pe Alexandru cel Bun şi de aici înainte, Ţara a trecut când în mâinile Muntenilor când în ale Moldovenilor.

Din 1484 când Ştefan cel Mare, în luptă cu Turcii, pierde cele două cetăţi, Basarabia a fost sub ocupaţie turcească până în anul 1806. Supuşenia Basarabiei se manifesta prin plata unui haraciu anual, însă puterea şi neatârnarea Domnilor moldoveni erau asigurate, fapt semnalat şi de Mihail Eminescu când în ziarul "Timpul" se ocupa de drepturile Moldovenilor, aşa cum decurgeau ele din tratatul lui Petru Rareş cu Turcii în 1529.

Dar, încă din acea vreme, Ruşilor le plăcea să pozeze în eliberatori, căci apropiindu-se de hotarele Moldovei, Ţarul Petru semnează cu Domnitorul Dimitrie Cantemir, o învoială, la 13 Aprilie 1717, căci iată ce spun cronicarii, Ion Niculce, Chronica, 1744; I. G. Pelivan, "La Bessarabie sous le regime russe": "Art. 1. Moldova va dobândi vechile ei fruntarii dela Nistru, între care şi Budgeacul. Toate cetăţile fortificate îi vor rămâne ei. Deocamdată, până ce principatul va fi organizat, localităţile întărite vor fi ocupate de garnizoanele împărăteşti, dar după restatornicirea ţării de către trupele moldoveneşti".

Intr'alt pasagiu Dimitrie Cantemir, în Istoria imperiului otoman, IV, pag. 473 spune că: "Moldova să fie restatornicită pe viitor în vechile ei frontiere".

In 1771 Moldovenii într'adevăr recuceresc întreaga Basarabie unde începe apoi să înflorească din nou viaţa românească.

In cartea "Peuples et nations de Balkans" la pag. 104, Jacques Ancel scrie: "In timpul cuceririlor otomane, sultanul nu cunoştea decât o singură naţiune creştină în "Rumelia", ţara Romanilor, adică în toată peninsula balcanică.

In secolul al XIX-lea fiecare naţiune şi-a reclamat independenţa atât faţă de şefii spirituali din Fanar cât şi faţă de atotputernicia pământeană a sultanilor din Stambul.

Grecii ai căror şefi pretindeau reînvierea imperiului bizantin, au rămas credincioşi patriarhului din Fanar, în timp ce Românii au obţinut autonomia eclesiastică, pe care de bine de rău au păstrat-o până în 1945".

Dela 1806 şi până la 1812 Ţările româneşti au fost complet jefuite şi ruinate de războiul ruso-turc, ce trebuia să deschidă drum spre Constantinopol, potrivit testamentului politic al lui Petru cel Mare şi la 16 Mai 1812 Ruşii anexează Basarabia, faptă urâtă şi imorală ce dădea dovadă de apucături josnice de care avea să se ruşineze însuşi ţarul (liberator) Alexandru I, fiindcă sub pretextul că desrobeşte pe creştini de sub jug păgân, a minţit Apusul şi lumea creştină, călcând peste trupul unor ţări libere pentru a-şi satisface pofta de dominaţie.

Din cauza rechiziţiilor şi mai ales a prădăciunilor armatelor ruseşti de ocupaţie, când boierii au făcut plângere că li se ia totul, generalul Kutusov a răspuns: "VA LAS NUMAI CA SA PLANGEŢI".

Astăzi, ca şi atunci, vedem cât de darnici sunt "liberatorii" poporului român, fiindcă s'au gândit să ne lase totuşi ceva: ochii ca să plângem. Un lucru e cert şi aceasta o ştiu şi ei: chiar dacă ne-ar lua şi ochii, dacă ne-ar ucide corpul, simţimintele şi sufletul nu ni-l vor putea lua niciodată.

Desnaţionalizarea şi rusificarea elementului românesc au căutat s'o facă în timpul stăpânirii asupra Basarabiei de mai bine de un veac, pe toate căile, dar mai ales prin administraţie, prin şcoală, prin Biserică, prin armată şi prin colonizări.

Propaganda criminală, favorizată de guvernul rusesc, făcută printre ţărani, făgăduindu-le terenuri imense şi ajutoare materiale au înşelat chiar şi pe cei mai neîncrezători, dintre care mulţi au plătit acum buna credinţă înşelată, murind în vagoanele de vite, pe drumul Kazacstanului sau pe cel al Siberiei, până în Kamciatca.

Dacă ţinem seama de caracterul specific al Românilor din Basarabia, constatăm că toate sistemele de rusifi-

Actul Unirii votat de Sfat Ţării la 27 Martie 1918.

care ce li s'au aplicat au dagreş, obţinându-se în foarte multe cazuri rezultatul ntrar: Ruşii ce trăiau în mijlocul Românilor se româzau chiar dela a doua generaţie, de unde şi zicala Tata rus, mama rusoaică, dar Ivan e moldovan.

In Martie 1917 o telegramoficială din Petrograd spune: "Basarabia nu mai e sub imperiu şi deacum înainte toţi se pot bucura dbertate".

In Noembrie acelaş an, atul Ţării" a fost salutat chiar de reprezentantul sovilor, Caciban. ("Déclarations faites par la délégation roaine à la conférence russo-roumaine de Vienne", pP. Cazacu, pag. 250.)

După răsturnarea guverlui Kerenski, în Ucraina, bolşevicii punând mâna peânele guvernului, şi-au întins activitatea şi asupra sarabiei. Armata naţională şi cohortele moldoveneşti destramă prin înrâuririle bolşevice şi ordinea este iclitată, deaceia guvernul român dela Iaşi, în urma ei invitaţii la 18 Ianuarie 1918, trimite trupe peste t pentru a restabili ordinea şi regula, acolo unde sânea anarhia.

La 24 Ianuarie 1918, ami în treacăt, Basarabia s'a declarat REPUBLICA MOLVENEASCA INDEPENDENTA şi fiindcă îi lipseau postăţile de asigurare a vieţii unui Stat, la 27 Martie 191 liceul Unirea, Sfatul Ţării ia următoarea hotărîre

"Republica moldoveneascBasarabia) în hotarele ei dintre Prut Nistru, Dunărerea Neagră şi vechile graniţe cu Austria, ruptă de Rusia acum mai bine de o sută de ani din trupulhei Moldove, în puterea dreptului istoric şi a drep de Neam, pe baza principiului că noroadele singuă-şi hotărască soarta lor, de azi înainte şi pentrudeauna, se UNEŞTE CU MAMA SA ROMANIA".

După tratatul de pace cu Germania, încheiat la 28 Iunie 1919, noi reproducem o parte din tratatul încheiat la Paris şi ratificat la 28 Octombrie 1920, de către principalele puteri aliate, Franţa, Anglia, Italia, Japonia şi România: Art. 9. *Inaltele parţi contractante vor invita Rusia să adere la Tratatul de faţă, de îndată ce va exista un guvern rus recunoscut de ele. Ele îşi rezervă dreptul de a supune arbitrajului Consiliului Societăţii Naţiunilor toate chestiunile care ar putea fi ridicate de guvernul rus cu privire la detaliile acestui Tratat, dar suveranitatea României asupra teritoriilor pe care le cuprinde nu va putea fi pusă în discuţie.*

Având în vedere că poporul român n'a cunoscut niciodată păcatul încălcării, noi credem că *dreptatea istorică nu se prescrie*, şi, "este curios de a vedea azi pe bolşevici revendicând imperialismul Caterinei a II-a", spunea Poincaré, primul ministru al Franţei. Şi el adaogă: Am toată încrederea că Franţa va da României o dovadă de prietenie pe care ea o aşteaptă cu nerăbdare, fiindcă dreptul ei istoric asupra Basarabiei este incontestabil".

Şi dacă la 22 Iunie 1941 soldatul român, cu puşca în mână, s'a ridicat împotriva barbariei comuniste, el nu a făcut-o pentru a se găsi în războiu cu Anglia, America şi, în special, cu Franţa, nici pentru a muri pentru alţii sau din gust de aventură, ci a făcut-o pentruca să respecte jurământul întregului guvern, parlament, reprezentanţii culturii şi ai instituţiilor româneşti, jurământ ce l-au depus la Chisinău la 9 Aprilie 1924: UNIREA BASARABIEI CU PATRIA MAMA NU POATE FI ŞTIRBITA DE NICI O FORŢA DIN LUME. ROMANIA PRIN CONDUCATORII EI DE AZI ŞI DE TOTDEAUNA, ESTE HOTARITA SA APERE BASARABIA ROMANESASCA, PE ORICE CALE ŞI PRIN ORICE MIJLOACE.

Primul ministru Ion I. C. Brătianu spunea: "... opera înfăptuită nu e numai a noastră, ea e rodul sforţărilor de veacuri ale unui Neam întreg, care a suferit, a luptat şi a trăit, e recompensa jertfelor uriaşe".

Alexandru Vaida Voevod, lăsând la o parte asperităţile opoziţiei, spunea între altele: "... hotarul României întregite trebuie să rămână acelaş pentru vecie şi pururi".

Cu ocazia Conferinţei dela Viena, profesorul Nicolae Iorga remarca: "am demascat imperialismul roşu a celor cari înainte de aceasta practicau imperialismul alb. Am avut prilejul să vedem cine în lumea aceasta largă ne este prieten adevărat şi cine este mai puţin adevărat. Fiindcă în momentele acestea hotărîtoare Franţa s'a pronunţat în folosul drepturilor noastre milenare".

In faţa acestor documente şi în faţa conştiinţei universale, drepturile noastre istorice asupra Basarabiei sunt incontestabile.

In vremurile cele mai grele, strămoşii noştri n'au desnădăjduit, Credinţa nestrămutată în Dumnezeul părinţilor noştri care s'a milostivit de Neamul nostru şi a ridicat din mijlocul lui oameni mari cari să-l ducă la biruinţă, a fost totdeauna mângâiere şi sprijin. Graţia divină a făcut ca în 1859 să-l avem pe Cuza Vodă care a înfăptuit Unirea Principatelor, mai târziu am căpătat independenţa iar după primul războiu mondial am trăit marea bucurie de a vedea pe toţi Românii sub acelaş sceptru.

Ar fi nedrept să nu amintim de rolul ce l-a avut Mişcarea Legionară între cele două războaie mondiale şi să nu pomenim cum, sub înfăţişare de cruciaţi, cari în numele credinţei strămoşeşti au mângâiat nenorocirile ţărănimii basarabene exploată de agenţii oficinei roşii, au dat semnalul de alarmă. Apelurile făcute la acea vreme de Corneliu Codreanu, nu numai că nu au fost încurajate ci, din nefericire, au fost sabotate.

Nu voim să contestăm valoarea politică a oamenilor de Stat de atunci, dar ochii dela 1890 nu mai vedeau la fel cu cei din 1930... *"sunt chemări, sunt îndemnuri, sunt porunci, pe care numai tineretul le aude şi le înţelege, pentrucă numai lui li se adresează. Fiecare generaţie cu misiunea ei în lume"*.

Dacă opera de românizare şi redeşteptare a lui Corneliu Zelea Codreanu ar fi fost ascultată şi urmată de guvernanţii de atunci, desigur că în anul 1940, când armata română, umilită şi neputincioasă se retrăgea din Basarabia, aceiaşi agenţi ai oficinei roşii n'ar fi îndrăznit să desonoreze soldatul român, aruncându-i apă clocotită şi scuipându-l în faţă.

După cum vedem, Mişcarea Legionară a avut dreptate şi greşelile în istorie se plătesc scump.

Dacă cei ce au contribuit, mai mult sau mai puţin, la această catastrofă, au datoria astăzi să-şi repare greşelile, pentru noi ceilalţi este destul să urmăm—aşa cum am făcut-o totdeauna—şi să ne menţinem pe drumul marcat de toţi vitejii şi Martirii Neamului românesc, începând cu Decebal, Mihai Viteazul, Ştefan cel Mare, Horia, Cloşca şi Crişan, Tudor Vladimirescu, Avram Iancu, etc., etc., şi să nu uităm pe contimporanii Corneliu Zelea Codreanu, Ion Moţa şi alţii, ce încă din 1919 n'au încetat să demaşte şi să combată pericolul comunist şi expansiunea lui imperialistă.

"... *O Românie nouă nu poate ieşi decât din luptă*", spunea Corneliu Zelea Codreanu... "*Mă adresez ţie soldat ce ai sângerat la Mărăşeşti şi'n toate văile bătute de grindina de oţel. Inalţă-te! Istoria te cheamă din nou! Aşa cum eşti! Cu mâna ruptă. Cu piciorul frânt. Cu pieptul ciuruit. Lăsaţi-i pe neputincioşi şi imbecili să tremure. In clipa când duşmanii ne copleşesc şi politicianii ne vând, Români strigaţi cu înfrigurare ca pe potecile munţilor în ceasuri de furtună!* PATRIA! PATRIA! PATRIA!".

NOTE PE MARGINEA CARTILOR

Horia Sima: La crisis del mundo libre

"De asemenea, toţi proorocii, de la Samuel şi ceilalţi care au vestit neamurilor, zilele acestea le-au vestit". (Faptele, 3-24).

Intrebarea fundamentală a c ă r ţ i i lui Horia Sima nu priveşte mersul Istoriei, şi nici conjunctura actuală a politicei mondiale (conjunctură în care neamul românesc este angajat pe viaţă şi pe moarte) ci însăşi concluzia finală, concluzia transcendentală a Istoriei. In perspectiva doctrinei creştine, concluzia finală a Istoriei rămâne, până la *clipa cea din urma*, o problema deschisă: Istoria, proiectată în adevărul său absolut, adică în Christos, urmează *legea salvarii sau a ratării definitive*, pe care o găsim, vie, în datul divin al fiecărei existenţe.

Cartea lui Horia Sima demonstrează deci, în ultimă analiză, că fundamentul Istoriei este libertatea, pentrucă Horia Sima condiţionează salvarea finala a Istoriei de o alegere lucidă şi eroică a omenirii, ajunsă, astăzi, în intregimea sa, în pragul deciziei finale.

Intr'adevar, vrednicia oamenilor îi aparţine de a decide dacă Istoria se va conclude intr'un sens catastrofic sau dacă, până la urmă şi în termenii unei contra-revoluţii total înfăptuite, de ordin atât spiritual cat şi politic, generaţiei noastre îi va fi dat să cunoască "vârsta de aur" regăsită a inceputurilor dumnezeieşti, din care Istoria occidentală a lumii s'a desfăcut sub domnia întunericului şi a uitării (Kali-Yuga).

Pentrucă adeverirea cea mai limpede şi mai certă a iminenţii sfârşitului este, de fiecare dată, intoarcerea apocaliptică spre locurile cele dintâi ale vieţii, sau, cu un concept mai hermetic, "marea regăsire".

Căci noi cunoaştem, astăzi, din trăirea cutremurătoare a unei experienţe de sfârşit de lume, "cuvântul lăuntric", secretul cel din urmă al Apocalipsei Sfântului Ioan, secret care este şi definiţia existenţială absolută a lui Christos: *eu sunt Alfa şi Omega, Inceputul şi Sfârşitul.*

Dar, în devenirea sa istorică, fiinţa lui Christos este ca altceva—nativitate, moarte şi Inviere—decât însăşi legea ocultă *datul existenţial ultim* al Istoriei lumii?

In acest înţeles creştin al Istoriei, Istoria devine dialectică, în măsura în care, conştiinţa de sine însăşi, Istoria occidentală a lumii reprezintă înaintarea luminei fiinţei şi retragerea întunericului, biruinţa aurorală a fiinţei asupra primejdiei şi dictatelor nefiinţei. Căci evidenţele absolutului *ard şi consumă* ("inardescimus et imus", scrie Sf. Augustin) lucrările imediate ale vieţii noastre şi semnele vremii anunţă —celor ce ştiu să asculte chemarea tragică a înălţimilor—că vine momentul, pe care nici nu-l mai aşteptăm să vie, momentul *răscumpărării*.

Nu trebue, aşadar, să ne dăm îndărăt de la a mărturisi că raţiunea de a fi a cărţii lui Horia Sima se situează, dincolo de textul său analizabil în termenii conjuncturii politice actuale, într'o zonă de probleme şi de forţe în acţiune a căror convergenţă ne arată unde se găseşte astăzi, în Istorie, sediul adevărului şi destinul celor chemaţi ca să-l slujească.

Cartea aceasta a lui Horia Sima este o carte de sfârşit de lume, pentrucă *experienţa fundamentala*, mărturia de viaţă pe care o conţine, stabileşte, şi cu câtă claritate, că prăbuşirea finală a unei lumi de crimă şi trădare a fiinţei nu mai poate să întârzăie, dat fiind că toate liniile de forţă ale conjuncturei istorico-politice a lumii, duc, ineluctabil, spre acel *moment de criză absolută* a Istoriei ca atare, moment aşteptat de toţi vizionarii revoluţiei veacului XX.

Dialectica interioară a viziunii legionare mărturiseşte, fără încetare, tensiunea extremă, apocaliptică, dintre *conceptul de criză integrală a Istoriei* şi *certitudinea iraţională*, mistică, a unei realizări de ordin transcendent a crizei care ne-a sfărmat viaţa şi ne-a relegat în subteranele fără de timp ale neputinţei istorice.

Obsesiunea crizei înţeleasă nu ca o catastrofă de ordin politic, ci ca o proiecţiune istorică a unui moment de prăbuşire totală a puterilor de viaţă ale lumii apare încă din primul text semnat de Horia Sima după 1945, în "Omul Nou", în ale cărui concluzii se poate citi:

"Ceeace caracterizează însă criza actuală, este forţa compactă cu care se manifestă şi cadrul universal în care s'a amplificat. Nu mai e un popor, o pătură socială, o instituţie care suferă, ci întreaga umanitate cu toate activităţile şi toate naţiunile pe care le cuprinde. Nu faptul crizei alarmează, ci intensitatea şi proporţiile ei. Nu e un anumit rău care ne chinue, ci o avalanşă a răului. Nu s'a produs o catastrofă, ci o descarcare de catastrofe. Nu auzim un geamăt izolat, ci o mare de gemete. N'a izbucnit un strigăt de ură, ci un uragan de mânii oarbe. Aceste simptome grave nu pot fi atribuite unui fenomen trecător, ci indică o criză de structură, cu efecte decisive pentru soarta întregii umanităţi. E o scadenţă, şi nu mai e o etapă."

"Omenirea se apropie cu paşi repezi de punctul culminant al experienţei sale luciferice, care a început în Europa acum câteva secole şi s'a întins astăzi pe toată suprafaţa globului. In peripeţiile ce le străbate nu se pune la încercare numai forţa ei actuală, ci se repetă într'o svâcnire ultimă de orgoliu şi durere, toate momentele de înălţare şi declin ce le-a trăit în existenţa ei multimilenară. Dacă acest proces de disoluţie sufletească nu va fi întrerupt printr'un gest colectiv de mare eroism şi desinteresare, printr'un fapt istoric de epopee, nimic nu mai stă în calea omului luciferic să vehiculeze destinul omenirii pe linia amăgitoare a puterii lui nemărginite. Mânat de permanenta trepidaţie a poftelor şi instinctelor, de nesaţietate, care nu-i mai dă linişte, de voinţa concentrată numai în direcţia intereselor viciate, el va stinge, în cele din urmă şi cele mai ascunse vestigii de spiritualitate. In această clipă de opacitate desăvârşită a conştiinţelor, omenirea va atinge un grad de înrăire atât de mare, încât întreaga ei existenţă se va transforma într'o vale a plângerii, într'un infern al durerii, al morţii, al cruzimilor şi laşităţii. Nici o adiere de speranţe nu mai va bate din acel ceas. Binele uitat în cine ştie ce unghier sufletesc va fi prea neînsemnat ca să mai întreptăţească existenţa întregului."

In continuare, în aceiaşi lucrare "Omul Nou", ni se înfăţişează situaţia reală a momentului final al tragediei umane: "Cauza lui Dumnezeu, [illegible] sa de bărbăţie a omului, va cunoaşte un triumf fulgerator prin apariţia oştilor cereşti pe câmpul de bătaie. Ele vor sfărma domnia Anti-Christului şi vor alunga în haosul de unde s'au deslănţuit puterile cutropitoare ale răului".

Noi credem a fi în măsură să putem afirma că u n i t a t e a lăuntrică, limpezimea adâncă a perspectivei în care se împlinesc gândirea şi acţiunea politică a Mişcarii depun mărturie pentru autenticitatea spirituală şi istorica a experienţei noastre de viaţă. Pentru o Mişcare supusă unui regim interior de unitate totală, *autenticitatea istorică* a experienţei de viaţă care o defineşte constitue semnul cel mai strălucitor al vocaţiei sale dumnezeeşti, *proba vie* a faptului predestinării sale spirituale şi istorice înlăuntrul planului dumnezeiesc al înaintării lumii spre împlinirea finală, spre Inviere.

Omul Naţional-socialist, experienţa tragică a hitlerismului s'a definit, sub regimul unei *autenticitaţi existenţiale absolute*, ca o *fiinţă spre moarte;* omul nou al Mişcării Legionare, este martorul fiinţării spre Inviere. Dialectica ocultă a revoluţiei europene face ca necesitatea morţii, "apăsarea mormântului" s p u n e a Căpitanul, să fie condiţia absolută a biruinţei lui Christos şi a noastră, şi astfel învierea în Christos a neamurilor legei celei noui este condiţionată, spiritual, existenţial, istoric, de moartea lor, de prăbuşirea în noaptea cea totală.

Destinul Mişcării Legionare, partea sa nemuritoare, nu putea să-şi afle împlinirea istorică decât în zilele acestea din urmă ale Istoriei, pentrucă noi suntem cei chemaţi ca să anunţăm şi să organizăm bătălia finală a forţelor care în Istorie se înfruntă astăzi sub armele lui Christos, şi ale negaţiunii fără nume şi fără patrie de sânge şi de pământ.

Prin jertfa Căpitanului şi a martirilor săi de sânge, Mişcarea Legionară a intrat sub moarte şi vieţile noastre s'au stins, dar unitatea lăuntrica, *identitatea existenţială absolută* a Mişcării face ca noi, cei vii de astăzi, ca niste înviaţi din morţi, să trăim în moarte prin Căpitan, şi cei morţi dintre noi se întorc la viaţă şi regăsesc puterile luminei tot mai mult cu fiecare pas înainte, noi cei vii încă, îl facem spre împlinirea destinului Mişcării, spre Inviere.

De abia astăzi, în pragul cel din urmă al Istoriei, ne va fi dat să putem a ne împlini intr'un sens major, pentrucă Istoria însăşi, la ora actuală, intră sub comandamentul viziunii michaelice care a condus devenirea Mişcării Legionare din ziua înfiinţării sale, din Iunie 1927.

Momentul actual al Istoriei corespunde, într'un mod din ce în ce mai puţin ocult, cu cel mai adânc secret de viaţă al Mişcării şi fiinţa noastră, în proiecţia sa istorică, se identifică astăzi, cu momentul celei mai avansate autenticitaţi a Istoriei. La avant-garda politică, istorică, existenţială, spirituală a conştiinţei occidentale a Istoriei, doctrina apocaliptică, aşa cum noi o înţelegem garantează poziţia Mişcării în raport cu preliminariile accelerate ale crizei finale a lumii şi stabileşte ineluctabilitatea *momentului* în care Mişcarea va avea să se definească, în centrul însăşi al acestei crize, ca forţă de destin al celei mai necondiţionate concentraţiuni de luciditate şi de voinţa, centru charismatic ale vieţei celei noui (vita novissima) din care vor avea să se împărtăşească cei chemaţi ca să fie martorii învierii.

"Când vor tăcea proorocii, pietrele din pustiu au să strige", spune Sfânta Scriptură.

Criza actuală a lumii, ca o biruinţă supremă a celor cari uneltesc desfiinţarea omului prin crima perpetuă contra Fiului Omului, criza actuală a lumii ucide, fără iertare, tot ce a mai rămas omenesc în masele supuse dictaturii oculte a trădării elitelor şi orgiei anti-christice a grupărilor obscure, cărora elitele s'au supus ca să simtă, conform vocaţiei lor de slugă, mâna de fier a stăpanului, şi batjocura delicioasă a slugărniciei.

Trădătorii, vânduţii, slugile şi cretinii domnesc în pace şi onor peste o lume al cărui fundament de minciună şi de crimă stă suspendat peste prăpăstiile unui sfârşit de spaimă şi de delir, de vaer şi de neînchipuită durere.

Responsabilii [illegible] ai destinului civilizaţiei occidentale şi ai aşa zisei lumi libere, executând dispoziţiile unei strategii implacabile în desfăşurarea sa urmăreşte dominaţia lumii, îşi justifică locurile ce deţin de la nevăzuţii lor stăpâni, desinformand, degradand, minţând, prostituind adevărul ce nu trebuieşte cunoscut de noi, sclavi ai propriei noastre confuziuni mintale.

Prima parte a cărţii lui Horia Sima despre care vorbim aici, este intitulată "1945-1958. Trece años de capitulaciones", şi, în 11 capitole scurte şi clare, analizează condiţiile obiective ale dezastrului politic şi ideologic al Occidentului; capitolul 11, este intitulat "Guvernământul mondial".

Cea de a doua parte a cărţii, privind "La Hora de la decisión", stabileşte s e n s u l transcendent al conjuncturii actuale, şi conclude iluminând datele obiective, politice, ale acestei conjuncturi, prin definiţia situaţiei apocaliptice în care omenirea se găseşte angajată, astăzi, fără întoarcere şi din ce în ce mai evident. Capitolul ultim, al 27-lea, este intitulat "Pacea Antichristului".

Ceea ce în "Omul Nou" era viziune, luare de poziţie spirituală, în "La crisis del mundo libre" devine analiză politică, ideologie şi doctrină de luptă. Acţiunea revoluţionară nu este niciodată altceva decât convertirea unei viziuni spirituale în termeni de analiză politică a unei situaţiuni date, situaţiune care devine astfel, cu un concept marxist-leninist, *imediat revoluţionară*.

Definind criza lumii libere aşa cum o defineşte, Horia Sima reduce această criză la o problemă de acţiune revoluţionară directă, şi angajează Mişcarea Legionară în direcţiunea unei lupte spirituale al cărui sfârşit se prevede; pentrucă salvarea noastră va hotărî nimicirea duşmanilor Celui pe care-L iubim şi care ne iubeşte, Christos învingătorul morţii.

"Vom despica cu grele târnăcoape
Pe cei ce-au vrut mormântul să ni-l sape", au învăţat să cânte legionarii.

O dare de seamă a conţinutului unei cărţi poate fi considerată ca un fapt curent, adăogat cotidianului nesemnificativ.

Sunt unele cărţi însă care provoacă izbucniri adânci de pasiune cari definesc şi legitimează o viziune, sensul unei civilizaţii, secretul unei mişcări de viaţă a neamurilor sau a Istoriei însăşi. In raport cu o asemenea carte, rolul cronicarului este acela de *agent provocator*: în această scurtă dare de seamă asupra ultimei cărţi a lui Horia Sima, cea mai mare parte din afirmaţiunile făcute de noi nu corespund în mod direct textului, ci proiectează ultimele complicaţiuni ale acestuia, partea care, fără a fi ascunsă, nu este spusă, etc.

In "La crisis del mundo libre" Horia Sima stabileşte necesitatea obiectivă a unei *atitudini ofensive* a Occidentului, dacă acesta mai vrea încă să-şi supravieţuiască. *O atitudine ofensivă* a Occidentului faţă cu propriul său destin, şi considerand antagonismele interne care-l definesc pe planul istoric şi politic al conjucturei actuale, implică însă o *metafizica ofensivă a Occidentului.*

Ori conştiinţa occidentală nu a putut prevedea decât o singură metafizică ofensivă, creştinismul.

Un nou chip al creştinismului se arată, aşa dar, astăzi, în istorie, *creştinismul de sfârşit de lume*, pe care l-au trăit sacrificaţii Mişcării Legionare.

Doctrina creştină asupra Istoriei şi sfârşitului recunoaşte, în cei trei Arhangheli, Gabriel, Michail şi Rafael, cele trei proiecte divine ale Istoriei *arhetipurile vii* care luminează sfârşitul Istoriei dându-i un înţeles dialectic, o devenire interioară în care neamul omenesc îşi măsoara vrednicia şi destinul.

In termenii proiectului michaelic al Istoriei, care se găseşte studiat şi definit de către Horia Sima, atât în "Omul Nou" cât şi în "La crisis del mundo libre", oştirile michaelice ale cerului sunt chemate să restabilească ordinea degradată a firii lumii, şi *nimicirea acestei lumi de alienaţiune este condiţia curăţeniei sale cele noui*, obţinute prin foc şi pară de către răzbunătorii lui Dumnezeu trădat de indolenţa şi de nimicnicia abjectă a oamenilor nevrednici de sacrificiul Fiului.

Proiectul gabrielic al sfârşitului Istoriei a prevăzut deschiderea inimilor oamenilor sub presiunea unei neţărmurite lumini a dragostei, care ar deslega puterile binelui în Istorie, şi ar stinge, dinlăuntrul vieţii neamului omenesc, dominaţia întunericului şi atotputernicia agenţilor conspiraţiei infernale ce s'au împreunat contra lui Christos şi a credinţei noastre în El.

Conspiraţia mondială a forţelor oculte, care a apucat să putrezească, să disloace şi, în ultimă instanţă, să distrugă forţele vii ale creştinismului, angajate din ce în ce mai iremediabil în vârtejul catastrofei istorice a unei civilizaţii abdicând de la veghea existenţială a propriului său destin, conspiraţia mondială a forţelor oculte ajunge, astăzi, în preziua împlinirii planului său de dominaţiune mondială.

Domnia incondiţională a forţelor negative ale Istoriei înseamnă, astăzi, că lumina Dumnezeirii nu mai arde în inimele oamenilor, şi că proiectul gabrielic al sfârşitului Istoriei se găseşte lovit, pentru totdeauna, de verdictul înfăptuit al propriei noastre neputinţe.

Focul răzbunării cerului trebueşte deci să ardă peste lume, şi proectul michaelic al distrugerii purificatoare să se înfăptuiască peste ruinele şi peste cadavrele celei mai drepte răsplătiri a inconştienţei, laşităţii şi trădării omeneşti.

Dar anumite raţiuni de taină ale planului divin, despre care numai Sfântul Pavel a ştiut a vorbi, au împiedicat din început şi vor împiedica până la urmă ca prăpădul stihial prevăzut de proiectul michaelic al sfârşitului să aibe loc.

Acţiunea acestor forţe de taină, pe care Sfântul Pavel, în cea de a II scrisoare către Thessalonicieni le numeşte *forţele de retenţiune* (Kataexon) corespund proiectului rafaelic de sfârşit al Istoriei, proiect de sinteză între lumina orbitoare a speranţei gabrielice, şi fulgerătura cumplită a prăbuşirii michaelice peste stupoarea bestială a omenirii dată pierzaniei.

Depăşind antagonismul dintre lumină şi catastrofă, proiectul rafaelic prevede, faţă cu inelectabilitatea dominaţiei mondiale a conspiraţiei forţelor întunericului şi ale morţii, apariţia unei contraconspiraţii reprezentând voinţa de viaţă şi de lumină, apariţia unei elite contrarevoluţionare întrunind în sine luciditatea şi misticismul unei generaţii de sfârşit al lumii, seninul sfinţeniei ajunse şi neliştea tragică a purtătorilor de duh în Istorie.

Comandamentul ceasului de faţă are deci mărturia de sacrificii a unei genera-

Urmează pagina 16.

Dumitru Nimigeanu: Insemnarile unui taran deportat din Bucovina

PENTRU cine a citit pe Kravcenko, cărţile ce au publicat Românii exilaţi asupra evenimentelor din România, au constituit o decepţie. Exilatul român care citea aceste cărţi se întreba îngrijorat ce efect puteau ele produce asupra lectorului occidental. Şi realitatea este că acest efect se situa pe undeva pe lângă cifra zero. Cauza? E mai bine de pus la plural căci sunt cel puţin două cauze. Una este lipsa de interes şi egoismul omului rămas liber şi al doilea că "Am ales libertatea" a lui Kravcenko epuizase aproape tot subiectul. Intr'adevăr, după teribila scenă descrisă de numitul Rus, scena în care ţăranii fierbeau balegă pentru a putea mânca cele câteva boabe de porumb ce se găseau în excrementele patrupedelor, ce altceva mai sguduitor ar fi putut găsi un scriitor, pentru a sgâlţâi insensibilitatea blazatului lector occidental?

Este bine de precizat că Românii care au scris până acum despre situaţia din România nu au trăit *marea experienţă*. Ei au plecat din România înainte de punerea în practică a tuturor metodelor comuniste, au părăsit Ţara când Marea Tragedie era la început.

Am scris şi am susţinut că cea mai bună carte de acest gen apărută a fost aceia a regretatului şi recent decedatului Raul Rubsel. Cei ce au scris până la el lăsau în urma lecturii o nuanţă de neîncredere, dacă nu de suspiciune. Intr'adevăr, ce încredere se putea acorda scrisului dlui Camil Ring când în cartea sa găsim pagini în care sunt relatate vizitele la ambasada rusească iar în a dlui D. D. R. B. P. Şerbănescu, vizitele sale, în calitate de avocat, la deţinuţii politici?

Prima carte care, după mine, putea—în parte—sgâlţâi dolcele farniente al lectorului occidental, a fost aceia a lui Raul Rubsel. Dar nici Raul Rubsel nu trăise marea experienţă. Intre fierberea băligarului din cartea lui Kravcenko şi necazurile lui Raul Rubsel, este o distanţă astronomică.

Am aşteptat totdeauna apariţia unui Kravcenko românesc. Să ne închipuim că ar reuşi să scape şi să ajungă în exil Radu Gyr, un om care, bătrân, aproape orb, suferă torturile închisorilor comuniste de 14 ani; să ne închipuim că ar scăpa şi ar ajunge în exil generalul Petrovicescu, întemniţat de 18 ani; să ne închipuim că ar scăpa şi ar ajunge la Paris căpitanul poet Fonea, *prizonier* în Siberia de 16 ani (căruia nu i se dă drumul pentrucă refuză să renunţe o iotă dela convingerile sale anticomuniste); să ne închipuim că ar fi încă în viaţă şi ar ajunge în exil Nichifor Crainic sau Ionel Teodoreanu, adică oameni care au trăit în miezul tragediei şi nu la marginile ei, ei da, în acest caz, exilul românesc ar putea avea corespondentul lui "J'ai choisi la liberté".

Acestea erau gândurile mele până acum o săptămână când, la intervenţia autorului, dl Dumitru Nimigeanu, am primit din partea Fundaţiilor regale cartea "Insemnările unui ţăran deportat din Bucovina".

Cartea aceasta, pentru care felicităm fără reticenţe Fundaţiile regale, cuprinde toate calităţile şi defectele unei cărţi scrise de un om nedeprins cu înşiratul rândurilor pe hârtie. Autorul, Dl Dumitru Nimigeanu, este un ţăran autentic şi nu fabricat. N'a mai scris şi nici nu i-ar fi trecut prin gând că va scrie o carte, atunci când îşi vedea cuminte de gospodăria lui din Tereblecea Bucovinei, dar răsturnările apocaliptice ale vremurilor noastre, întoarcerea civilizaţiei cu 2.000 de ani în urmă, la sclavaj, au făcut din ţăranul cuminte al Tereblecei un scriitor şi au dat exilului românesc pe mult aşteptatul Kravcenko.

Dumitru Nimigeanu a trăit *marea experienţă*. El nu a avut nevoie să facă apel la comparaţii livreşti sau—de ce nu am spune-o—, la imaginaţie, pentru a furniza exilului românesc şi lumii întregi un document anticomunist sdrobitor, pentru a aduce contra satanismului sovietic o acuzaţie tot aşa de nimicitoare, ca aceia a lui Kravcenko.

In cartea dlui Dumitru Nimigeanu lipsesc florile de stil. E clar că ele ar fi fost necesare. E foarte probabil că lui Dumitru Nimigeanu i-au scăpat anumite fapte cărora el—neavând meşteşugul scrisului—nu le-a acordat importanţa necesară, că nu a ştiut—poate—să scoată în relief altele. Ţăranul Nimigeanu a scris ce a trăit şi ce a văzut. Povesteşte pe ici şi colo şi ce a auzit dela alţii. Dar, dacă în cartea lui Raul Rubsel părţile cele mai interesante erau acelea auzite dela alţii, —ne referim doar la cartea lui Raul Rubsel, singura care mai merită atenţie după apariţia cărţii lui Dumitru Nimigeanu, fără însă a afirma că apariţia celorlalte a fost inutilă—în cartea ţăranului dela Tereblecea părţile cele mai interesante sunt cele trăite de autor, cele scrise din auzite fiind cu totul secundare.

Dar dacă se simte lipsa meşteşugului scrisului, dacă acest meşteşug ar fi făcut poate cartea mai atrăgătoare, cartea lui Nimigeanu are calităţile şi valoarea documentului autentic, nealterat de meşteşugul scrisului.

Şi totuşi, fără meşteşugul scrisului, instinctul ţărănesc şi marea suferinţă, aceia care învaţă pe om multe, l-au făcut să scrie şi pagini de cea mai înaltă factură literară. Ce pană măiastră ar fi putut oare să ne dea pagini mai sguduitoare ca cele pe care le voiu reproduce mai jos?

După 6 ani petrecuţi în Siberia, Dumitru Nimigeanu reuşeşte să fugă şi să ajungă din nou "în satu'n care m'am născut". Dar să-i dăm cuvântul ţăranului român ajuns scriitor fără voie: "Apropiindu-ne de gospodăria noastră, am intrat la un cumătru, Nicolae Cosâc, la care au mai venit şi alţi vecini. Ne uitam unii la alţii cum ne schimbaserăm în 6 ani, de ne păream străini. Toţi ne priveau de parcă ne-am fi întors din mormânt. Femeile au început să plângă, dar eu, neputând plânge şi nici a le privi, am plecat să-mi văd casa. Când am zărit-o, mi s'a făcut părul măciucă: un schelet şi în jurul lui nimic! Nici grajd, nici şură, nici coteţ; până şi pomii se uscaseră! Apropiindu-mă mai mult, cu toată căleala ce-o căpătasem din amarul vieţii, am început să plâng ca un copil. Casa nu mai avea nici uşi, nici ferestre; înlăuntru nimic, iar tot ce fusese în faţa casei, era acum distrus. Totul era pustiu, numai într'o odaie locuia un Basarabean, care plecase din Basarabia din cauza foamei.

In faţa acestei privelişti, mi se rupea inima şi nu mă mai puteam opri din plâns. *Am sărutat pereţii casei şi uşa odăii* în care locuia necăjitul Basarabean şi am plecat".

Oare cu ce fraze meşteşugite ar fi putut reda cineva mai plastic pe ţăranul român legat de pământul şi de casa lui: "*Am sărutat pereţii casei şi uşa odăii...*"

Legătura aceasta extraordinară, teribilă, a ţăranului român de satul, de ogorul şi vitele lui, este obstacolul implacabil de care se vor sdrobi iremediabil toate încercările bolşevice de a smulge viţa românească de acolo unde a prins rădăcini.

Dl Dumitru Nimigeanu, după o dureroasă odisee, se află în Australia. Munceşte probabil într'o fabrică, [illegible] sală de baie, o bucătărie electrică, un aparat de radio sau chiar unul de televiziune. Şi sunt sigur că va lăsa totul cu cea mai mare uşurinţă, pentru a mai săruta odată pereţii casei ţărăneşti şi uşa odăiei şi pentru a mai avea în locul aparatului de televiziune căruţă cu cai sau cu boi, vaci, oi, raţe şi găini. Sunt sigur de aceasta pentrucă şi ceilalţi cari au trecut printr'o şcoală sau mai multe dar cărora lustrul cărţilor nu le-a pervertit sufletul, gândesc la fel, simt la fel. Toţi cei cărora *le-a rămas sufletul ţărănesc* gândesc şi simt la fel cu fratele lor Dumitru Nimigeanu.

A doua teribilă scenă este următoarea: Dumitru Nimigeanu cu soţia, fetiţa, şi o rudă, Leon Nimigeanu, hotărăsc să fugă în România. Se adăpostesc într'o casă din apropierea frontierei şi când, la căderea nopţii vor să plece, copilul mic al lui Leon Nimigeanu începe să plângă. Şi Dumitru Nimigeanu îi spune rudei sale că el pleacă, nu mai poate aştepta. Dar să dăm din nou cuvântul lui Dumitru Nimigeanu: "In momentul în care am observat că grănicerii se aşezaseră jos, când voiam să plecăm, deodată copilul cel mic al lui Leon Nimigeanu începu să plângă. Distanţa dintre posturile grănicerilor fiind numai de un kilometru, înseamnă că depărtarea dela noi la cel mai apropiat post ar fi fost, în cel mai bun caz, 500 de metri şi dela această distanţă plânsul copilului s'ar fi auzit. Trecerea în aceste condiţii era cu neputinţă. Eu eram hotărît să plec cu familia mea, dar Leon m'a rugat să rămân până a doua seară, căci nu va lăsa copilul să doarmă în timpul zilei şi seara fiind obosit va trebui să doarmă "dus", aşa încât vom putea trece cu bine. "*In cazul când copilul va plânge iarăşi, eu îl înăduş*", a adăogat el, "*şi-l duc în România să-l îngrop acolo, dar de trecut tot voi trece!*"

Care ar fi fost oare figurile de stil care să redea mai plastic disperarea Românului silit să-şi sugrume copilul pentru a scăpa de binefacerile raiului comunist? Dacă nu se putea altfel, prefera să-l ducă, cel puţin, ca să-l îngroape în libertate.

Da, de data aceasta ne aflăm în faţa unor pagini sguduitoare. De data aceasta avem şi noi pe Kravcenko al nostru. Un Kravcenko ţăran autentic, care a trăit marea experianţă comunistă. Scena de mai sus poate sta alături de aceia a fierberii băligarului, relatată de Kravcenko.

Am putea face următoarea comparaţie: un om a suferit greu de amigdalită şi apoi scrie, foarte frumos, foarte talentat, cele ce i s'au întâmplat iar un altul a suferit de ciumă, a avut norocul ca printr'o minune să scape şi apoi să scrie, poate cu mai puţin talent, prin ce a trecut. Fără îndoială că povestirea celui de al doilea va fi mai sguduitoare. In prima categorie ar intra deci cele ce au scris dnii Marino, Rene Theo, Camil Ring şi D. G. R. E. Şerbănescu şi în a doua cartea ţăranului Dumitru Nimigeanu, a lui Raul Rubsel situându-se pe o linie mijlocie, adică între ciumă şi amigdalită.

Dumitru Nimigeanu este un ţăran român înzestrat de Dumnezeu cu multă inteligenţă, care a cutreerat globul, a văzut multe şi care, probabil, a şi citit destul —fără să fi câştigat îndeajuns calităţile necesare închegării unei cărţi pretenţioase—şi peniţa i s'a şleruit destul pentru a fi capabilă să ne dea documentul pe care îl recenzăm. Dar suferinţa, *marea suferinţă*, pune duh şi în peniţa cea mai inexperimentată. Exemplul îl avem în una din anexe. Aici, Nimigeanu (spun de multe ori Nimigeanu în loc de dl Nimigeanu pentrucă citirea cărţii lui m'a făcut să-l simt şi să-l socotesc prieten) dă scrisoarea unui alt ţăran deportat, scrisoare trimisă lui din Finlanda: "Şi acolo a fost capătul norodului nostru. Mulţi dintre ai noştri zac săracii acolo. N'au să mai vie pe veci. Amu să-ţi spun cine sunt morţi. Cumnată-tu Mihai îi mort acolo; Petru lui Iluţa a lui Petru, mort, Frunză, mort, Fănucă de pe vale, mort, flăcăul lui Mihalcea, mort, Gheorge Mihu, mort, Petruţă care cânta la joc, mort, Todirică a lui Ştefănică, mort. *Şi aşa că mai mult de jumătate din oamenii dela noi au rămas acolo.* Care au fost bolnavi, le-au dat drumul acasă, dar au slăbit pe drum şi n'au ajuns acasă. Aşa au murit Niculae de lângă părău şi Todirică a lui Onişor".

Aici ne aflăm în faţa documentului crud. Ţăranul din Finlanda nici nu scrie pentru tipar. El îşi înşiră pe hârtie durerea pentru şi *numai* pentru un prieten al lui. O simplă scrisoare ca atâtea mii, zeci şi sute de mii de scrisori a mii, zeci şi sute de mii de ţărani români, scrise cu greutate, silabisind, la lumina unei lămpi cu petrol sau chiar la o feştilă de seu, scrisori cari rămân necunoscute şi în care totuşi inteligenţa nativă a oropsitului ţăran român arde ca o flacără. "Şi acolo a fost capătul [illegible] zac săracii acolo... *Şi aşa că mai mult de jumătate din oamenii dela noi au rămas acolo...*" Parcă am asculta acordurile profunde ale unei orgi, rândurile acestea simple, înspăimântător de simple au cadenţa gravă a unei sonate de Beetrowen, dau senzaţia unei apăsări fizice, ca notele unui prohod bizantin. "Şi aşa că mai mult de jumătate din oamenii dela noi au rămas acolo." Prohodul de înmormântare a Neamului nostru, cântat în indiferenţa celor ce în Septembrie 1939 au declarat solemn că fac războiu pentru libertatea popoarelor!

Şi totuşi viţa românească e îndrăcită. Nimic nu o poate distruge, nici chiar diavolii roşii. Scrisoarea—prohod se termină cu speranţa românească de totdeauna: "Poate a da Dumnezeu să treacă şi pacostea asta". Parcă am citi pagini de cronică, parcă am reciti povestea băjeniilor de altădată!

Acolo e speranţa noastră. In această jumătate de norod care a rămas, în acel sfert de norod care va mai rămâne, în această pătură românească de care ne amintim rar, pe care am nedreptăţit-o şi oropsit-o totdeauna. Speranţa noastră este în Dumitru Nimigeanu care-şi va lăsa confortul din Australia pentru a se întoarse să-şi sărute pereţii casei şi să reia viaţa de acolo de unde au întrerupt-o Cavalerii Apocalipsului.

ŞI acum ceva despre dl Nandriş, compatriotul care s'a ocupat de tipărirea cărţii dlui Dumitru Nimigeanu. Dl Nandriş este Bucovinean. Se pare că Basarabenii şi Bucovinenii au—chiar când stau alături de eroii dela 23 August—o altă concepţie decât tovarăşii lor. Astfel, demult, la Paris, spre nemulţumirea "eroilor", dl profesor Crihan, membru al comitetului naţional, a participat la un parastas pentru mareşalul Antonescu. Profesorul Crihan nu putea uita că graţie mareşalului, Basarabia a fost liberă 3 ani de zile şi, dacă gestul său a fost desaprobat de bugetivori, el a fost aplaudat de marea majoritate a exilaţilor români.

In prefaţa cărţii lui Dumitru Nimigeanu, sub semnătura dlui Nandriş, citim cu uimire: "Să nu uităm sutele de mii de soldaţi şi ofiţeri ai armatei române prizonieri în URSS, *care au apărat pământul strămoşesc împotriva invaziei despotismului asiatic rusesc îmbrăcat în haina comunismului*. Contrar tuturor legilor din lumea civilizată, prizonierii armatei româneşti sunt ţinuţi în robie până astăzi".

Pentru prima oară citim pe această baricadă a celor care au chemat şi aşteptat pe Bolsevici ca "să ne elibereze", rânduri de apreciere a luptei contra bezbojnicilor. Sunt mişcat şi, dacă se continuă pe această cale, se poate întinde o punte de înţelegere. Se poate găsi o platformă de luptă comună şi pentru cei ce au luptat "pentru a ne elibera" şi pentru cei ce au luptat alături de "nazişti" pentru a ţine România "sclavă". Altfel nu, categoric nu, căci ne-ar turbura somnul cei ce au căzut la Odesa, Nalcic şi Stalingrad.

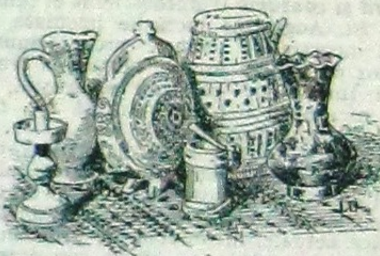
Dar deocamdată felicitam pe dl Nandriş pentru curajul de a fi scris aceste rânduri şi, în cazul când le-a strecurat fără ştirea celorlalţi corifei dela Fundaţii, îi dorim să nu aibă de suferit prea mult.

Tot în cartea lui Dumitru Nimigeanu—nu ştim dacă nu a fost o scăpare din partea dlui Nandriş-găsim câteva rânduri curioase: "In fiecare comună a fost pus primar câte un *venetic dintr'e aceştia...*" (pagina 24)... "Comandanţii unităţilor *un căpitan evreu* şi un locotenent cerchez..." (pag. 87)... "Ne bucurăm că războiul merge bine pentru noi (pentru "naziştii" germani şi români. n. n.) (pag. 90)... Aceşti *Evrei* erau din Kiev, de unde fugiseră de frica Nemţilor. *Secţia căilor ferate le da de mâncare gratuit*. Aveau cartele cu raţii duble, adică 800 de grame de pâine pe zi, *fără să lucreze nimic*" (pag. 114).

Intregul cărţii ne face să credem că dl Nandriş a epurat textul lui Nimigeanu, pe ici pe colo, dar se pare că unele amănunte i-au scăpat, şi probabil că nu e bine; nici pentru dl Nandriş şi nici pentru noi. Pentru dl Nandriş pentrucă e posibil ca "haiducul" comitetului să facă scandal, iar pentru noi pentrucă—aşa scriu unii—, trebuie ne punem bine cu Evreii.

Şi ca încheiere, reînoind felicitările la adresa Fundaţiilor regale care au tipărit cartea compatriotului Dumitru Nimigeanu, trebuie să spunem că misiunea nu e terminată. Comitetul naţional trebuie să scotocească în fundul sacului în care a stat fondul numit *pentru propagandă*, fond creat de "criminalul de războiu" Antonescu. Şi în cazul că nu se mai găseşte nimic, cei ce din nebăgare de seamă au pus în bănci pe numele lor o parte din aceşti bani, să facă bine şi să scoată atât cât e nevoie pentru a publica "Insemnările unui [illegible] în limbile engleză, franceză, germană şi spaniolă. Acest lucru este indispensabil. Ar fi o crimă când eşti în posesia unui document de extraordinară importanţă, să-l nesocoteşti. Iar dacă-l vor nesocoti, Neamul acesta de ţărani oropsiţi, va cere într'o zi compturile.

N. S. G.

HORIA SIMA

ţii cu destin împărătesc, şi căreia îi este hărăzit să definească şi să organizeze condiţiunile contra-revolutionare ale apariţiei unui nou sacrament de viaţă în Istorie, acel Novum Sacramentum în care tradiţia ocultă a Occidentului avea să aştepte, în răstimpul unui mileniu, împlinirea făgăduinţei paracletice a Mântuitorului nostru Iisus Christos.

Noi credem a şti că Mişcarea Legionară este astăzi gata să răspundă la suprema chemare a destinului. Mişcarea Legionară este perfect conştientă de faptul că ceasul din urmă al Istoriei a sunat, şi că lupta ocultă pentru dominaţia lumii a intrat în faza sa finală.

Conjuraţia mondială a forţelor de alienaţiune şi de crimă cunoaşte astăzi, după lichidarea Europei naţionale, un moment de concentraţiune nemaiîntâlnit în Istoria lumii, şi această concentraţiune criminală, numai o acţiune contra-revoluţionară totală a forţelor de viaţă ale Occidentului o mai poate încă sfărma.

In duhul jertfei celei mari de la Majadahonda, Mişcarea Legionară se ridică astăzi peste degradaţiunea şi nenorocirile propriei sale condiţii de obiect al unei competiţiuni ascunse de forţe supuse antagonismului final al Istoriei, şi afirmă voinţa sa lucidă şi tragică, conştiinţa limpede a propriului său destin care îi ordonă de a se angaja, cu ultimele sale disponibilităţi, în primele linii ale contra-revoluţiei.

I. P.

ECOURI

* Redacția revistei roagă stăruitor colaboratorii, prietenii și corespondenții din streinătate, să adreseze toată corespondența redacțională sau administrativă, exclusiv pe adresa: Trajano Popescu, calle Villanueva Nr. 43, Madrid. Manuscrisele remise pe altă cale, nu vor fi luate în considerație.

* Comunitatea Românilor din Spania a sărbătorit aniversarea Centenarului Unirii Principatelor în ziua de 28 Ianuarie printr'un Te-Deum celebrat la ora 12 în Biserica Las Salesas din Madrid. După masă, la ora 7, în sala Institutului de cultură hispanică, Dl Blas Piñar, Directorul Institutului a ținut discursul pe care cititorii îl vor găsi în paginile 1 și 2 ale revistei după care s'a servit o gustare în Salonul Ambasadorilor al citatului Institut.

Dintre personalitățile ce au onorat cu prezența lor aceste manifestații, remarcam:

Ambasador Prat y Soutzo, marchiz de Nantouillet, reprezentând pe Ministrul de Externe al Spaniei; Baron de la Tournelle, ambasadorul Franței; Vicontele de Berryer, ambasadorul Belgiei; Dl de Görk cu Dna, ambasadorul Turciei; Guillermo Bustamente, ambasadorul Ecuadorului; Erich von Filz, ambasadorul Austriei; General de Saúl Guerrero Rosales, ambasadorul Venezuelei; Dna Elena Petroff, doamnă de onoare a M. S. Reginei Ioana a Bulgariei; Monsenior José Valderrábano, reprezentând pe nunțiul papal; Marchiza de Prat de Nantouillet; Dna. de Aniel Quiroga; Consilier Bernard Malley, repzentant al ambasadei britanice; Ricahrd Hawkins, consilier și șef al departamentului politic din ambasada Statelor Unite; Norbert Berger și Dr. Werner Matz, consilieri de legație, reprezentând pe ambasadorul Germaniei; Luis Soroa Filho, prim secretar al ambasadei Braziliei, reprezentând pe ambasador; primul secreat al ambasadei italiene și Contesa de Paullo; Luis Jorge de Costa, însărcinat de afaceri al Portugaliei; Octaviano Alonso de Celis, consul general al Costaricei; contele Potocki, ministrul Poloniei; ministrul Estoniei, dl de Pusta cu dna; Francisco de Marosy, ministrul Ungariei; ministrul Letoniei, dl de Kampus cu dna; Zdenko Formanek, ministrul Cehoslovaciei; Dr José Cieker, ministrul Slovaciei; Marchiz de Baides, consul al României la Málaga; conte de Clauzel, ministru consilier în ambasada franceză; Contesa de San Esteban de Canongo, [illegible] Ursel, consilier al ambasadei belgiene; conte Szomogi de Perla; fost consul al Spaniei în România, dl Luis Beneyto cu dna; Dr. Guillermo Soubrié, președinte al colegiului de medici odontologi cu dna; Celal Calisar, consilier al ambasadei turcești; William François de Peyster, prim secretar al ambasadei franceze; William Burton, secretar al secției politice din ambasada Statelor Unite; Karaivanoff, secretar al M. S. Regina Bulgariei; Eduardo Whu, însărcinatul de afaceri al Chinei; Prof. Dhering, președinte al foștilor combatanți polonezi; atașatul de presă al Portugaliei, dl Freitas da Costa, cu dna; Horia Sima; Luis Nieto Antúnez; Sergio Cifuentes; Lt. Colonel Alfonso Garriga Gil; Jesús Vizcaíno; Miguel Moreno Fernández; Nicolae Dimitrescu, Ministru al României la Madrid; George Demetrescu, președintele Comunității Românilor din Spania; Vasile Iasinschi, fost ministru; Dan Geblescu, fost ministru plenipotențiar, etc., etc.

Au trimis scrisori secretariatului Comunității următorii: Dl Cirilo Cánovas García, ministru de agricultură; dl Alberto Ullastres Calvo, ministrul de comerț; Lt. General Asensio Cabanillas, șef al Casei militare a șefului Statului; Lt. General Carlos Martínez de Campos y Serrano; Ducele de la Torre; Lt. General Francisco Franco Salgado Araújo; Fermín Sanz Orrio, ministrul muncii; Mariano Puigdollers Oliver, director general al afacerilor eclesiastice; Lt. General García Valiño, director al Școlii superioare de războiu; Pablo Portero Peiroo; Conte de Casa Loja; șef al Casei civile a Șefului Statului; Colonel duce de Pinohermoso; Amiral conte de San Luis; Conte de Gamazo, Contesa de Bailén; General de cavalerie Jaime Milans del Bosch; Contesa de Torrelano; Vicontele de Baiguer, etc., etc.

* Cu o deosebită satisfacție inserăm aici câteva cuvinte despre felul cum a fost sărbătorită aniversarea contenarului Unirii Principatelor la Berlin. Desigur toți Românii din afara frontierelor pretind și în parte au dreptate că sunt resistenți. Toți suferim departe de Țară, toți sau aproape toți înfruntăm pericole dar, din acest punct de vedere, cei care simt acest pericol mai aproape sunt fără îndoială compatrioții noștri din Berlin. Există Români exilați cari trăiesc în Berlin—Berlinul occidental—și, despre ei s'ar putea spune că sunt în gura lupului. Pericolul există pretutindeni, s'a văzut că el este mare și la Viena și chiar la Constantinopol, dar cei care simt umbra acestui pericol atârnând ca o sabie a lui Damocles deasupra capetelor sunt cei câțiva Români care trăiesc în insula de libertate care este Berlinul Occidental.

Acolo există o colonie românească al cărui președinte este domnul avocat Vergiliu Eftimie. Și de 24 Ianuarie anul acesta au considerat acești Români că este de datoria lor să serbeze și ei aniversarea centenarului Unirii, să se strângă pentru câteva clipe laolaltă și, pe cât posibil să stârnească interesul și printre străini. Și se pare că au reușit, de moment ce—din lipsa unui preot ortodox—a venit un preot catolic să spună o rugăciune și—probabil tot din lipsa unor elemente românești talentate—a venit un cântăreț german care, cu vioara i-a făcut să tresalte de emoție ascultând ciocârlia.

Un elev—acesta Român și e bine să-i menționăm numele, Puiu Dumitrescu—a recitat "Hora Unirii".

Insfârșit dl Vergiliu Eftimie, președintele coloniei a ținut o cuvantare în care a trecut în revistă toate etapele premergătoare și cele ale împlinirii marelui eveniment istoric: Unirea Principatelor.

* LIGA ROMANILOR LIBERI a organizat la Washington o recepțiune în comemorarea unui secol de când independența și libertatea României au fost restabilite sub protecțiunea și garanția puterilor occidentale, restaurare a vechei neatârnari a țărilor românești în cadrul căreia s'a înfăptuit Unirea Principatelor.

Printre participanți se aflau:

Excelența sa George K. C-Yeh, Ambasadorul Chinei libere, Excelența sa Pyo Wook Han, Ministru Plenipotențiar al Coreii, și D-na Han, Generalul Horst von Mellenthin dela Ambasada Germană, cu D-na, Senor Don C. Luis de Pedroso, dela Ambasada Spaniei, Senor Eduardo Braga Conde dela Ambasada Portugaliei, Dl. și D-na Lai dela Ambasada Chinei, Dl. Ray J. Madden, membru al Congresului American, Dl. Alvin M. Bentley, membru al Congresului American, Colonel William Heimlich cu D-na, Colonel M. E. Gates cu D-na, Căpitan al Forțelor Navale Frank G. Raysbrook cu D-na, Căpitan Richard Perlich din Aviație, Dl. Donald Dawson, fostul secretar al Președintelui Truman, cu D-na, Dl. Howard Suttle cu D-na și Endre Marton, cunoscuți jurnaliști în [illegible] D-na Carole [illegible] Fred Waring [illegible]

Comitetul de organizare era prezidat de D-na F. M. Gunther, văduva ultimului Ministru American într'o Românie liberă și D-na Barbu Nicolescu.

Vorbind în numele "Ligii Românilor Liberi" Președintele acesteia, Dl. Mihail Fărcășanu, a exprimat emoțiunea Românilor în fața demonstrațiunii de solidaritate a țărilor anti-comuniste. "Este un deosebit privilegiu "—a spus D-sa—" de a primi aici mărturia simpatiei minunatului grup de națiuni europene și asiatice, care au opus din primul moment o dârză rezistență conspirației internaționale a Comunismului. Un grup de națiuni, ai căror conducători poartă unele dintre cele mai strălucite nume ale epocii noastre: Generalisimul Chiang Kai Chek, Cancelarul Konrad Adenauer, Generalisimul Francisco Franco, Președintele Syngman Rhee, Profesorul Oliveira Salazar. Este deasemenea o deosebită cinste de a avea în lupta noastră înțelegerea și sprijinul Congresului American, reprezentat în această reuniune prin eminenți deputați, prieteni credinciosi ai cauzei popoarelor subjugate..."

In încheere Dl. Fărcășanu a subliniat:

"Problema vitală pentru puterile ce vor să apere libertatea stă nu în amăgitoarele târgueli și negustorii cu Comunismul, ci fixarea ca obiectiv politic sincer și hotărît al guvernelor lor: restaurarea condițiunilor fundamentale pentru asigurarea păcii și a securității. Singurul drum către această restaurare este în lupta fără preget contra totalitarismului roșu, lupta atât împotriva infiltrației, subversiunii și expansiunii lui imperialiste cât și împotriva eforturilor desperate—cum am văzut în cazul răscoalei ungurești—ale Rușilor de a menține statu quo-ul dominațiunii Sovietice."

D. Ray J. Madden, membru al Congresului American, Democrat, a adus un vibrant omagiu "Ligii Românilor Liberi", ca una dintre organizațiile proeminente ale luptei anti-comuniste. D-sa a dat drept exemplu spiritul militant al Ligii și a exprimat speranța că și alte grupuri anticomuniste se vor organiza pe aceste directiuni constructive. D Madden a preconizat ideea unui "Comitet Permanent" al Congresului care să țină în fața opiniei publice americane oglinda fidelă a subjugării comuniste.

D. Alvin Bentley a declarat că poporul american este irevocabil unit în apărarea Berlinului "oricare ar putea să fie consecințele". D-sa a arătat că lupta de liberare cere o extremă perseverență și un complect devotament față de cauza libertății. Orice interese particulare, de clică sau de castă, nu fac decât să prejudiceze această luptă, așa cum din nenorocire este cazul cu așa-zisele "guverne în exil". Lupta de liberare este a națiunii și națiunea va fi aceea care va decide asupra instituțiunilor ei viitoare. D-sa a elogiat efortul dezinteresat al "Ligii Românilor Liberi".

Senatorul Syles Bridges, Președintele Comitelui Politic al Partidului Republican a transmis următorul mesagiu:

"Au trecut aproape 14 ani decând guvernul independent al României a fost înlăturat și România robită de către Soviete. In ciuda acestor lungi ani de dominație sovietică poporul român a păstrat cu dârzenie credința că libertatea omenească și legea morală vor domni din nou în țara lui. România, Lituania, Ungaria, Polonia și țările celelalte subjugate de către Soviete, țări care privesc înspre America pentru ajutorul necesar redobandirii libertății lor ca foste state suverane, pot continua sa aibă încredere că noi nu vom înceta să fim campionul drepturilor națiunii. Rezistența poporului român nu trebue să șovăe o clipă deși drumul către liberare este lung, întunecos și greu. Mâna lui Dumnezeu va veni în cele din urmă să facă dreptate. Sunt convins că profunda credință, energia și inteligența poporului român, împreună cu ajutorul prietenilor lui din lumea liberă, vor izbuti să împlinească țelul libertății lui. Vreau să asigur pe Români și pe celelalte popoare robite de Soviete, că făclia ce ei țin aprinsă în neîntrerupta luptă pentru libertate strălucește luminos în sufletul vastei majorități a poporului american."

Senatorul Statului New York, Kenneth B. Keating în mesagiul său către Liga Românilor Liberi spune între altele: "Sunt alături de voi cu tot sufletul și mă asociez speranțelor, rugăciunilor și eforturilor voastre întru grăbirea zilei când România va fi din nou liberă. Până în acea clipă a libertății niciun adevărat soldat al democrației și niciun adevărat prieten al nobilei Românii nu va putea avea conștiința împăcată. Fac legământul [illegible] marei misiuni a liberării celor robiți în spatele cortinei de Fer".

Deputatul Frances E. Walter, Președintele Comitetului "Un-American Activities" și-a exprimat: "Marea admirație și respectul pentru curajul cu care poporul românesc rezistă jugului impus de Soviete".

D-na Edna F. Kelly, deputat de New York, Președinta Comitetului pentru Problemele Europene, a adus deasemenea călduroase urări pentru națiunea română. "Cercetând hâda realitate a dominațiunii sovietice am ajuns la concluzia că trebue să folosim cu hotărîre toate mijloacele ce ne stau la îndemână—și în special la Națiunile Unite—nu discursuri ci în acțiune concretă pentru a răspunde marilor sacrificii făcute de popoarele de dincolo de Cortina de Fer. Cu atât mai mult astăzi, când este vorba de negocieri posibile asupra chestiunii Berlinului, eu cred că nimic constructiv nu va putea rezulta din orice discuțiuni care vor ignora problema în întregimea ei, anume, problema întregei Europe controlate de Soviete. Vă asigur pe voi și pe toți ceilalți prieteni de dincolo de Cortina de Fer că voi continua să sprijin activ cauza libertății în Europa de Est."

Deputatul Thadeus Machrowicz din Detroit și-a exprimat adânca sa simpatie pentru aspirațiunile nației românești și pentru lupta ce o duce înpotriva dominației Sovieto-comuniste. "Această comemorare" —a spus DL. Machrowicz— "este un memento al importantei politice și al realității istorice a Europei de Est. In Europa de Est popoare mândre și independente și-au desvoltat dealungul veacurilor culturile lor originale și entitatea lor națională. Aceste popoare și culturile lor sunt o parte vitală a Europei, care fără libera lor contribuțiune și participare în cadrele sale, este redusă la o existență strangulată, așa cum se întâmplă astăzi. Problema astăzi este nu de a accepta sfera limitată de discuțiune impusă de către Soviete ci de a ridica întreaga chestiune a Europei subjugate, de care depinde în largă măsură pacea și securitatea viitorului. Pentru mine este evident că principala sursă de tensiune și insecuritate pentru Comunitatea Atlantică, vine din faptul că Vestul nu exploatează situațiunea nevralgică a Europei dominate de Soviete. Această situațiune, atâta timp cât noi o tolerăm și achiesăm, constitue un enorm beneficiu pentru Soviete. Dacă însă am rasturna pozițiile și am exploata noi înșine această situație împotriva lor, aceasta ar însemna o teribilă lovitură pentru Soviete. Obiecțiunea că o atare procedură ar mări "războiul rece" este cu totul nefondată. Libertatea de acțiune de care se bucură Uniunea Sovietelor în această parte a Europei nu a micșorat întru nimic tensiunea dintre Washington și Kremlin. Dimpotrivă ea nu a făcut decât să o mărească. Atunci când noi nu folosim o armă ce ne stă la îndemână, așa cum este arma oferită de subjugarea unei bune părți a Europei de către Soviete, noi nu facem altceva decât să încurajăm Moscova de a-și mări și mai mult presiunea politică pentru a face un pas mai departe în scopurile globale ale comunismului, care sunt infiltrarea mondială, subversiunea mondială și înstârșit dominațiunea mondială... Eu cred că, împreună cu politica de organizare copleșitoare a apărării naționale, așa cum este recomandată de Congres, vom ști să adoptăm în viitorul apropiat o politică realistă—așa cum am menționat mai sus—față de tactica robirii sovietice".

Toți vorbitorii la această manifestațiune a Ligii Românilor Liberi au subliniat solidaritatea forțelor anti-Comuniste și necesitatea restaurării libertății în Europe de Est, ca o condițiune esențială pentru a asigura pacea și securitatea internațională.

* La 24 Ianuarie anul acesta, Biserica ortodoxa română din Germania, cu preotul ei, Părintele Emilian Vasilovschi, au sărbătorit aniversarea Centenarului Unirii Principatelor, printr'un Te Deum, celebrat la Biserica Sf. Ciprian din Bonn.

Cu această ocazie Părintele Vasilovschi a tipărit o broșură în limba germană.

* Acum câteva luni căutam, pentru a reciti, cele două luminoase volume închinate de A. D. Xenopol domniei lui Cuza Vodă. Nu le-am mai găsit, dar ce voiam eu să fac atunci, face dl Emilian în "Stindardul" Nr. 37/38, număr închinat Centenarului Unirii Principatelor. E vorba de cererea făcută de 103 ofițeri români în frunte cu generalii Florescu și Manu, domnitorului Carol I, pentru îndepărtarea din armată a ofițerilor ce participaseră la isgonirea lui Vodă Cuza. Vinovații nu au fost îndepărtați din armată din motive lesne de înțeles. A înlătura pe ofiteri din armată [illegible] pra civililor care detronaseră pe cel mai înțelept domnitor al Românilor. Ori aceștia civili erau acum miniștri. Dar documentul a rămas. Xenopol nu s'a sfiit să-l reproducă în volumele lui și astăzi dl Emilian îl aduce și la cunoștința exilului. Cu o justă și usturătoare adăogire: "valabil și pentru complotiștii din August 1944".

Și dacă cererea celor 103 ofițeri a rămas atunci numai un document istoric, explicația se găsește în faptul că lovitura a reușit. Invingătorii au scris istoria așa cum o scriu învingătorii: cum le convine. Au trebuit să treacă 100 de ani pentru ca să se ivească primele semne de răsvrătire contra falsei istorii. Dar oare complotiștii dela 23 August au reușit în lovitura lor? Și dacă nu, crede oare cineva că Țara se va mulțumi numai cu o stigmatizare a faptei lor în vreo istorie oarecare?

In rest, găsim un judicios (ca aproape toate articolele dsale. Spun aproape toate, pentrucă odată, dl Racoveanu, într'o scrisoare deschisă, afirma: "numai regele are dreptul să nu dea dreptul", ceiace era o monumentală eroare de drept constituțional, inexplicabilă la un condeer de talia dlui Racoveanu) articol despre o anumită presă de limbă română. Semnalăm deasemeni articolul dlui general Gheorghe, dar ceiace face din acest număr al Stindardului un număr excepțional este seria de imagini, mai grăitoare decât orice articol, ale armatei române sub Cuza Vodă.

* Calendarul tipărit de Episcopia ortodoxă română din Canada, de către I. P. S. S. Teofil Ionescu se prezintă parcă sfios ca și persoana I. P. S. Sale. Dar cine l-a cunoscut pe Prea Sfințitul Teofil, știe că sub această înfățișare sfioasă, se ascunde o voință de granit, o mare dragoste de oameni și, mai ales, o caldă inimă românească. I. P. S. S. Teofil nu s'a dus în Canada pentru a intra în creuzetul care sfarmă totul penci, pentru a se împotrivi sfărâmării, pentru a aduna cât mai mulți în jur și pentru a face cât mai mult pentru România.

* Calendarul ziarului "America" se prezintă în aceleași admirabile condiții techni ce ca și în anii precedenți și cu un material tot atât de interesant. Din nefericire—și nu poate fi nimeni făcut vinovat de aceasta—textul englezesc se mărește în fiecare an în dauna celui românesc. Ca și Dl Mușì, dl Lucaci știe să provoace colaborarea condeerilor români stabiliți în America, ceiace face ca cei vechi să se cunoască cu cei noi și, sperăm, să se aprecieze.

Remarcăm colaborarea Dnelor Lucaci și

Potop și a Dlor Butariu, Posteucă, Turdeanu, Bendescu și Novac. Dna Edmund Jacques traduce în engleză nuvela "La capătul drumului" de dl Nicolae Novac, nuvelă publicată și premiată la concursul de nuvelă al revistei noastre.

* "Ce suflet de Român avea Evreul acesta!" Este vorba de regretatul Raul Rubsel, și fraza aceasta a întrebuințat—o într'o scrisoare ce ne-a trimis—o un cititor al nostru, un Francez născut în România. Da, despre Raul Rubsel se poate spune că a fost un Evreu cu suflet de Român.

Un Evreu care a scăpat din iadul comunist și care, venit la Paris, în loc să se apuce de afaceri cu banii ce-i avea, să-i înmulțească, să trăiască larg, s'a apucat să-și investească acești "bani albi de zile negre", într'o "afacere" care avea să-i aducă numai necazuri.

L-am cunoscut pe acest Evreu cu inimă de Român și, vor rămâne poate mulți nedumeriți, între el și mine a existat o corespondență foarte bogată. Inainte de a tipări cartea, a venit la Madrid pentru a căuta o tipografie mai ieftină și... un sfat dela noi cei ce trudim în jurul "Carpaților". Imi vorbea de speranțele lui, era convins că Evreii din Izrael—cei cari trăiseră în România, bineînțeles—, îl vor ajuta la difuzarea cărții și-i vor întinde o mână de ajutor pentru a o tipări apoi în franțuzește și englezește. Mi-a spus cum va fi în linii mari cartea lui și eu am dat pesimist din cap. "Așa cum îmi spui, cartea dtale nu va fi sprijinită Dle Rubsel, ci boicotată", i-am spus eu. Nu s'a lăsat convins pentrucă Raul Rubsel era un iluminat. Pentru el Patria nu era "ubi bene", ci România. Se născuse și trăise în acea Țară și, voia să facă ceva pentru ea, voia să mulțumească Neamului și Pământului românesc, făcându-i cunoscute durerile în lumea liberă. Și poate mai voia să dovedească acestui Neam că nu toți Evreii sunt așa cum spun antisemiții, ci sunt și Evrei care sunt ca toți Românii, între ei și Români fiind doar o deosebire de religie.

L-am revăzut la Paris anul trecut când își făcea corecturile la ediția franceză. Era abătut, sfârșit. Fusese sabotat într'un mod infam. Nu mai avea bani, o ducea greu și simțea că moartea e aproape. Făcea eforturi supraomenești pentru a trăi cel puțin până când ediția franceză va vedea lumina tiparului.

După apariția ediției românești i-am făcut o recenzie în "Carpații" și, mulțumindu-mi, mă ruga să revin, arătând că cei ce fac parte din Comitetul Național sunt obligați să-l ajute la tipărirea cărții în lim- [illegible] nu vreau să-i fac un serviciu și nu un deserviciu. Scriind acest lucru, în loc de captarea bunăvoinței "șefilor exilului", s'ar fi obținut contrariul. Și iată ce-mi răspunsese Evreul cu suflet de Român: "Domnii dela Comitetul Național Român, cu toate asigurările date în vederea publicării traducerii, n'au făcut până acum *nimic*. N'au știut cum ar trebui folosit documentul unei asemenea mărturii. Mai deunăzi, am avut aci o lungă întrevedere cu prof. Veniamin care face parte din CNR. Acesta e pătruns de valoarea și importanța cărții ca și de nevoia de a se vedea publicată în l. franceză și în cea engleză. După apariția broșurii (un prospect, n. n.), mi-a arătat că i-a scris stăruitor în această chestiune dlui Vișoianu. Dar, între noi fie zis, numai îmi fac nici o iluzie în sprijinul acestui domn, fiindcă am ajuns la convingerea că omul acesta, după mai bine de un an de zile decând i-am înmânat cartea, n'a ajuns încă s'o citească, și deci nu-i cunoaște valoarea".

Evreul cu inimă de român n'a găsit înțelegere nici la coreligionarii dsale. Ziarele de limbă română din Izrael l-au insultat iar Evreii din celelalte țări l-au considerat un renegat. Nu pot uita sclipirile de ură ale unei Evreice din Paris—al cărui soț a făcut totuși avere în România—, când a fost vorba de Rubsel. In loc de ajutor, așa cum spera, Raul Rubsel a găsit sabotaj. Nu se mulțumea acea Evreică să-l critice din punct de vedere politic ci scormonea în viața lui intimă și afirma că Raul Rubsel... și-a omorît soția.

In convorbirea dela Paris nu i-am mai spus și această infamie. Lam lăsat cu nesdruncinatul lui avânt, l-am lăsat să alerge de la o ușă la alta pentru a-și termina ediția franceză a acestui document în favoarea Patriei comune, a mea și a lui Raul Rubsel, Evreul cu inima de Român.

Și a reușit. Peste neînțelegerea tuturor și mai ales a acelora care *erau obligați* să-i întindă o mână de ajutor, Raul Rubsel a reușit să îndeplinească jurământul ce și-l făcuse la ieșirea din Patrie: să scrie o carte cu care să încerce a sgudui dolce farniente occidental.

Raul Rubsel a murit. Evreul cu suflet de Român, a trecut în imperiul marei liniști. Românii de religie creștină, la întoarcerea acasă, vor trebui să-și amintească de Raul Rubsel, Evreul cu inimă de Român, pentru care Patria nu era "ubi bene", ci România.

* Semnalăm cu bucurie o linie nouă pe care un număr de Români din America s'au situat, hotărîți să treacă la înfăptuiri. Până acuma (nu voim să criticăm și nici să căutăm vinovați), Românii din America s'au grupat pentru a face biserici sau societăți cu obiective materialiste, temându-se parcă să ia o atitudine politică (e vorba de o politică românească mare și nu partizană). Iată că în 1957 se creiază prima grupare românească în Statele Unite, al cărei scop este de a lupta pentru Patria de origină, România, "la adăpostul falnicelor drapele american și român". Președinte al acestei asociații este dl Joseph Crăciun. Și secția din Michigan, al cărui președinte este dl George Roman, a pășit la redactarea unui buletin. Dl Roman, în cuvântul de "deschidere", constată că în timpul și după cel de al doilea războiu mondial, Românii din America n'au făcut nimic pentru frații din Patria ocupată și arată cum Bulgarii au protestat atunci când avioanele americane au bombardat orașul Sofia. Care să fie cauza? O desprindere totală de Patrie? Din activitatea Românilor din America nu reiese deloc această desprindere. Este, cred eu, mai degrabă a lipsă de informații asupra războiului și scopurilor războiului nostru în Răsărit. Dar ce-au făcut diplomații noștri la Washington? Această acțiune de lămurire a Românilor americani își propune s'o ducă Comitetul Național Român American.

"Aceștia (Românii refugiați ajunși în America), scrie dl Tiberiu Humiță, pot servi drept punte de legătură între generațiile vechi și noi, trăiți și crescuți în țară în lumea celor vechi, însă cu destulă învățătură pentru a ține pas cu cei tineri. Cei noi veniți își vor împlini misiunea aici, în măsura în care vor fi în stare să stabilească această legătură spirituală, căci în caz contrar, se vor încadra în numărul nesfârșit de aventurieri care au reușit să se căpătuiască și să-și pună pielea la adăpost".

Directorul nostru, dl Aron Cotruș, scrie: "In această atmosferă americană, înveninată din umbră de cei gata mereu să se vândă pe blide de linte ori pe votka roșie, Chemarea Comitetului N. R. A. vine să ne arate că mai sunt încă Români în America, și mai vine ca o sguduitoare goarnă a sufletului României îngenunchiate căreia Rusia mișelnică vrea să-i pună pentru totdeauna, pe trup și pe suflet, pecetea roșie a Satanei și a robiei fără de sfârșit.

Cine tace în aceste împrejurări, când România este cu călușul în gură, dovedește că n'a fost niciodată Român și n'a fost niciodată Român și n'a fost vrednic să fie".

La eventuala întrebare dacă această acțiune nu vine prea târziu, cred că răspun- [illegible]

* Societatea "Doina" din La Cañada, California a ținut o șezătoare în sala Bisericii Sf. Treime, din Los Angeles, în ziua de 1 Martie. Președintele societății, dl Marius Moselle, a vorbit despre Unirea Principatelor, după care a salutat prezența directorului nostru, dl Aron Cotruș.

Părintele Victor Bărbulescu—care în cursul dimineții a oficiat un serviciu divin—, printre altele a evidențiat că un om de Stat american a spus că "o minoritate nu-și poate îndrăgi patria adoptivă, dacă nu-și iubește țara de origină". A scos după aceia în relief meritele micei societăți "Doina", care prin încurajarea cântecului, prețuirea și încurajarea portului și țesăturilor românești, a slovei românești, prin cărțile expuse în biblioteca proprie, arată că sunt și buni Români și loiali cetățeni ai Americii.

Dl Gheorghe Ionescu, neobositul învățător român, autor al Abecedarului și a unei cărți asupra Istro-românilor, ajuns în Statele Unite, face o recapitulare a istoriei Românilor, trecând, apoi la realizările și lupta Românilor exilați. Dsa scoate în evidență figura dlui Aron Cotruș: "In fruntea tuturor se postează însă, prin disperarea, furia, ura, combativitatea și neresemnarea unui neam întreg, neam ce nu se vrea rob la muscali și venetici, și la toți "adușii de vânturi", rapsodul neamului valah, Aron Cotruș".

S'au recital apoi de către Florin și Lavinel Ionescu poeziile maestrului, "Cine grija să ne poarte" și "Duh de dârjenie". Insfârșit, directorul nostru recită "Psalm românesc", după care a urmat un program de cântece și jocuri românești. Să adăogăm noi vreun cuvânt de laudă și apreciere la adresa societății "Doina"? Nu. "Doina" nu are nevoie de aceste laude. Activitatea ei este cunoscută de toată lumea românească din Statele Unite. Din nefericire, nici una din multele societăți românești care au o frumoasă activitate în alte domenii, nu imită "Doina" în activitatea culturală și de cultivare a limbii celor de acasă, a limbii celor ce suferă în Patria de departe.

* In Germania, la Aachen, există o bibliotecă a orașului în care se găsesc multe ziare și reviste românești, până la 1900 și după 1900. O parte a acestei biblioteci a fost distrusă în timpul războiului, dar numărul revistelor și ziarelor românești rămase este destul de important. Directorul acestei biblioteci este un mare filoromân.. Cum el ar dori ca în această bibliotecă să figureze și ziarele și revistele exilului, publicațiile românești, care vor găsi de cuviință, pot trimite numerele vechi sau cele viitoare, pe adresa: Zeitungsmuseum, Aachen, Germania.

* Un volum de capo d'opere este, sau cel puțin așa reiese din recenzia făcută în "Caete de dor" de dl N. A. Gheorghiu, cartea "Poezia românească nouă" a dlui Vintilă Horia. Citâm: "L. M. Arcade, *subtil* în jocul armonic de sunete și cuvinte; Antoaneta Bodisco, *virtuozitate lirică;* Alexandru Busuioceanu, *cavaler temerar și placid;* N. Caranica *invocator mistic sau familiar;* Vintilă Horia *comunicativ;* Virgil Ierunca, *patetic, în mantie de cruciat al verbului* (!); Ion Pârvulescu, *mistic, solemn sau insolit arhaic și popular* (!!); Yvonne Rossignon, *contemplativă în descifrarea vieții și a firii;* Horia Stamatu, *masiv și totodată dinamic* în transfigurarea misterelor (!!!) V. Țâra, meditativ. (q. e. d.).

* Alecu Russo este pur și simplu un subversiv. A afirmat-o un tânăr "rezistent" român dela Paris, Ciorănescu, în ziua de 24 Ianuarie 1953. La acea dată, cu ocazia unei serbări, colaboratorul nostru, dl E. M. Domitriu a recitat un fragment din "Cântarea României". Și "resistentul" citat, foarte academic (e secretar la Fundație), a declarat subversiv pe Russo iar bietul nostru colaborator a pățit-o mai rău: a fost înjurat de mamă.

* In "Vocea Libertății", părintele Ghinescu își publică o scrisoare în care face unele afirmații curioase. Părintele Ghinescu găsește că aceasta este gazeta de mâine din Țara rumânească. Adică jumătate în grecește și jumătate în românește. Părintele Ghinescu vrea să întoarcă Istoria cu 140 de ani înapoi. Bravo Părinte!

* In cazul când există un cititor al revistei noastre care n'o colecționează și care totuși are No. 1, e rugat să-l trimită la adresa noastră din Madrid, recomandat. In schimbul acestui număr, i se va trimite, oricare volum apărut în editura "Carpații".

* Am primit la redacție numărul 2 din revista ce apare la San Paulo, Brazilia, "Cetatea Luminii". Ne aflăm în fața unui număr deadreptul excepțional, atât din punct de vedere technic cât și prin cuprinsul lui, cuprins extrem de variat. Este mai degrabă un almanah, o trecere în revistă a evenimentelor și a oamenilor legate de ele. Deaceia, cred eu, nici nu poate fi vorba de o apreciere în bine sau în rău a acestui conținut, fiind vorba de texte care au intrat demult în panteonul național, și a aduce astăzi o apreciere asupra lor ar fi desigur o lipsă de eleganță.

Producția nouă, inedită, este foarte [illegible] singura obiecție ce s'ar putea face întocmitorilor acestui număr, dnii Paulescu și Silistreanu. Ni se pare curios că cei doi numiți nu s'au gândit să ceară colaborarea condeierilor exilului, căci sunt destui, Slavă Domnului.

Infârșit, din acest număr, vom reproduce ceva ce este mai puțin cunoscut. Este vorba de o poezie de războiu a Lt. Colonelului Mircea Mărcoiu, intitulată "A murit Ion". Mircea Mărcoiu este un poet care a apărut ca o cometă pe cerul poeziei noastre. Până la marea epopee nimeni nu știa de el și, chiar în cazul că a publicat ceva, a publicat puțin și nu a ieșit din anonimat. Și iată că războiul nostru cu inamicul de totdeauna, cruciada noastră, au făcut din Locotenentul colonel Mărcoiu un mare poet. Apariția lui în ogorul poeziei noastre a fost un eveniment. La radio, la teatrul Național, artistul Vraca îi recita poeziile și versurile lui Mărcoiu și entusiasmul era delirant. Mai târziu aceste poezii au apărut într'un volum intitulat "Cu Ion Vânător de Munte" și impresia lăsată cititorilor nu era inferioară aceleia produsă ascultătorilor. Mircea Mărcoiu venea și cu o formulă nouă: poezie modernă într'o formă perfectă, într'o formă traditională, dovedind prin aceasta că rigorile formale ale poeziei tradiționale nu stânjenesc exprimarea unor gânduri noi. Dar să redăm integral poezia:

"A murit Ion, săracul
Și-a rămas acolo'n drum
Inflorit de fulgii iernii
Peste fața neagră scrum.
Duhul i-a umblat pe buze
Doar o clipă și s'a dus
Impietrind în gât suspinul
Și în ochi gând de Iisus.
Lângă coasta sfârtecată,
Ce-a'ntâlnit un plumb hain,
A crescut un sloiu de sânge
Și—un pârâu vânt—venin.
Vânt iabras, sburlind nămeții
L-a'nvelit la un picior
Și un braț culcat alături
L-a'nnădit cu albul lor.
A murit Ion săracul,
Din sătucul de sub munți,
Unde iarna intră'n casă
Și se nasc copii cărunți;
Unde-s casele uitate,
Cu urcușuri căpătâi
Că nu poate ca s'ajungă
Nici chiar popa cu zintâi.
Unde'n nopțile de gânduri
Se înalță rugi fierbinți
Și-unde toți așteaptă'n suflet
Vestea marei biruinți.
A murit Ion departe,
Intr'o iarnă fără sat,
Fără clopot, fără toacă,
Fără lacrimi de vărsat.
Peste glozii tari ai căii
Trec picioare tot mereu,
Ocolind arare trupul
Sau călcând pe el din greu.
Câte-o cruce spusă'n semne
Pune mersul monoton:
Alt Ion ce va să moară,
I se'nchină lui Ion."

Mulțumim dlor Păulescu și Silistreanu de a ne fi reamintit prin poezia lui Mircea Mărcoiu de vremurile eroice, de vremurile când Ion cădea dar cu pușca'n mână, de vremurile când Vraca recita la teatru și radio versurile acestea virile *și noi puteam* să ne entusiasmăm sau *să plângem sub Cerul Patriei*. De atunci au trecut mulți ani. Vraca a recitat tot la teatru și la radio pe Maiakovski, Mircea Mărcoiu a intrat în [illegible] citim, în exil, "poeziile" Dlor Ierunca și Pârvulescu... Unde ești tu Țepeș Doamne?...

* Continuăm publicarea numelor compatrioților ce au primit cărți dela editura "Carpații", nu le-au plătit, nu le-au înapoiat și nici măcar nu răspund la scrisorile ce li se trimit:

Lt. Bălăceanu, Suedia; Rotaru, Australia; Bonifacio, Belgia; Lt. Col. Stănculescu, Argentina; Spuză, Liban; Ing. Octav Vasilescu, Statele Unite; Cornel Holder, Statele Unite; V. Bosniac, Anglia; Mircea Vasilache, Turcia; John Barbu, Statele Unite; William Tudor, Canada; Marcel Dinculescu, Franța; D. Câinaru, Statele Unite; Ana Ionescu, Statele Unite; Paul Kino, Statele Unite; Dr. Dwortschak, Canada; Florin Vețeanu, Statele Unite; Alexandru Pârvu, Statele Unite; Christopher Gotoiu, Statele Unite; Ing. D. Dosei, Venezuela; Mihail Kirilă, Statele Unite; Ted Miclău, Statele Unite; Vasu, Statele Unite.

CARPATII

Revistă Culturală
Director: ARON COTRUS
Redactor: TRAIAN POPESCU

Redacția și Administrația:
Calle Villanueva, 43. Madrid.
Abonamente:
Anual: 5 dol. U. S. A.
Pentru instituții: 12 dol. U. S. A.

ES MANUSCRITO.—MARSIEGA, S. A.